

Från agenda till handling

Genomförandet av FN:s globala
mål för hållbar utveckling i
Helsingfors 2025

Helsingfors

Innehåll

Hållbart Helsingfors	3
Den fjärde utvärderingen av hållbar utveckling	5
Sammanfattning	11
Bedömning av hållbarhets-arbetet under strategiperioden	14
Sektorernas och koncernernas hållbarhetsarbete	20
Miljö	21
Klimatet	22
Lokal natur och mångfald	26
Vattenekosystemen	30
Befolkning	32
Välfärd och hälsa	33
Lärande	39
Jämlikhet och jämställdhet mellan könen	42
Minskad ojämlikhet och segregation	45
Säkerhet och riskhantering	49
Delaktighet	54
Kultur	60
Konst och kultur hjälper oss att möta och förändra framtiden.....	61
Design.....	65
Kulturarv	67
Ekonomi	69
Utkomst och sysselsättning	70
Näringsgrenar och innovationer.....	72
Hållbar stadsstruktur	76
Boende och gemenskaper	81
Ansvarsfulla upphandlingar och cirkulär ekonomi	84
Hållbar turism, evenemang och stadsmarknadsföring.....	87
Bilagor	90
Genomförandet av utvärderingen	90
Indikatortabell	105

Hållbart Helsingfors

Strategiperioden håller på att ta slut och de fyra åren rymde stora förändringar. Det ryska anfallskriget mot Ukraina tvingade Helsingfors stad att förnya sin energiproduktion snabbt, vilket gjorde utsläppen 2022 mycket höga. Under coronapandemin utvecklades inte heller de ungas psykiska välbefinnande i önskad riktning. Helsingfors stad har dock svarat på dessa problem med sina åtgärder: År 2023 minskade växthusgasutsläppen med över en fjärdedel jämfört med året innan efter att Hanaholmens stenkolskraftverk stängdes. Tillgången till mentalvårdstjänster för i synnerhet barn och unga har också förbättrats, då vi till exempel öppnat lågtröskelserviceställena för psykisk ohälsa Mieppi i Haga och Fiskehamnen.

Barn och unga står också på andra sätt i centrum för stadens strategiska verksamhet. Hösten 2024 fick Helsingfors som första nordiska huvudstad utmärkelsen Unicefs barnvänliga kommun. Utmärkelsen beviljas kommuner som främjar förverkligandet av barnens rättigheter i all sin verksamhet. Barnens rörlighet i lågstadieskolorna har också börjat öka under strategiperioden: Helsingfors stad har främjat detta genom att erbjuda avgiftsfria hobbyer enligt

Finlandsmodellen för hobbyverksamhet i samband med skoldagen. Hobbyerna baserar sig på barnens och de ungas önskemål.

Alla stadsdelars välfärd har varit viktigt för Helsingfors stad under denna strategiperiod. I stadsförnyelseområdena Gamlas-Malmgård, Malm, Mellungsby och Havsrastböle har vi satsat på att förbättra tjänsterna och trivseln. Med dessa åtgärder strävar Helsingfors stad efter regional jämlikhet, och områdena har beaktats i stadens budget och i allokeringen av finansieringen. Utvecklingen av områdena är långsiktig och i början av verksamhetsmodellen har vi bland annat renoverat lekparken och närmotionsplatser i stadsförnyelseområdena.

Det har också varit ett centralt mål under strategiperioden att förebygga en kraftig differentiering av bostadsområden och befolkningsgrupper i staden, det vill säga segregation. Våldsbrott som begås av unga och en växande känsla av otrygghet i bostadsområden vittnar om ökade och differentierade stödbehov för välfärden. En kumulering av riskfaktorer kan leda till isolering eller marginalisering som fördjupar utsiktslösheten, misstron och alieneringen

från samhället och andra befolkningsgrupper. För att stoppa utvecklingen har staden vidtagit åtgärder för att stärka de skyddande faktorerna och öka gemenskapen i skolor, läroanstalter och på fritiden. Dessutom erbjuder staden riktat stöd för barn, unga och deras familjer med symtom.

Staden har vuxit rekordsnabbt de senaste fyra åren. I och med tillväxten är behovet av bostäder och byggande enormt, men det finns mycket att anpassa. Stadens förmåga att samordna motstridiga hållbarhetsmål blir allt viktigare när Helsingfors ambitiösa mål för klimat och biologisk mångfald måste samordnas med den växande staden.

De ambitiösa klimatmålen har framskridit som planerat. Det sista kolkraftverket i Helsingfors ligger på Sundholmen och stängs 2025. Utifrån de nuvarande åtgärderna kommer Helsingfors stad att uppnå sitt mål att minska sina utsläpp med 80 procent senast 2030 jämfört med nivån 1990. Utsläppen från trafiken blir den största utsläppskällan från och med 2025 och staden måste hitta lösningar även för detta i framtiden. Under denna strategiperiod har Helsingfors stad gjort betydande satsningar på infrastruktur för koldioxidsnål trafik: Den nya spårvagnslinjen mellan Knekten och Böle blev klar och vi har utökat cykelbannätet som omfattas av det intensifierade vinterunderhållet runt om i Helsingfors, till exempel i Brändö och Munksnäs.

Utöver klimatarbetet har Helsingfors stads åtgärder för att öka den biologiska mångfalden varit betydande. Helsingfors nådde sitt strategiska mål att öka naturskyddsområdena med fem nya områden varje år fram till slutet av 2024. I de nya målen för miljöskyddet i Helsingfors 2040 strävar staden efter att höja andelen strikt skyddade områden till minst tio procent av både land- och havsarealen, vilket betyder att engagemanget för naturskyddet är tryggt även i framtiden.

Som stad har vi också velat vara en aktör som är större än vår storlek. Vi har bjudit in toppexperter inom hållbar utveckling till evenemanget Sustainable Cities Discussion Forum, som vi arrangerade, för att diskutera utmaningar som koldioxidneutrala städer och högklassig undervisning. Vi har också fått internationellt erkännande: År 2022 fick Helsingfors priset Access City Award för sitt tillgänglighetsarbete och 2024 kom Helsingfors på första plats i indexet Global Destination Sustainability, som mäter hållbarheten på resmål och evenemang. Vi vill fortsätta vårt ambitiösa arbete så att andra kan dra lärdom av vårt exempel.

I januari 2025,

Juhana Vartiainen
Helsingfors borgmästare

Den fjärde utvärderingen av hållbar utveckling

Helsingfors stad har i sin strategi Läge för tillväxt 2021–2025 förbundit sig till att främja och utvärdera FN:s mål för hållbar utveckling. Helsingfors stad har gjort frivilliga utvärderingar av hållbar utveckling (VLR, Voluntary Local Review) 2019, 2021 och 2023. Den här fjärde frivilliga utvärderingen av staden fortsätter och fördjupar utvärderingen av centrala teman utgående från det utvecklingsarbete som gjorts för rapporteringen 2023. År 2023 var utvärderingen av hållbar utveckling en del av halvtidsutvärderingen av stadens strategi, och denna fjärde utvärdering är en del av den slutliga utvärderingen av strategiperioden.

Utvärderingens mål är att

- ge en helhetsbild av och förståelse för läget och framstegen i Helsingfors i fråga om genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling
- öppet lyfta fram Helsingfors framgångar och utvecklingsobjekt
- utveckla och fördjupa utvärderingen och mätare av centrala hållbarhetsteman
- utvärdera strategiperiodens framgångar och utmaningar i fråga om uppnåendet av målen för hållbar utveckling.

I utvärderingen strävar man efter att ur perspektivet för hållbar utveckling utvärdera målen (SDG:s) i FN:s agenda 2030 för hållbar utveckling med fokus på konkreta åtgärder och samtidigt identifiera teman som måste utvecklas. VLR 2025 är en expertbedöm-

ning och består av kortfattande beskrivningar av de olika temana, mätare som beskriver utvecklingen och mer narrativa exempel på stadens olika verksamheter i vardagen.

En verksamhetsmiljö i förändring

Helsingfors och Finland lever fortfarande i en tid av osäkerhet. Under denna fullmäktigeperiod har räntekrisen avtagit, men de långsiktiga effekterna syns fortfarande. Dessutom syns kriget både i Ukraina och i Mellanöstern och den allmänna geopolitiska osäkerheten som en betoning av säkerhetsfrågorna och beredskapen. Lyckligtvis har energikrisen lindrats, och inflationen och räntehöjningarna har också jämnats ut. Den positiva ekonomiska utvecklingen är dock långsam och försämringar kan ses i sysselsättningsläget.

Befolkningstillväxten i Helsingfors har vänt uppåt och man förutspår att Helsingfors växer och att befolkningen blir mångsidigare i rask takt. Differenteringen av bostadsområden och barnens och de ungas välfärd är fortfarande utmaningar för Helsingfors. Internationellt sett har motståndet mot jämställdheten mellan könen, kvinnors och flickors rättigheter samt könsminoriteters och sexuella minoriteters rättigheter ökat under den senaste tiden. Även antalet personer som uppvisar symptom genom att begå brott samt våld i nära relationer har ökat.

Sammanfattning av SDG-målen

SDG-målen är starkt anknutna till varandra och det är svårt att göra helt entydiga tolkningar mellan SDG-målen och stadens teman. Tabellen nedan sammanfattar Helsingfors stads centralaste mätare, mål och observationer som anknyter till de olika SDG-målen.

Förklaringar till symbolerna

Mätaren har utvecklats i en positiv riktning	SDG-målet har uppnåtts eller är nära att uppnås
Ingen betydande förändring i mätarens utveckling	Det finns utmaningar med att uppnå SDG-målet
Mätaren har utvecklats i en negativ riktning	Det finns betydande svårigheter med att uppnå SDG-målet

SDG-mål	De centralaste mätarna (mätarnas utvecklingstrend 2017–2024)	Helsingfors stads centrala observationer och mål	Utvärde- ring
	 Andel personer med låg inkomst (%) Andel personer som får utkomststöd (%) Antal bostadslösa Bostadshushållens skuldbelopp Andel hushåll som fått allmänt bostadsbidrag av bostadshushållen (%)	- De nya statliga politiska besluten om bostadsbidrag har en negativ effekt på många Helsingforsbors boende och utkomst. Antalet finländare med risk för fattigdom eller marginaliserade har fortsatt att öka efter coronapandemin. - Helsingfors stads budgetlösningar lindrar flera av de nedskärningar som Finlands regering genomför: Helsingfors stad tar till exempel inte i bruk hälsovårdscentralsavgifter, behåller åldersgränsen på 25 år för eftervården inom barnskyddet och kapitaliserar Hekas hyreshöjningar 2025–2027. - Målet för Helsingfors stad är att eliminera bostadslösheten senast 2025. Bostadslösheten har minskat kraftigt, men vi uppnår knappast målet.	
		Helsingfors stad har ökat samarbetet för att utveckla mathjälpsverksamheten genom verksamhetsmodellen Stadin safka och satsat på näringsrådgivning.	

SDG-mål	De centralaste mätarna (mätarnas utvecklingstrend 2017–2024)	Helsingfors stads centrala observationer och mål	Utvärde- ring
	📉 Upplevd livskvalitet: andel personer med genomsnittligt god livskvalitet (%) 👉 Upplevd hälsa: andel personer med medelgod eller sämre hälsa (%) 📉 Psykiskt välbefinnande (hela befolkningen och barn) 👉 Kroppsmasseindex: andel överviktiga personer (%) inom den grundläggande utbildningen 📉 Kroppsmasseindex: andel överviktiga (%) vuxna 👉 Andel personer som motionerar enligt rekommendationerna om hälsomotion (%)	● Merparten av den vuxna befolkningen upplever att deras livskvalitet och hälsa är bra och att de är lyckliga, men ändå förekommer skillnader i upplevelsorna av livskvalitet, hälsa och lycka till exempel beroende på den upplevda utkomsten och den upplevda livskvaliteten har försämrats. ● Ensamhet är vanligare inom många befolkningsgrupper än på 2010-talet. ● Det psykiska välbefinnandet bland barn och ungdomar har försämrats när de granskats med flera olika mätare, särskilt hos flickor. ● I synnerhet när det gäller välbefinnande och mobbning bland studerande inom yrkesutbildningen finns det en mer negativ utveckling än inom andra utbildningsnivåer. ● Andelen personer som motionerar enligt motionsrekommendationerna har ökat till 48 procent. ● Barns och ungas rörlighet har ökat och BMI har utvecklats i en positiv riktning.	
	👉 Andel personer med högre högskoleexamen (%) 👉 Andel barn i småbarnspedagogiken (%) 👉 Andel personer med främmande språk som gått gymnasiet (%) 👉 Invalda i den grundläggande utbildningens eget elevantagningsområde, årskurs 1, grundläggande utbildning på finska (%)	● Utmaningarna inom det psykiska välbefinnande hos barn och unga påverkar lärandet. ● Erfarenheterna av mobbning har ökat inom alla utbildningsnivåer. ● Utbildning i känslö- och interaktionsfärdigheter samt i hållbar utveckling har genomförts i stor omfattning, i allt från småbarnspedagogiken till andra stadiet. ● Vi har satsat på läskunnighet i Helsingfors under strategiperioden 2021–2025, men det finns dock ingen heltäckande bild av läskunnigheten på stadsnivå.	
	📉 Skillnader mellan könen i arbetslöshet 📉 Upplevd livskvalitet hos kvinnor 📉 Skillnader mellan könen bland dem som tagit högskoleexamen	● Den upplevda livskvaliteten hos kvinnor har försämrats klart mer än den upplevda livskvaliteten hos män. ● Ungefär var femte kvinna har utsatts för diskriminering, vilket är mer än 1,5 gånger fler än för män. Även en femtedel av stadens kvinnliga arbetstagare har blivit diskriminerade i sitt arbete 2023. ● Skillnaderna mellan könen hos barn och unga har ökat i fråga om välbefinnandet. Sexuella trakasserier som flickor upplever är alarmerande vanliga. ● Helsingfors främjar på ett synligt sätt icke-diskriminering för könsminoriteter (bl.a. Pride-partnerskapet). Kunskapsbasen om könsminoriteternas situation i Helsingfors behöver stärkas.	

SDG-mål	De centralaste mätarna (mätarnas utvecklingstrend 2017–2024)	Helsingfors stads centrala observationer och mål	Utvärde- ring
	 Reningsprocent för avloppsvatten (kväve och fosfor) Andel renat avloppsvatten (%)	● Vattenkvaliteten och reningen är på en hög nivå. ● Det behövs ytterligare åtgärder för högklassig hantering av dagvatten. ● 80 procent av grundvattnet är i bra skick.	
	 Produktion av och andel förnybar energi (%) Energiförbrukning per capita (kWh)	● Produktionen av förnybar energi har ökat. ● Det sista kolkraftverket i Helsingfors stängs 2025.	
	 Arbetslöshet bland ungdomar Långtidsarbetslöshet Arbetslöshetsgrad	● Sysselsättningssituationen har försämrats något från och med våren 2023. ● Det behövs fler åtgärder mot långtidsarbetslösheten och för att öka sysselsättningen av personer med ett främmande modersmål. ● Inom många branscher lider vi av brist på arbetskraft. Lösningen på detta problem har blivit ett av de viktigaste strategiska målen och den arbetsbaserade invandringen har ökat klart.	
	 Nystartade företag Företagens vilja att rekommendera Helsingfors som läge (antal rekommenderare)	● Antalet nystartade företag har ökat, men också antalet nedlagda företag har ökat. Företagens rekommendationsindex har försämrats.	
	 Index för skillnader mellan områden Gini-koefficient NEET-andel (Not in Employment, Education or Training)	● Den socioekonomiska och etniska segregationen har ökat något, särskilt bland barn. ● Stadsförnyelsemodellen är ett av Helsingfors stads sätt att utveckla bostadsområden och förebygga segregation i bostadsområden. ● När det gäller fostran och utbildning har Helsingfors stad utvecklat en behovsbaserad finansieringsmodell och åtgärder för att förebygga ökad ojämlikhet.	
	 Andel hållbara färdmedel Luftkvalitet	● Vi har gjort stora investeringar i synnerhet i spår- och cykelinfrastrukturen samt i nya områdesbyggnadsobjekt. ● Det har inte skett en önskvärd tillväxt i andelen hållbara färdmedel. I synnerhet kollektivtrafiken har svårigheter, man har ännu inte uppnått samma mängd passagerare som före coronapandemin. ● Luftkvaliteten i Helsingfors har förbättrats. ● Vi har gjort banbrytaråtgärder för att minska utsläppen från byggandet, men åtgärderna räcker inte till för att nå utsläppsmålen. Främjandet av den cirkulära ekonomin kräver satsningar. ● Helsingfors stad har förbundit sig att beakta kulturmiljöerna i det nya kulturmiljöprogrammet.	

SDG-mål	De centralaste mätarna (mätarnas utvecklingstrend 2017–2024)	Helsingfors stads centrala observationer och mål	Utvärde- ring
	 Konsumtionsbaserade utsläpp Återvinningsgraden för kommunalt avfall och hushållsavfall	- De konsumtionsbaserade utsläppen i Helsingfors är höga, mer än dubbelt så stora som de direkta utsläppen som uppstår i staden. - Övergången till en cirkulär ekonomi har varit långsam och kräver aktiva åtgärder.	
	 Direkta CO₂-utsläpp (CO₂-ekv.) och förändring i utsläpp: totalutsläpp Invånarspecifika CO₂-utsläpp	- De direkta utsläppen i Helsingfors minskade med 26,1 procent från 2022 till 2023. - De naturliga kolsänkorna i Helsingfors tar hand om cirka tre procent av de utsläpp som uppstår i området. För att uppnå nettonollmålen bör vi öka antalet naturliga och tekniska kolsänkor och dessutom minska utsläppen avsevärt. - Utsläppen från trafiken är den största utmaningen för att minska utsläppen lokalt. Vi behöver nya åtgärder utöver de nuvarande åtgärderna för att minska utsläppen. - Vi strävar efter större effektivitet i målen för anpassningen till klimatförändringen.	
	 Ytvattens ekologiska status 2019	- De ökande föroreningarna i dagvattnet utgör en risk för mindre vattendrag och kustområdet. - Status av Helsingfors havsområde är nöjaktig och av de inre vikarna är försvarlig. Status av havsområdet har inte utvecklats på önskat sätt.	
	 Antal naturskyddsområden och deras andel av arealen (%) Skogs- och trädäckta områdens areal eller relativa andel av markarealen	- Antalet naturskyddsområden i Helsingfors har ökat med 17 områden under 2021–2024 och verkställandet av åtgärderna i programmet för trygghet av den biologiska mångfalden pågår. - Stadens tillväxt och trygghet av naturvärden har blivit en central utmaning. - Status av småvatten i Helsingfors är nöjaktig.	

SDG-mål	De centralaste mätarna (mätarnas utvecklingstrend 2017–2024)	Helsingfors stads centrala observationer och mål	Utvärde- ring
	 Upplevd trygghet Valdeltagande i kommunalvalet Antalet ungdomar som uppvisar symtom genom att begå brott (per 10 000 ungdomar) Brotts mot liv och hälsa	● Antalet ungdomar som uppvisar symtom genom att begå brott samt våld mot kvinnor har ökat och Helsingforsbornas upplevelse av trygghet har försämrats. ● Vi har utvecklat förbättrandet av de ungas upplevelse av trygghet och förebyggandet av radikaliserings bland annat inom grundskolan och inom elevhälsan på andra stadiet genom utbildningar och med modellen för arbetspar med motionscoach och ungdomsarbetare. Vi måste etablera utvecklingen som görs genom projektarbete och garantera de resurser som behövs. ● De gemensamt överenskomna målen för delaktighets- och interaktionsmodellen som gjorts under strategiperioden genomförs inom alla stadens sektorer. Kopplingarna mellan hållbarhetsarbetet och delaktighet bör utvecklas. ● Människorättsfrågor och arbetsrelaterat utnyttjande har lyfts fram mer. Vi har vidtagit etiska åtgärder för upphandlingarna inom Helsingfors stad.	
	 Mängden utdelade understöd	● Helsingfors stad har utvecklat en ny modell för samordning av organisationssamarbetet. ● Nästan 47 miljoner euro har beviljats i understödsanslag 2023. Efterhand som organisationernas anslag för understöd minskar på annat håll, ökar betydelsen av Helsingfors stads anslag för underhåll. ● Internationellt samarbete och intressebevakning bedrivs aktivt.	

Sammanfattning

- Finland har fortsatt att stå i spetsen för genomförandet av hållbar utveckling. Men de konsumtionsbaserade koldioxidutsläppen och förbrukningen av naturresurser per invånare i Finland och Helsingfors är på en hög och ohållbar nivå globalt sett.
- En stor del av målen i Agenda 2030 verkställs på kommunnivå och städerna har en stor roll för att målen ska uppnås. De viktigaste åtgärderna för att främja målen för hållbar utveckling i städerna är markanvändning och byggande, främjande av välfärd och hälsa, fostran samt åtgärder som gäller livskraft och sysselsättning. Helsingfors har alla möjligheter att fungera som en global föregångsstad i övergången till hållbarhet.
- Under den nuvarande fullmaktigeperioden har kompetensen i och integreringen av hållbarhetstänkandet framskridit i Helsingfors. Sektorerna och stadskansliet har främjat sitt eget arbete för hållbar utveckling genom olika program, principer och utbildningar. Koncernbolagen har genomfört egna hållbarhetsprogram och åtta stora koncernbolag har förberett sig för EU:s hållbarhetsrapport.
- Målen för hållbar utveckling har utvecklats och deras effekt har analyserats i program och planer på stadsnivå. Även bland annat hållbar upphandling samt planeringen av ekonomin och verksamheten har utvecklats.
- Barn och unga, särskilt flickor, upplever allt fler utmaningar i fråga om psykiskt välbefinnande och ensamhet. Även upplevelserna av mobbning har ökat. Detta betonas särskilt i upplevelserna bland studerande inom yrkesutbildningen.
- Säkerheten och beredskapen har lyfts fram mer än tidigare i utvärderingen – vi är i synnerhet oroad över barns och ungas upplevelser av trygghet, radikaliserings och våld i nära relationer. Måtarna visar till exempel att antalet ungdomar som uppvisar symptom genom att begå brott och våld mot kvinnor har ökat.
- Konflikten mellan stadens tillväxt och målen för skyddet av grönmiljön och miljön har blivit allt mer framträdande till exempel för vissa objekt med kompletteringsbyggande och nybyggnation.
- Vi kommer inte helt att uppnå målet om koldioxidneutralitet i Helsingfors med de nuvarande klimatåtgärderna, men det verkar som om miniminivån, det vill säga en minskning av utsläppen med 80 procent, kommer att uppnås senast 2030. Då ska resterande 20 procent av utsläppen täckas med naturliga eller tekniska kolsänkor. I fortsättningen är det i en utmaning att minska utsläppen i synnerhet från trafiken. Det har uppskattats att kolsänkorna i Helsingfors endast täcker cirka tre procent av de nuvarande utsläppen i området. Konsumtionsrelaterade utsläpp har uppskattats vara betydligt större än de utsläpp som uppstår i området, men det är svårt att beräkna dem på ett tillförlitligt sätt.
- Även anpassningen till klimatförändringen och beredskapen för risker kräver mer effektiva åtgärder i synnerhet i fråga om dagvattenöversvämningar och beredskap för värmeböljor.
- Ojämlighetsutvecklingen och den regionala segregationen är en av de största utmaningarna för den sociala hållbarheten, vilket kräver åtgärder i Helsingfors för att ingripa och förebygga dem. I synnerhet differentieringen av barn och unga på grund av etnisk bakgrund, som bland annat syns i de regionala skillnaderna i skolorna, orsakar oro.
- Den största delen av Helsingforsborna upplever att deras livskvalitet och hälsa är bra, men resultatet har sjunkit under strategiperioden. Det finns en betydande variation i sjukdomsfrekvensen och folksjukdomarnas utbredning mellan Helsingfors grunddistrikt.
- Med undantag för barn under skolåldern rör sig majoriteten av Helsingforsborna för lite med tanke på sin hälsa, trots att andelen som rör sig enligt rekommendationerna har ökat något under de senaste två åren.

Fem utvalda framgångar i Helsingfors:

- Helsingfors stad har satsat på förebyggande av segregation och på barns och ungas välbefinnande. Helsingfors stad har genom målinriktat arbete för att främja barnets rättigheter fått utmärkelsen Barnvänlig kommun som den första nordiska huvudstaden.
- Hobbyer enligt Finlandsmodellen för hobbyverksamhet har blivit en permanent verksamhetsform för elever i årskurserna 3–9. Inom utbildningen på andra stadiet har man satsat på att förebygga segregation och att förbättra den psykiska hälsan hos unga genom systematiska åtgärder för att främja ungas rörlighet i nästan alla läroanstalter.
- Koldioxidutsläppen i Helsingforsområdet sjönk 17 procent under åren 2021-2023 och samtidigt inrättades här 17 naturskyddsområden.
- Helsingfors placerade sig i en ledande position i det internationella indexet Global Destination Sustainability (GDS) för hållbara resmål 2024.
- Långsiktigt jämställdhets- och jämlikhetsarbete, till exempel stadens Pride-partnerskap, antirasistiskt arbete och utbildningar i synnerhet inom fostrans- och utbildningssektorn och ungdomstjänsterna.

Tio rekommendationer som har framkommit utifrån rapportens resultat::

1. Helsingfors bör ställa upp fler långsiktiga hållbarhetsmål, indikatorer och målvärden för den sociala och ekonomiska hållbarheten med ett längre perspektiv än bara en fullmäktigeperiod, på samma sätt som man fastställt sådana för den ekologiska hållbarheten.
2. Vid genomförandet av målen för hållbar utveckling bör vi på ett effektivare sätt fortsätta att identifiera och genomföra de åtgärder som har störst strategisk inverkan som en del av de viktigaste processerna, såsom planeringen av ekonomin och investeringarna samt markanvändningen och byggandet.
3. Vi bör också fästa vikt vid åtgärdernas och mätarnas effektivitet på en mer operativ nivå vid planeringen av olika enheters verksamhet och stadens olika program och planer.
4. Vi bör gå mer på djupet med sinsemellan motstridiga mål, identifiera olika konsekvenser, samordna målen och söka kompromisser på ett transparent sätt, till exempel i fråga om till stadens tillväxt och samordningen av naturvärdena.
5. Vid förhandsbedömningen av konsekvenserna av beslut borde Helsingfors stad samtidigt identifiera och bedöma beslutens ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser bättre.
6. Tanken om planetariskt välbefinnande och respekt för de ekologiska ramvillkoren bör styra stadens verksamhet starkare.
7. Helsingfors stad borde ägna större uppmärksamhet åt de globala ekologiska och sociala konsekvenserna av stadens produktionskedjor och konsumtion samt å andra sidan Helsingfors möjligheter att som en föregångsstad stödja och påverka städers positiva utveckling globalt.
8. Det är av största vikt att öka barnens och de ungas framtidstro för att uppnå en hållbar framtid. Inom fostrans- och utbildningssektorn bör vi systematiskt öka den psykologiska tryggheten, hoppfullheten, resiliensen och delaktigheten bland barn och unga. Detta förutsätter att personalens kompetens stärks på basis av forskningsdata.
9. Förståelse för hållbarhetsfrågor samt ledning som baserar sig på information och vetenskap bör utvecklas på alla nivåer. Kunskapsbasen och analyserna av de viktigaste hållbarhetsmålen ska vidareutvecklas för att betjäna beslutsfattandet och planeringen effektivare än tidigare.
10. Samarbetet och medverkan med invånarna, företagen, aktörerna inom forskningen och tredje sektorn bör vidareutvecklas och dess effektivitet förbättras för att lösa hållbarhetsfrågorna.

Bedömning av hållbarhets- arbetet under strategiperioden

Helsingfors stadsstrategi Läge för tillväxt 2021–2025 har ambitiösa hållbarhetsmål. Redan i förordet betonas att den hållbara tillväxten i Helsingfors bör vara förenlig med de ekologiska ramvillkoren och skapa socialt, ekonomiskt och kulturellt hållbart välbefinnande. De viktigaste hållbarhetsmålen under strategiperioden har varit förebyggande av segregation, ambitiöst klimatansvar och naturskydd, utveckling av trivselen och livskraften i staden samt förbättring av produktiviteten och tillgången på arbetskraft. Som stöd för hur dessa strategiska spetsmål framskrider och för att de ska lyckas har vi grundat strategiska program-

grupper som leds av borgmästaren där man bland annat har intensifierat det tväradministrativa samarbetet för att främja målen.

Nedanstående tabell visar länkningen av de 13 tyngdpunkterna i strategin till FN:s SDG-mål. Liksom målen för hållbar utveckling har också målen för strategin sinsemellan motstridiga effekter samt motstridiga effekter i förhållande till hållbarhetsmålen. Till exempel en stark tillväxt och byggande i staden ökar såväl utsläppet av växthusgaser i området som andra miljökonsekvenser.

Tyngdpunkter i strategin och SDB-tabeller

● Direkt positivt
 ● Indirekt positivt
 ● Direkt negativt
 ● Indirekt negativt
 ● Motstridigt

	1 Många för barn	2 Barn vänligt	3 Hälsosamt livsval	4 God utbildning för alla	5 Könslikhet	6 Barns rättigheter och jämlikhet	7 Barns hälsa och välbefinnande	8 Arbetsplatser och ekonomisk växling	9 Hållbarhet och miljö	10 Mänsklig utveckling	11 Innovativ och teknisk utveckling	12 Klimat och miljö	13 Hälsa och välbefinnande	14 Livs kvalitet	15 Hälsa och välbefinnande	16 Klimat och miljö	17 Klimat och miljö
Världens bästa och mest jämlika plats att lära sig	●		●	●	●			●	●	●	●						
Ambitiöst klimatansvar och naturskydd			●	●		●	●	●	●		●	●	●	●	●		
Konst och kultur är möjliggörare av ett bra liv			●					●		●	●						●
Ett jämlikt och internationellt Helsingfors	●		●		●			●		●	●					●	●
Vi värnar om särprägel och tryggheten i Helsingfors stadsdelar			●							●	●					●	●
En fungerande och vacker stad			●					●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Smarta trafiklösningar är grunden för en smidig vardag			●				●		●	●	●		●				
Helsingforsbornas välbefinnande och hälsa förbättras	●	●	●	●				●	●	●							
En ansvarsfull ekonomi som grund för hållbar tillväxt	●		●	●				●	●	●	●					●	
Ett Helsingfors som är attraktivt för personalen			●	●	●			●		●							
Ett smart Helsingfors med ledning genom information och digitalisering			●	●				●	●	●	●		●			●	●
Helsingfors är attraktivt för experter och företag	●				●			●	●		●					●	●
Nationell intressebevakning och internationellt samarbete			●	●				●	●	●	●		●			●	●

Identifiering av konflikter och ramvillkor

Till tolkningen av målen för hållbar utveckling i Helsingfors ville vi år 2023 lägga till tanken på ekologiska ramvillkor och en social grund. Tillväxten och välfärden bör vara så uppbyggda att den ekologiska hållbarheten inte äventyras och att de fattigare länderna inte hamnar efter i utvecklingen. Då konstaterade vi att det också är fråga om en hållbarhetsförändring, det vill säga en förändring i stadsorganisationens tanke-sätt och verksamhetskultur, vilket kräver långsiktiga åtgärder, mål och beslutsfattande. På två år har det inte skett någon betydande förändring, men signaler om hur hållbarhetsomvandlingen framskrider kan ses till exempel i hur omfattande arbetet för att främja målen för hållbar utveckling är, samt även genom att formuleringen hållbar utveckling används i större utsträckning. Vi har försökt att förklara de globala SDG-målen och klä dem i ord utifrån perspektivet för Helsingfors stads verksamhet.

Under den här strategiperioden har Helsingfors stad fokuserat mer på motstridigheterna mellan målen för hållbar utveckling och identifierat dem bättre

samt lyft fram dem som en del av strategiska teman, såsom att samordna stadens tillväxt och naturvärden.

Helsingfors deltog också i det nationella gemensamma utmaningsarbetet med temat stadsplanering som beaktar hållbarhetsmålen tillsammans med andra städer. Utifrån arbetet inom de gemensamma utmaningarna får vi ännu arbeta hårt för att beakta hållbarhetsmålen i stadsplaneringen tillräckligt. Vi drar ännu inte nytta av hela ”hållbarhetseffekten” i vårt planeringssystem, eftersom det i synnerhet bygger på strävan efter tillväxt och fokus ligger mycket på nybyggnation och inte på den befintliga strukturen och de befintliga lokalerna. Å andra sidan torde det vara klart att ekvationen för hållbar stadsplanering inte enbart kan lösas genom att justera systemet. Förändringen utgår från de personer som använder systemet och som lyfter fram missförhållanden och söker lösningar på dem. Det gemensamma utmaningsarbetet har visat att städerna har ambitiösa och visionära planerare som är redo för de reformer som de planetariska gränserna för stadsbyggandet förutsätter.

SDG-analyser för de centralaste programmen under strategiperioden 2021–2025

● Positiv effekt ● Indirekt positiv ● Motstridig ● Indirekt negativ

Program på stadsnivå/SDG-mål	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Välfärdsplan 2022–2025	●	●	●	●				●		●	●					●	●
Program för boende och markanvändning	●		●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Kolneutralt Helsingfors 2030			●				●	●	●		●	●	●				●
Tyngdpunkter för integrationen 2022–2025	●		●	●	●			●		●	●					●	●
Näringslivspolitiska prioriteringar	●		●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●		●
Programmet för naturskyddsområden 2024–2040			●	●		●		●		●	●	●	●	●	●		●
Verksamhetsprogram för evenemang och turism 2022–2026		●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●		●

Utveckling av hållbarhetsledningen under strategiperioden

Strategiperioden 2021–2025 är den första perioden under vilken hållbarhetsledningen systematiskt har utvecklats på stadskansliets strategiavdelning. I detta arbete har det förutom utvärdering av hållbar utveckling, samarbete på stads- och koncernnivå och stöd ingått även utveckling av olika processer, utbildningar och kompetenser. Under strategiperioden har vi publicerat en webbutbildning för hållbar utveckling som är öppen för personalen och ordnat cirka 25 olika utbildningar eller workshoppar. Dessutom har vi bland annat utvecklat helheten av stadens etiska riktlinjer, upphandlingarnas sociala ansvar och stadskoncernens beredskap för EU:s hållbarhetsrapportering.

Målen för hållbar utveckling har utöver stadsstrategin beaktats även på andra håll i stadens centrala program, genom vilka många av målen främjas. Under de senaste tre åren har Helsingfors stad granskat sina strategiska program och planeringen av ekonomin och verksamheten också ur perspektivet hållbar utveckling med hjälp av SDG-analysverktyget. Med hjälp av analysen utreds och identifieras länkningen till stadsstrategins hållbarhetsmål och de FN-mål för hållbar utveckling som stadens program har en väsentlig roll för att genomföra. Man har gjort en SDG-analys för de tio centralaste programmen: bland annat Helsingfors välfärdsplan 2022–2025, näringspolitiska prioriteringar, handlingsprogrammet för turism och evenemang 2022–2026 samt utsläppsminskingsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2030.

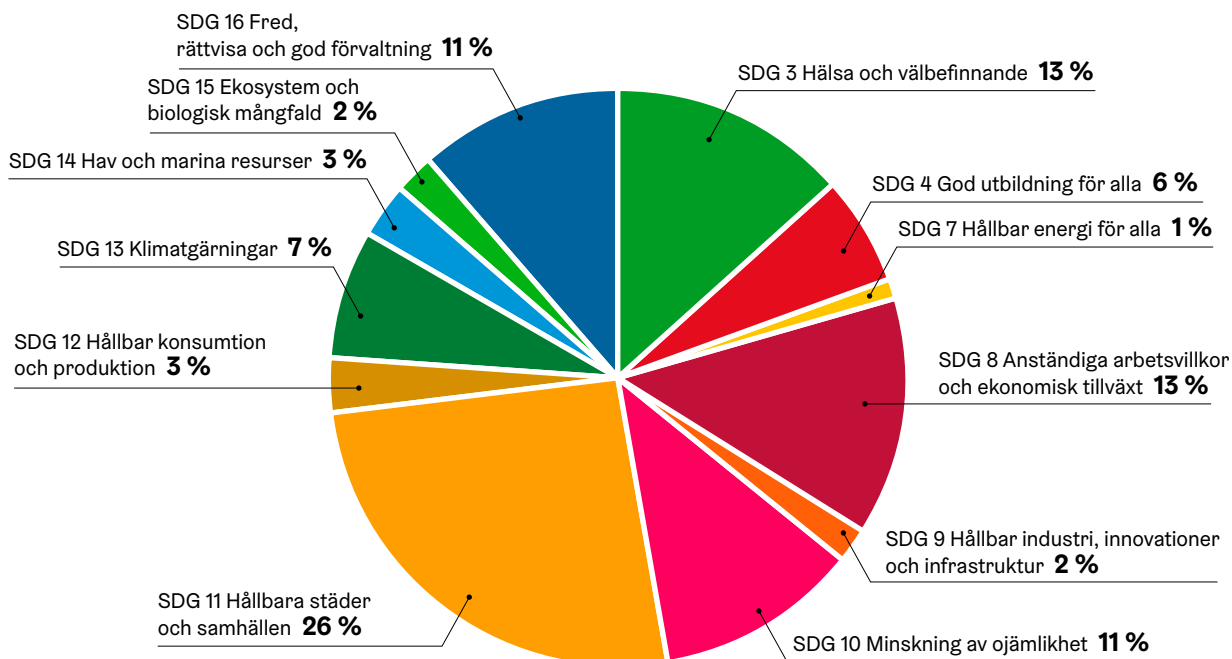
Analysverktyget har konstaterats vara ett nyttigt sätt att bedöma programmens mer omfattande effekter mer övergripande. Med analysverktyget bedömer man om programmet har eventuella direkta eller indirekta positiva eller negativa effekter på respektive mål för hållbar utveckling. Analysen åskådliggör och beskriver programmens motstridiga effekter för stadsborna, den biologiska mångfalden eller för Helsingfors klimatmål. Det är viktigt att synliggöra dessa motsägelser för att vi ska kunna minimera och kontrollera deras effekter.

Målen för hållbar utveckling som en del av planeringen av ekonomin och verksamheten

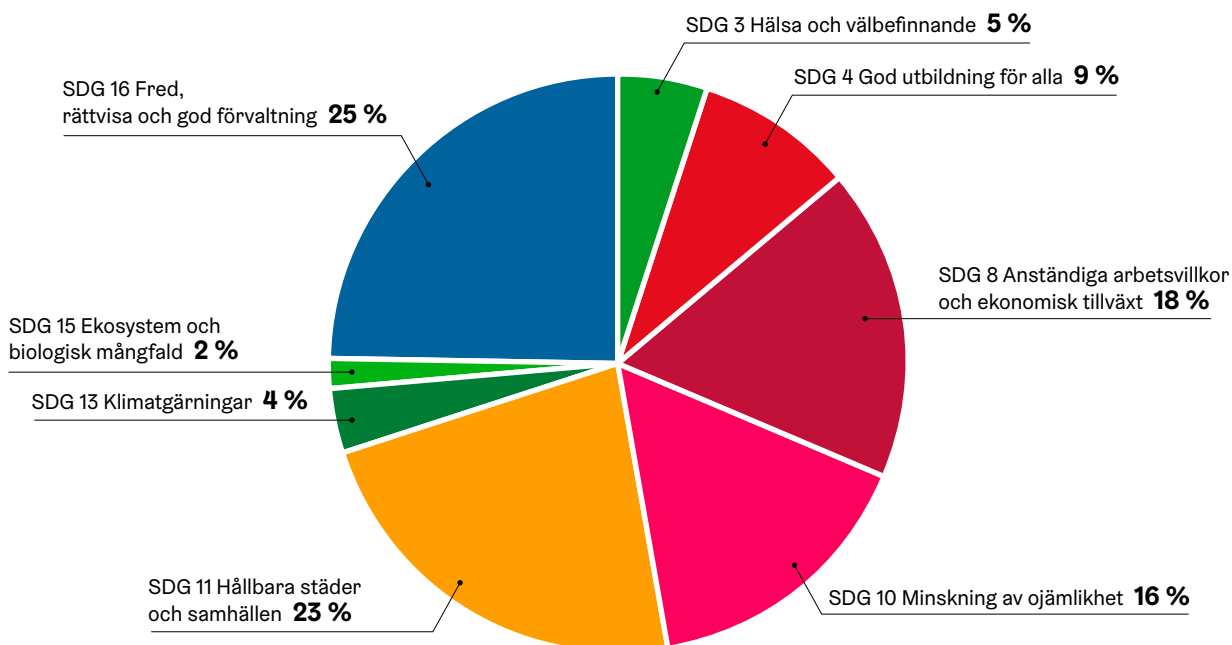
Under strategiperioden 2021–2025 har vi utvecklat kopplingen mellan ekonomi och verksamhetsplanering och hållbar utveckling. Åren 2022–2023 deltog Helsingfors stad i det nationella utvecklingsarbetet för budgetering för hållbar utveckling tillsammans med sex andra kommuner. Utöver den klimatbudgetering som redan är i bruk granskade Helsingfors stad budgeteringen av hållbar utveckling som en helhet, i synnerhet uppställandet av budgetmål samt effekt- och hållbarhetsperspektivet. I utvecklingsarbetet gjordes en bakgrundsutredning av förhållandet mellan sektorernas budgetmål och SDG-målen och de centrala hållbarhetsmålen i stadsstrategin 2022 och 2023 samt lades en länkning till mellan budgetmålen och SDG-målen som en del av måltabellen. Vi ordnade en effektutbildning i fem delar för experter som gör upp budgetmål för sektorerna, vilket utvecklade kvaliteten på och effekten av målen och mätarna. Tyngdpunkterna i de stadsgemensamma målen utvidgades förutom till sociala och ekonomiska tyngdpunkter även till ekologisk hållbarhet. Vi har konstaterats att arbetet med att utveckla effekten och hållbarhetsgranskningen tar flera år. Framtida utvecklingsarbete behövs ännu för att ställa upp stadsgemensamma mål, för kommunikation i fråga om mål- och strategimätare samt för att bedöma effekterna med tanke på en hållbar utveckling.

I diagrammen nedan presenteras länkningen mellan budgetmålen 2024 och 2025 och målen för hållbar utveckling. Vi ser att sektorernas budgetmål fokuserar på social och ekonomisk hållbarhet.

Budgetmål 2024

Budgetmål 2025

Finlands sex största städer som föregångare inom hållbar utveckling

Finland är en pionjär i arbetet för hållbar utveckling och har också fått erkännande för det. Helsingfors stad har under den här strategiperioden deltagit aktivt i både nationellt och internationellt samarbete som främjar hållbar utveckling. Helsingfors stad har aktivt främjat nätverksprojektet för strategisk SDG-ledning i Finlands sex största städer. Projektet inleddes 2021 och fick en fortsättning 2023. I nätverket har vi utvecklat praktiska verktyg för städernas användning, främjat nationellt och internationellt samarbete samt delat med oss av bästa praxis.

Helsingfors stad deltar även i många olika internationella nätverk och projekt som främjar hållbar utveckling, bland annat Eurocities SDG Taskforce, modellen Unicefs Barnvänlig kommun, projekt inom Bloomberg-stiftelsen och olika arbetsgrupper inom ICLEI. Helsingfors stad deltar även aktivt i verksamheten inom WHO:s nätverk Healthy cities.

Helsingfors stad har även lyft fram SDG-arbetet i de nätverk som staden samordnar samt i företags- och partnerskapssamarbetet. Inom Helsingfors stad har vi gjort många samhällsförbindelser för hållbar utveckling. Merparten av åtagandena görs av privatpersoner, företag och olika organisationer och föreningar.

Helsingfors stad har under de senaste fyra åren samarbetat aktivt med FN-aktörer och till exempel städerna New York och Tokyo och deltagit flera gånger i FN:s toppmöte om hållbar utveckling som en del av Finlands delegation. Helsingfors SDG-arbete har bidragit till uppkomsten och fördjupningen av många strategiska internationella partnerskap. Helsingfors stad kan med sitt exempel i främjandet och rapporteringen av SDG-målen på lokal nivå främja en hållbar utveckling globalt, och påverka i större utsträckning än enbart inom sina egna gränser för att främja målen för hållbar utveckling i städer på olika håll i världen.

Sektorernas och koncernernas hållbarhetsarbete

Utöver det strategiska hållbarhetsarbete som leds från centralförvaltningen har Helsingfors stads sektorer och koncernbolag främjat målen för hållbar utveckling i sin egen verksamhet. Målen för hållbar utveckling måste kläs i ord och anpassas till stadsorganisationens egna uppgifter. Under strategiperioden 2021–2025 har två av stadens sektorer, stadsmiljösektorn och social-, hälso- och räddningssektorn, gjort egna hållbarhetsriktlinjer. Av affärsverken har Servicecentralen i Helsingfors ett eget hållbarhetsprogram. Övriga sektorer och affärsverk utför aktivt miljöarbete. Stadens koncernbolag blir tvungna att ändra sin datainsamling när Europeiska unionens direktiv för hållbarhetsrapportering utvidgas till att omfatta ett allt större antal organisationer.

Programmet för hållbar utveckling inom social-, hälsovårds- och räddningssektorn 2024–2026 granskar sektorernas verksamhet genom referensramen Agenda 2030 och dess 17 mål för hållbar utveckling. I programmet uteslöts de mål som hänför sig till kärnverksamheten inom sektorn, såsom SDG 3 God hälsa och välbefinnande och SDG 1 Ingen fattigdom, eftersom perspektiven och målen för dessa utvärderas kontinuerligt i verksamheten inom sektorn. Programmet för hållbar utveckling fokuserade på målen 13 Bekämpa klimatförändringarna, 11 Hållbara städer och samhällen, 10 Minskad ojämlikhet och 12 Hållbar konsumtion och produktion, som sektorernas serviceenheter har stor inverkan på. Inom programmet för hållbar utveckling har vi samlat in de viktigaste styrdokumenterna, som definierar social-, hälso- och räddningssektorns verksamhet, för att främja dessa fyra SDG-mål. Dessutom går programmet igenom SDG-målen 10, 11, 12 och 13 som gäller målen för verksamheten, åtgärderna som hör till målen och de mätare som behövs för att lyckas. Målen som ska följas upp är bland annat att nå seniorer med invandrabakgrund, återanvända möbler och minska utsläppen från personbilsparken inom sektorn.

Under den här strategiperioden har stadsmiljösektorn inlett ett hållbart utvecklingsarbete inom sektorn som förbättrar deras hållbarhetsarbete. Målet

med arbetet är att förbinda sektorns miljöledning till de 17 målen för hållbar utveckling, så att sektorn kan ledas övergripande på ett mer hållbart sätt. Som slutresultat av hållbarhetsledningen lyckas vi kombinera hållbarhetsledningen ännu bättre med planeringen av ekonomi och verksamhet.

Europeiska unionens direktiv för hållbarhetsrapportering (CSRD, corporate sustainability reporting directive) har trätt i kraft stegvis under strategiperioden. Åtta av Helsingfors stads koncernbolag är rapporteringsskyldiga från och med år 2025: Helen Ab, Helsingfors Hamn, Stadstrafik Ab, Helsingfors stads bostäder Ab, Helsingin Asumisoikeus Oy, Auroraborg, Seure och DigiHelsingfors. Helsingfors stad har under 2023 och 2024 stött möjligheterna att uppnå rapporteringsberedskapen genom att ordna utbildningar om direktivet för hållbarhetsrapportering. För att uppnå rapporteringsberedskapen ska koncernbolagen bland annat göra en dubbel väsentlighetsanalys och utreda vilka standarder och datapunkter som rör dem och som ska rapporteras.

Även andra av Helsingfors stads dottersammanslutningar har främjat sitt ansvarsarbete: Helsingfors stadslökalerna Ab har också gjort en väsentlighetsanalys av sin verksamhet i sitt hållbarhetsprogram som blir färdigt 2025, trots att bolaget inte omfattas av CSRD:s rapporteringsskyldighet. Bolaget vill genom sin verksamhet möjliggöra en levande och hållbar stadskultur samt skapa en verksamhetsmiljö som stöder ansvarsfull affärsverksamhet och uppmuntrar till nya verksamhetsmodeller för sina hyresgäster. Helsingfors evenemangsstiftelse beräknade koldioxidavtrycket från sina evenemang 2023 och strävar efter att hålla miljöavtrycken från evenemangens energi, avfall, anskaffningar och inkvartering så små som möjligt. Evenemangsstiftelsen förutsätter också att personalen, artisterna, partnererna och underleverantörerna samt besökarna förbinder sig till principerna om jämställdhet, rättvisa och jämlikhet. Även andra dottersammanslutningar har egna hållbarhets- och miljöprogram.

Miljö

Helsingfors står inför betydande utmaningar i fråga om ekologisk hållbarhet, eftersom stadens höga levnadsstandard och konsumtion belastar miljön. Globalt sett är Helsingforsbornas ekologiska fotavtryck stort och vår konsumtion överskrider jordens bärkraft. Enligt uppskattningar är växthusgasutsläppen som baserar sig på konsumtionen i Helsingfors mer än dubbelt så stora som de direkta utsläppen inom stadens område.

Staden har en viktig roll i främjandet av ekologisk hållbarhet, eftersom den ansvarar för flera relaterade verksamheter, såsom stadsplanering, underhåll och byggande av infrastruktur, lokalt klimat- och miljöskydd samt skötsel av grönområden och rekreationsområden. Dessutom sköter staden energiproduktionen via sitt koncernbolag och behandlingen av avfall och avloppsvatten i samarbete med kommunerna i huvudstadsregionen.

I Helsingfors har belastningen på vatten, luft och mark minskat under de senaste åren. I takt med att staden växer är de största utmaningarna i framtiden att minimera miljökonsekvenserna av trafik och byggande samt att främja hållbar konsumtion. Den

cirkulära ekonomin ska integreras starkare som en del av centrala processer för att vi ska kunna minska utsläppen och förbättra resurseffektiviteten. För att lösa dessa utmaningar krävs ambitiösa mål, kompetens och forskning.

Under den gångna strategiperioden ställde Helsingfors stad upp ambitiösa miljöskyddsmål för 2040, som sammanställer målen för ekologisk hållbarhet och fastställer en långsiktig riktning för ett konsekvent genomförande av miljöskyddet.

Program och undersökningar:

[Helsingfors stads mål för miljöskydd 2040 PDF >](#)

[Helsingfors stads miljörapport 2023 PDF >](#)

Klimatet

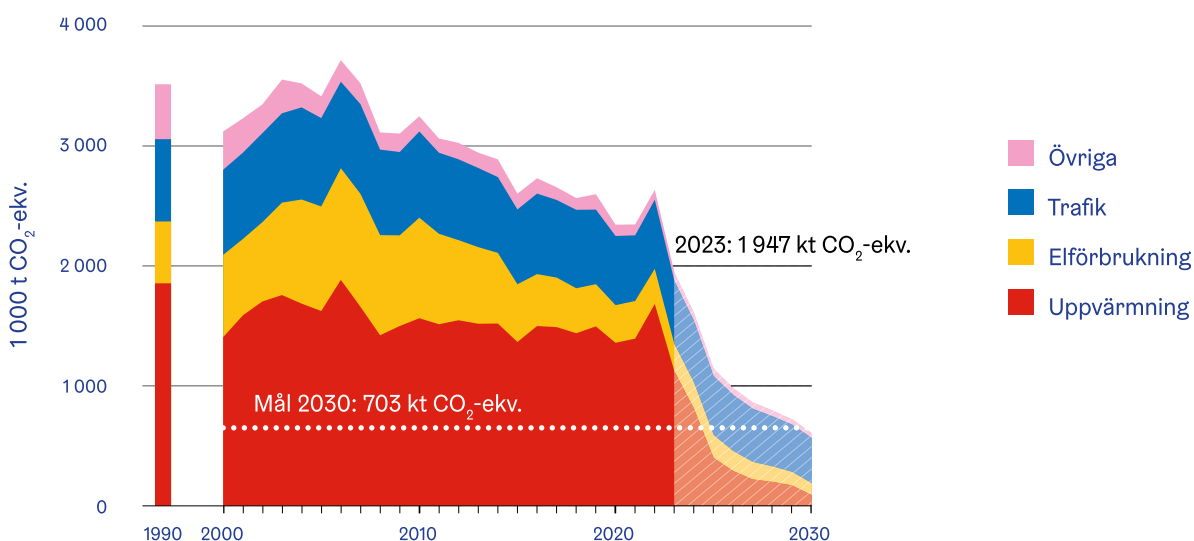
Helsingfors stads mål är koldioxidneutralitet 2030, nettonoll 2040 och därefter koldioxidnegativitet, som förutsätter att de koldioxidutsläpp som uppstår i området är mindre än områdets förmåga att lagra koldioxid. För att uppnå nettonollmålen bör vi öka antalet naturliga och tekniska kolsänkor och dessutom minska utsläppen avsevärt. Antalet sänkor utreddes 2024 och en förstudie gjordes om hur de kan ökas. Enligt förstudien är det utmanande att öka sänkorna. Naturliga kolsänkor tar för närvarande hand om cirka tre procent av de direkta utsläppen i Helsingfors. Samtidigt betonas anpassningen till de effekter som klimatförändringen redan har, och grönstrukturen har en central roll också i detta.

Klimatmålen gäller direkta utsläpp (scope 1 och 2), men i Helsingfors stads mål för miljöskyddet 2040

har vi också satt som mål att minska stadsbornas koldioxidavtryck. Programmet Kolneutralt Helsingfors svarar på målet om koldioxidneutralitet och minskar de direkta utsläppen, och för byggandet minskar det även de indirekta (scope 3) utsläppen. Påverkans- och kommunikationsarbetet i anknytning till andra indirekta utsläpp, såsom stadsbornas konsumtion och matval, utförs i första hand av Helsingforsregionens miljötjänster utifrån stadens strategiska styrning. Som bäst utreds också nya sätt att påverka stadsbornas koldioxidavtryck. I programgruppen Ambitiöst klimatansvar, som leds av borgmästaren som är ordförande för gruppen, dras riktlinjerna upp för klimatarbetet och en tillräcklig ambitionsnivå säkerställs i såväl bekämpnings- som anpassningsarbetet.

Utsläppstrend per sektor (utveckling enligt CO₂ekv.)

Källa: HRM

Från 1990 till utgången av 2023 har utsläppen av växthusgaser i Helsingfors minskat med 45 procent. Den viktigaste orsaken till utsläppsminskningen var att förbränningen av stenkol i Hanaholmens kraftverk upphörde. Hela Ab publicerade i slutet av 2023 en strategi, där den gröna övergången, flexibilitet och lönsamhet står i centrum. Hela Ab:s mål är en koldioxidneutral energiproduktion senast 2030, och användningen av stenkol upphör också på Sundholmen våren 2025. Utsläppen från elförbrukningen har sjunkit i jämn takt, vilket förklaras av att den nationella utsläppskoefficienten för el har sänkts. Utsläppen från trafiken har också minskat, men långsammare än utsläppen från andra sektorer, och redan 2025 kommer trafiken att vara den största källan till direkta utsläpp i Helsingfors. Enligt prognosen som gjordes 2024 kommer Helsingfors att nå en utsläppsminskning på 81–83 procent senast 2030 jämfört med 1990, det vill säga nya åtgärder behövs fortfarande. När det gäller trafiken är ett förslag till ytterligare åtgärder på kommande för beslutsfattandet.

Klimatkänslor och oro över klimatförändringen har blivit vanligare i stadig takt bland Helsingforsborna. Helsingforsbarometerns enkätundersökning visade att hösten 2024 var klimatkrisen den tredje vanligaste orsaken till oro utöver barns och ungas välbefinnande samt de äldres välbefinnande. Enligt en undersökning från 2024 var ungefär en femtedel av barn mellan 11 och 15 år känslomässigt engagerade i klimatförändringen och kände oro, otillräcklighet och skuld i fråga om temat.

Målet är att Helsingfors ska vara beredd på extrema väderfenomen

Klimatförändringen förutsätter anpassning till konsekvenserna av den. Helsingfors stads mål att förbereda sig för extrema väderfenomen och deras indirekta effekter. Beredskapen måste beaktas i stadsplaneringen samt vid nybyggande och renoveringar. Anpassningsåtgärderna har under de senaste åren fokuserat på utveckling och genomförande av naturenliga metoder för hantering av dagvatten, stärkande av grönstrukturen, utveckling av verktyget för grönkoefficienten, förbättring av nedkylningen sommartid av skolor och vårdhem samt förbättring av hanteringen av de risker som klimatförändringen medför.

Anpassningsarbetet har varit fragmenterat och inte tillräckligt integrerat i den övriga planeringen. Inom Helsingfors stad är anpassningen uppdelad i två tidslinjer: beredskap för extrema väderfenomen och anpassning för en längre period som kräver förändringar i hur man planerar och bygger staden. Beredskapsåtgärderna inom den närmaste framtiden har prioriterats med riskbaserade grunder. Vi håller på att utarbeta en övergripande plan för anpassning på längre sikt. Det riskbaserade arbetet inleddes 2023 med en planering av beredskapen för håftiga regn i stadskärnan, och en utredning av lagstiftningen och modeller för områden med översvämningsrisk i stadskärnan blev klara i början av 2024. Dessutom blev en granskning av regnscenariot klar för de

statistiska upprepningarna av regn i det kommande klimatet. Under 2024 blir en noggrannare modell av hur vatten från kraftiga regn avleds i stadskärnan, så att vi kan bedöma kostnaderna för översvämningarna och möjliga beredskapslösningar. Avsikten är att genom att jämföra dessa ställa upp en nivå för beredskapen för häftiga regn i Helsingfors. Dessutom har stadens översvämningssgrupp fastställt uppgifterna för beredskapen för översvämningar av havsvatten och fortsätter att identifiera de ansvariga aktörerna. Nästa steg i anpassningen är en plan för värmeböljor. Man kan man förbereda sig för dagens extrema väderfenomen som värmeböljor och reagera på de direkta konsekvenserna av dem, men anpassningen till de allt starkare värmeböljorna i framtiden har inte inletts. Det kräver sektorsövergripande samarbete och skapande av processer. Som en del av planeringen av beredskapen för perioder med värmeböljor granskas också sårbarheten för klimatförändringens effekter för att skapa en bild av jämlikheten i anpassningsåtgärderna.

När det gäller grönstrukturen satsar vi på att stärka effekterna av verktygen för grönytefaktor. I projektet ARVO (bedömning och förstärkning av grönstrukturen vid planeringen av markanvändningen i städerna) fokuserar man på att stärka grönstrukturen i detaljplanläggningen genom att vidareutveckla och ta i bruk ett verktyg för den regionala grönytefaktor. En tomtspecifik grönytefaktor inkluderades i den nya byggnadsordningen som godkändes sommaren 2023. Arbetet med att uppdatera verktyget för att betona anpassningen till klimatförändringen och den biologiska mångfalden är på gång.

Framgångar:

- Utsläppen från uppvärmningen har minskat betydligt och minskningen fortsätter under de kommande åren.
- Förståelsen för grönstrukturens lokala betydelse som en faktor som stärker stadens klimattålighet har ökat.
- Ett gränsvärde för koldioxidavtrycket har fastställts för bostadshöghusens livscykel.
- Husbolagens energirådgivningstjänst har främjat energieffektiviteten i husbolagen.
- Minskningen av utsläppen har effektiviserats genom att koncentrera sig på de mest effektiva åtgärderna inom uppvärmningen och byggandet.

Utvecklingsobjekt:

- I trafiken bör nya metoder för att minska utsläppen tas i bruk.
- Anpassningen till klimatförändringen och stadens tillväxt kräver samordning och prioritering av åtgärderna för anpassningen till klimatförändringen.
- Åtgärder behövs för att minska de konsumtionsbaserade utsläppen.

Program:

[Kolneutralt Helsingfors PDF](#) >

ARVO – bedömning och förstärkning av grönstrukturen vid planeringen av markanvändningen i städerna

Målet med projektet ARVO är att bevara och stärka grönstrukturen i tätt byggda städer för att förbereda sig för och anpassa sig till klimatförändringen. I projektet utvecklas bland annat ett verktyg, en regional grönytefaktor, som lämpar sig för bedömning av både mängden och kvaliteten på ekosystemtjänster-

na och den biologiska mångfalden. I projektet utarbetas också nationella rekommendationer för städerna för att stärka grönstrukturen.

[Läs mer \(på finska\) >](#)

Husbolagens energirådgivning

Helsingfors stad erbjuder hjälp och stöd av sina energiexperter till husbolag som vill genomföra ekonomiskt lönsamma, energieffektiva och utsläppsreducerande energirenoveringar.

[Läs mer >](#)

Lokal natur och mångfald

Helsingfors är en grönskande stad vid havet, där grönområdena täcker över en tredjedel av markarealen och två tredjedelar av hela stadens areal är hav. Vid en internationell jämförelse är antalet grönområden bra, men grönområdena är ändå brutna på grund av de breda trafiklederna. Helsingfors mångsidiga natur består av skogar, ängar, klippor, våtmarker, stränder, öar, bäckar och parker. Omkring 42 procent av Helsingfors yta är trädbevuxen och omkring 35 procent är skogbevuxen. Stadsnaturen i Helsingfors är mångsidig och varierar från nästan orörd till natur som människan starkt har bearbetat. I synnerhet i skogarna och vid kusterna finns det fortfarande naturtyper i naturligt tillstånd, till exempel imponerande strandklippor. Människans verksamhet har i sin tur bidragit till arternas mångfald i parker, på gårdar och i trädgårdar samt på ängar, åkrar och i gatugrönområden.

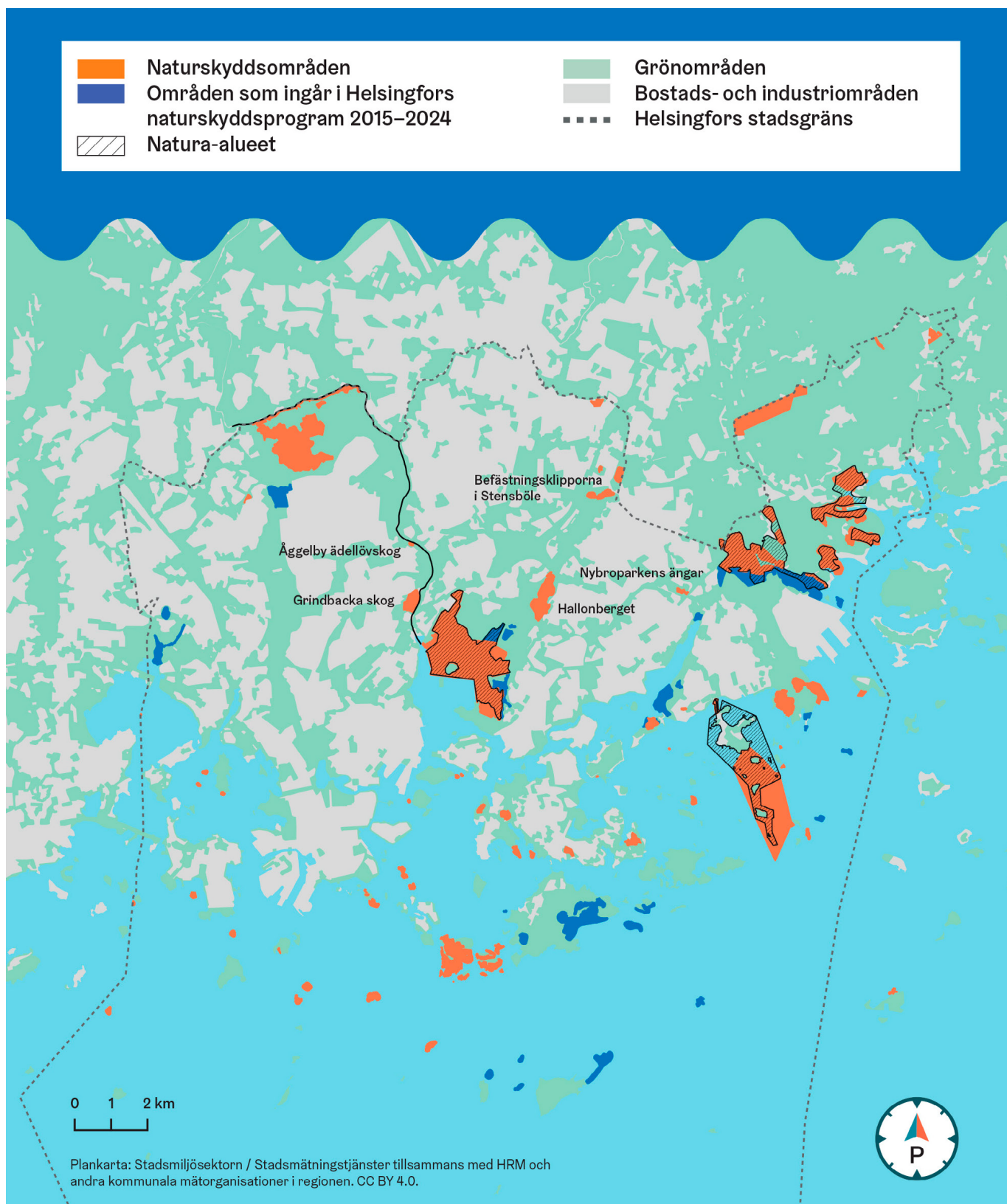
Staden växer och utvecklas snabbt, vilket medför utmaningar. I synnerhet byggandet och klimatförändringen utgör de största hoten mot den biologiska mångfalden. Därför är det anmärkningsvärt att

stadsstyrelsen våren 2024 beslutade om målen för miljöskyddet i Helsingfors stad på medellång och lång sikt, där målen är ambitiösa också när det gäller skyddet av naturens mångfald: Stadens mål är att stoppa förlusten av biologisk mångfald i Helsingfors senast 2030.

En viktig del av skyddet av den biologiska mångfalden är grundandet av strikt skyddade områden. Helsingfors mål är att 2040 skydda en tiondel av både stadens land- och havsareal. I detta avseende har vi gjort framsteg i enlighet med stadsstrategin, då staden föreslagit att fem nya naturskyddsområden ska grundas varje år. I slutet av 2023 var naturskyddsområdenas andel av den totala markarealen 4,4 procent och 1 procent av vattenytans areal. Skyddsgrunden utgörs mest av fågelbestånd, skog, kärr, äng, geologi eller hotade växter. År 2023 inledde staden beredningen av sitt fjärde naturskyddsprogram. Programmet utarbetas för åren 2025–2040. I naturskyddsprogrammet fastställs i enlighet med naturvårdslagen vilka områden som ska göras till naturskyddsområden.

Naturskyddsområden i Helsingfors

Främjande av mångfalden i Helsingfors

Under strategiperioden verkställdes Helsingfors stads verksamhetsprogram för att trygga den biologiska mångfalden 2021–2028 som syftar till att beakta den biologiska mångfalden i stadens alla verksamheter. I slutet av 2023 framskred 79 procent av 92 åtgärder i programmet enligt tidtabellen.

År 2024 uppdaterades de styrande principerna för planeringen av vårderna och vårderna av skogarna i Helsingfors. Skogarnas mångfald främjas även i fortsättningen planmässigt, och en allt större del av skogsområdena får åldras naturligt. Inom skogsvårderna förbereder man sig också på effekterna av klimatförändringen, det växande invånarantalet och stadens stadsstruktur som blir allt tätare. Härnäst kommer staden att uppdatera sina naturvårdsriktlinjer för skötsel av ängar och öppna områden, samt sina arbetsanvisningar för naturvård. Utredningen om det blåa nätverket som blev klar 2023 utökar datalagret i anknytning till stadens ekologiska nätverk. Som följande görs en översyn av de ekologiska nätverken, där man närmare definierar effekten av att stärka dessa nätverk.

Att ta hänsyn till naturvårderna samt utveckla de ekologiska nätverken och rekreationsnätverken ingår i planeringen av markanvändning och allmänna områden. År 2023 inkluderades en grönytefaktor i stadens byggregler i syfte att säkerställa att tillräckligt stora grönytor finns kvar på tomterna och tillika för att förebygga dagvattenöversvämningar. Som en ytterligare metod för att öka mångfalden kan man använda bestämmelser om gröna tak och väggar. Staden publicerade dessutom guiden Sallitusti villi år 2024. Det viktigaste målet med guiden är att hjälpa till att förebygga förlusten av biologisk mångfald i staden samt att värna om och berika den biologiska mångfalden i den byggda miljön. Guiden fokuserar på stadens gröna planeringsobjekt i Helsingfors allmänna områden, men den kan också tillämpas i andra städer, i kommuner och på privata gårdar.

Tiotala gräsmattor som inte används så mycket har gjorts om till ängar genom att förändra deras skötsel. Genom OmaStadi-projekten för inkluderande budgetering skapades dessutom nya ängar bland annat

i Tölöviksparken, Lerstrandsparken, Kurrmalmen, Alpyttoppens södra sluttning och Sockenskomakarparken.

Arbetet med stadens första utvecklingsplan för naturtjänster har inletts och blir klart 2025. Med hjälp av planen utvecklas rekreationsanvändningen så att man garanterar jämlika möjligheter till rekreationsanvändning för alla invånare och förhindrar slitage på naturen i de känsligaste områdena.

Naturuppföljning

För att få mer omfattande naturinformation genomför staden en naturuppföljningsplan som blev färdig 2022. År 2023 kartlades tickarterna i Helsingfors. Av de omkring 260 tickarter som finns i Finland har 200 påträffats i Helsingfors, vilket visar att Helsingfors har skogar med en exceptionellt stor mångfald samt ett stort antal skogar som är i eller håller på att övergå till ett naturligt tillstånd.

Även en däggdjursuppföljning genomfördes 2023. Staden fick observationer av sex däggdjursarter av allmänheten. Observationerna av rävar, grävlingar, ekorrar, råttor, igelkottar och mårddundar visar att dessa däggdjur är talrika i Helsingfors. Stadsborna meddelade aktivt om sina observationer av däggdjur via en nättjänst.

Hantering och beaktande av naturuppgifter

Stadsmiljösektorn har identifierat att både utförandet av naturvärderingar och utnyttjandet av dem måste utvecklas i hela verksamhetskedjan i allt från planering till genomförande av entreprenader, projekt och underhåll. Sektorn gjorde en omfattande inventering av redan utförda naturutredningar under 2024: Naturutredningarna samlades i ett gemensamt delat register och naturuppgifterna skickades i form av geodata till olika aktörer för att utnyttjas av dem. Processen för att låta utföra kommande naturutredningar och spara och använda naturuppgifter som uppstår i och med dem kontrolleras så att de naturuppgifter som utredningarna producerar kan utnyttjas maximalt i all verksamhet i fortsättningen.

Framgångar:

- Uppställandet av ett ambitiöst mål för att stoppa förlusten av den biologiska mångfalden.
- Ett målmedvetet främjande av handlingsprogrammet för att trygga den biologiska mångfalden.
- Fullt genomförande av naturskyddsprogrammet 2015–2024 för områden staden äger.
- Inkluderande av grönytefaktorn som en del av byggnadsordningen.
- En grundlig utredning av ekologiska nätverk och export till geodata. Utgående från uppgifterna utarbetas projektprogram och nätverket stärks i både plan- och parkplaneringsprojekt.
- Uppföljning av genomförandet av principerna för utveckling av grön- och rekreationsnätverket.

Utvecklingsobjekt:

- Hantering av naturinformation i planeringsprocesser och förmedling av information inom hela aktörskedjan ända till personer inom entreprenader och projekt.
- Konkreta ledningsverktyg för att samordna stadens tillväxt och bevarandet av naturvärden.
- Mätare och indikatorer som beskriver utvecklingen av den biologiska mångfalden samt grönområdenas kvalitet, kvantitet och tillgänglighet.

Program:

[Verksamhetsprogram för att trygga naturens mångfald i Helsingfors 2021–2028 PDF >](#)

Gräsmattor blir ängar

Gräsmattor omvandlas till ängar på invånarnas önskemål – naturenlig växtlighet absorberar vatten och ökar mångfalden.

[Läs mer \(på finska\) >](#)

Vattenekosystemen

SDG 6 Rent vatten och sanitet

Helsingfors stad har förbundit sig att värna om Östersjön och dess stränder samt minska utsläppen till Östersjön. Dricksvattnet i Helsingfors är rent och hotas inte av förorening. Avloppsnätverket är täckande och reningen av avloppsvattnet ligger på toppnivå globalt.

SDG 14 Hav och marina resurser

Havet och de marina resurserna i Helsingfors är mångsidiga och värdefulla. Omfattande havsområden samt småvatten och Vanda å hör till Helsingfors vattenområden. Helsingfors många öar, grund och bankar vid kusten skapar en mångsidig livsmiljö för havsnaturen. Sötvattensbäckar, diken, dammar och källor upprätthåller å sin sida ett rikt liv i småvatten. Vanda å och flera bäckar är värdefulla livsmiljöer dit öringarna återvänder för lek och där de tillbringar det första skedet av sin livscykel.

Det ekologiska tillståndet för Helsingfors havsområde och småvatten är nöjaktigt och för de inre vikarna är det försvarligt. Det kemiska tillståndet är sämre än bra. Vattenkvaliteten försämras bland annat av näringsämnen och skadliga ämnen som hamnar i vattnet från land, nedskräpning och det stora användningstrycket av områdena. Effekterna av klimatförändringen avspeglas också i vattendragen bland annat som en höjning av vattentemperaturen. Vi strävar efter att förbättra tillståndet för havsområdet och småvattnen genom både lagstadgade och frivilliga vattenskyddsåtgärder, hållbar havsområdesplanering och genom att skydda de ekologiskt värdefullaste vattenområdena. I åtgärdsprogrammet för Östersjöutmaningen för 2024–2028 ingår 23 frivilliga åtgärder med vilka Helsingfors stad strävar efter att förbättra tillståndet för kustvattnen och hela Östersjön. Uppföljningen som staden genomför av havsområdets tillstånd är långsiktig, täckande och av hög kvalitet. Uppföljningsinformationen kan utnyttjas mångsidigt både internt och i samarbete med externa forskningsaktörer. Uppföljningen av tillståndet för småvatten har utvecklats med hjälp av bäckspecifika kontinuerliga mätare av vattenkvaliteten.

Framgångar:

- I Hästskoviken vid Drumsö har vi restaurerat havsbotten och provplanterat bandtång. Målet är att återställa den marina livsmiljön och öka den biologiska mångfalden
- De marina naturskyddsområdena har lyfts fram starkt i det nya naturskyddsprogrammet för 2025–2040.
- Arbetet med det blåa nätverket har fortsatt och nya fåror har kartlagts under 2024.

Utvecklingsobjekt:

- Kvalitativ hantering av dagvatten.
- Styrning och begränsning av användningstrycket i vattenområdena.
- Att svara på utmaningarna inom vattenförsörjningen i det marina Helsingfors.
- Kartläggning och skydd av ekologiskt värdefulla småvatten.
- Uppföljning och klassificering av den ekologiska och kemiska statusen av småvatten i Helsingfors.
- Minskning av nedskräpning av vattendragen.

Program:

[Åtgärdsprogrammet för Östersjön 2024–2028 PDF >](#)

Anvisning för byggplatsvatten i huvudstadsregionen

Anvisningen för byggplatsvatten i huvudstadsregionen publicerades i mars 2024. Målet med anvisningen är att förebygga och styra behandlingen av byggplatsvatten så att det inte orsakar betydande olägenheter för vattennaturen. Anvisningen lyfter fram förebyggande av olägenheter av byggplatsvatten, god planering, lämplig behandling av vatten på byggplatser, underhåll av system och byggplatsernas egenkontroll.

Befolkning

Social hållbarhet och välfärd står i centrum i stadens verksamhet och ansluter direkt till den basservice som Helsingfors producerar samt tväradministrativt samarbete inom staden och med partner. Temat är omfattande och förknippas särskilt med de SDG-mål som gäller hälsa och välbefinnande, lärande, minskad ojämlikhet och jämställdhet mellan könen. Internationellt sett är Helsingfors en välmående stad, där basservicen i anknytning till befolkningens välbefinnande, hälsa och utbildning är på en god nivå och jämlikt tillgänglig för alla. Utmaningarna i social hållbarhet är knutna i synnerhet till ökningen av ojämlikheten och välfärdsskillnaderna, psykiskt välbefinnande, övervikt, våld i nära relationer och jämlikhet.

Välfärd och hälsa

Främjandet av välfärd och hälsa (HYTE) är en förebyggande verksamhet som är gemensam för alla aktörer i staden och som baserar sig på hållbar utveckling och stärker olika befolkningsgruppers mentala resurser. Uppgifterna inom främjandet av välfärd och hälsa fick en stark rättslig grund som en del av totalreformen av social- och hälsovården. Huvudsyftet är att minska skillnaderna i välfärd och hälsa. Under den pågående fullmaktigeperioden stärks stadsbornas psykiska välbefinnande, hälsosamma levnadsvanor och vardagsmotion samt möjligheter till meningsfull hobby och fritid. Dessutom främjas utvecklingen av goda befolkningsrelationer och målhelheter som hänför sig till tryggheten i vardagen.

Som en del av genomförandet av arbetet för att främja välfärd och hälsa godkände stadsfullmäktige Helsingfors välfärdsplan 2022–2025 i november 2022. Innehållet i planen främjar målen för social hållbarhet genom ett tväradministrativt arbetsperspektiv och fokuserar på de välfärdsutmaningar som identifierats utifrån forskningsdata.

År 2024 fördes också de första lagstadgade HYTE-förhandlingarna, där staden i samarbete med organisationer och andra samarbetspartner diskuterade målen och åtgärderna för främjandet av välfärd och hälsa.

Stadsbornas många välfärdsutmaningar

Helsingfors befolkning är allt mångformigare. Vid sidan av de många olika livsstilarna ökar också det språkliga spektrumet, och antalet äldre betonas vid

sidan av de unga åldersklasserna. Upplevelsen av den egna hälsan och välfärden påverkar individens resurser och återspeglas i bland annat livskvaliteten, de sociala relationerna, den samhälleliga aktiviteten och vardagslivet. Majoriteten av den vuxna befolkningen upplever att deras livskvalitet och hälsa är bra och de är lyckliga. Andelen personer som upplever att deras livskvalitet i genomsnitt är bra har dock minskat under de senaste åren, särskilt bland personer i arbetsför ålder. Även barns och ungas upplevda psykiska välbefinnande har varit på en mer oroväckande nivå än tidigare. Ungefär var femte person bland den vuxna befolkningen upplever också belastning som är psykiskt betydande, och 14 procent av äldre personer upplever ensamhet.

Upplevelserna av livskvalitet, hälsa och lycka varierar i enlighet med den upplevda utkomsten. Dessa skillnader kan i sin tur återspeglas i skillnader i olika befolkningsgruppers levnadsvanor, psykiska välbefinnande eller sjukdomar. Det finns en betydande variation i sjukdomsfrekvensen och folksjukdomarnas utbredning mellan Helsingfors grunddistrikt. De sociala utmaningar och ogynnsamma levnadsvanor som ligger till grund för sjukdomar hopar sig för de stadsbor som också annars är i en sårbar ställning.

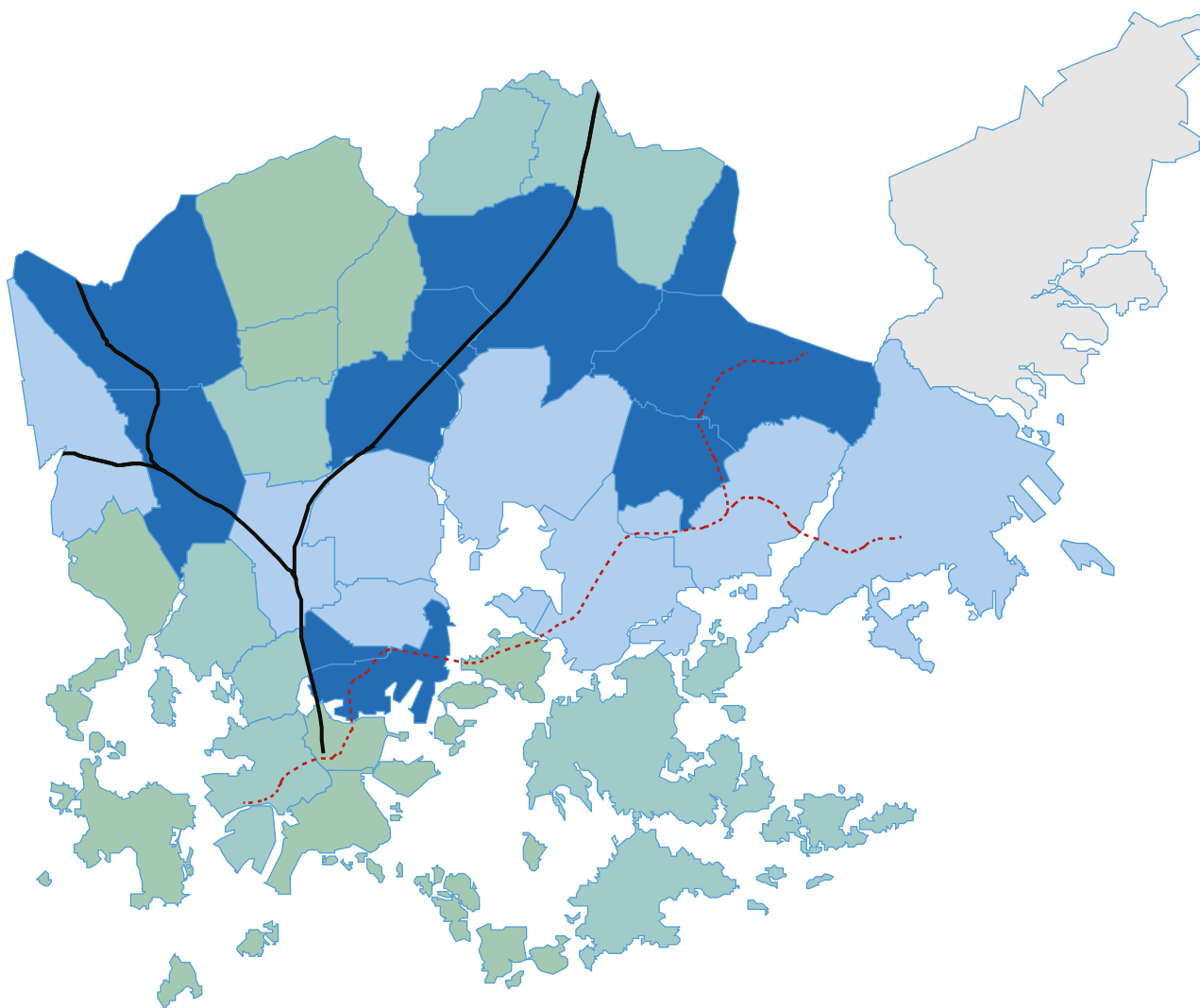
Levnadsvanorna har stor inverkan på hälsan och välbefinnandet. Utöver för lite motion har även övervikt, rökning och alkoholmissbruk en koppling till sjukdomar och försämrad arbetsförmåga. Upplevd utkomst har en koppling till motion, det vill säga unga som upplever att familjens ekonomiska situation är mycket bra och Helsingforsbor som upplever att de ganska bra eller bra kan täcka sina utgifter mototnerar mer än övriga befolkningsgrupper. Valen av färdssätt har en betydande inverkan på stadsbornas

rörlighet och välbefinnande: Staden bör planeras så att gång, cykling och kollektivtrafik är lockande med konkurrenskraftiga alternativ i fråga om restid. Detta kan man påverka genom trafikplanering, markanvändningsplanering, servicenätplanering, underhåll, stadsrumplanering och ökad gatugrönka.

Största delen av Helsingforsborna anser fortfarande att deras eget bostadsområde är trivsamt och upplever att det är tryggt under veckosluten, trots att andelarna i fråga har sjunkit jämfört med tidigare. Även oron för störande beteende har blivit något vanligare. Trygga, vackra och fungerande vardagsmiljöer

är grunden för stadsbornas välbefinnande och hälsa. När säkerheten förbättras stärks befolkningens fysiska, psykiska och sociala hälsa, välbefinnande och livskvalitet. Med vardagsmiljö avses befolkningens hem, närmiljö och gårdsområden, samt mera omfattande stadsrum, stadsstruktur och natur. Då är det bredare utvecklandet av både stadsstrukturen och en ökad trygghet i livet i hemmiljön ett centralt arbete för att främja välbefinnande och hälsa. Även stadsnaturområden och grönområden har en betydande inverkan till stöd för hälsa och välbefinnande.

Sjuklighetsindex per distrikt i Helsingfors

Källa: Helsingin kaupunkitietopalvelut

Åldersstandardiserat sjuklighetsindex 2023 i förhållande till genomsnittet i Helsingfors, Helsingfors = 100, variationsintervall för områdena 64–128

- Klart lägre än genomsnittet i Helsingfors
- Genomsnittet i Helsingfors eller något lägre
- Något över Genomsnittet i Helsingfors
- Klart högre än genomsnittet i Helsingfors
- Uppgiften saknas

Utmaningarna med välbefinnandet besvaras genom ett gemensamt utvecklingsarbete i staden

Inom stadens tjänster har vi utvecklat olika verksamhetsmodeller för tidigt stöd som syftar till att stärka stadsbornas psykiska välbefinnande. Skolcoachverksamheten, motionscoacher, lärande av känslo- och interaktionsfärdigheter, ungdomsarbete och olika hobbymöjligheter är exempel på detta. Utbildningen för yrkesfolk i anknytning till tidig identifiering av psykisk ohälsa hos barn och unga har utökats.

Det finns gott om evenemang som stöder det psykiska välbefinnandet hos äldre, såsom bibliotekspromenader eller drömmarnas sällskapsdanser. Stadsbornas medvetenhet om de befintliga egenvårdsprogrammen har ökat genom att ordna informationsmöten som leds av yrkesfolket vid Helsingin työväenopisto. Det finns gott om utbildningar för personalen om metoder, material och egenvårdsprogram för psykiskt välbefinnande.

Barn och unga har på ett mångsidigt sätt erbjudits hobbyverksamhet i grupper, bland annat som en del

av Finlandsmodellen för hobbyverksamhet samt inom idrottstjänsterna, ungdomstjänsterna och i biblioteken. Hobbyerna når nästan 8 000 barn varje vecka genom regelbunden avgiftsfri hobby och utbudet har stärkts i områden där hobbyerna är färre.

Utvecklingen av det kulturella äldrearbetet är en av seniorcentrens prioriteringar och personalens kompetens i temat har ökat. Frivillig- och kompisverksamheten samt organisationssamarbetet har utvecklats i stor utsträckning. Många utbildningar, föreläsningar och evenemang som riktar sig till frivilliga har genomförts och teman har varit bland annat minnet, främmande växtarter, beredskap, emotionell intelligens, röstvård, motion och ensamhet.

Rörlighet har främjats som en prioritering i stadens välfärdsplan 2022–2025 och arbetet har riktats till de Helsingforsbor som rör sig minst. Rekommendationen om rörlighet uppfylls för närvarande bäst hos små barn, vars rörlighet har ökat genom att stärka rörligheten som en del av den grundläggande verksamheten inom småbarnspedagogiken och genom att man har inkluderat rörlighet som ett samtalsämne i de personliga samtalen för barnets plan för småbarnspedagogik.

I grundskolorna har man främjat rörligheten som ett mål i skolornas verksamhetsplan, genom att utveckla nationella Move!-mätningar och genom SkolPT-verksamhet. På skolgårdarna har 4 000 cykelparakeringsplatser lagts till.

Motionscoach-verksamheten har utvidgats till nästan alla stadens läroanstalter på andra stadiet, vilket har lett till att andelen studerande som rör sig minst inom andra stadiet har minskat. Främjandet av rörlighet inom utbildningen på andra stadiet är bundet till den gemensamma elev- och studerandevården, verksamhetskulturen och säkerhetsarbetet. Stadens anställda har aktiverats att röra sig mer genom kultur- och motionsförmån, motionscoaching och genom att främja rörliga resor till arbetet.

De stadsbor som rör sig lite har uppmuntrats till motion med låg tröskel bland annat med motionskortet LiiKu-stöd, bibliotekspromenader, en utegymkampanj, ökade möjligheter till vinterbad och bättre tillgänglighet i fråga om badsträndernas skyltningar. Som stöd för att ta upp rörlighet till diskussion, vid servicehandledning och för att väcka motivation hos klienten att röra sig har man i ett multiprofessionellt samarbete utvecklat en mini-interventionsmodell för att främja rörligheten.

Rörlighetsavtalet har tagits i bruk av 77 procent av klienterna inom sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänsterna. Åren 2021–2024 har vi varje år i samarbete mellan stadsaktörer, organisationer och företag genomfört cirka 10–15 åtgärder för att stödja rörligheten hos äldre personer. År 2023 startades en ny enhet för främjande av rörlighet inom stadsorganisationen. Enheten koordinerar och utvecklar det stadsgemensamma arbetet för att främja vardagsrörligheten.

Förverkligandet av hälsosamma levnadsvanor har främjats bland annat i välmåendekaféer som riktar sig till studerande på andra stadiet. För vårdnadshavarna för studerande på andra stadiet har man ordnat föräldrakvällar om bland annat sömn och näring. Varje år erbjuder vi ett stort antal kurser och evenemang för äldre personer, såsom en turné om artärsjukdomar, en hjärnhälsomässa samt en välbefinnande- och hälsomässa.

Fler personer än tidigare har gjort en elektronisk hälsokontroll i e-tjänsten Omaolo. Resultatet av den genomförda hälsokontrollen är en bedömning av den förväntade livslängden och de vanligaste sjukdomsriskerna. Ungefär hälften av riskresultaten skickades till yrkesfolk för behandling. Verksamhetssätten inom det förebyggande rusmedelsarbetet har förbättrats, och till exempel nätverket Rökfritt Helsingfors har reagerat på den ökade användningen av elektroniska cigaretter bland barn och unga genom att öka personalens och föräldrarnas medvetenhet och kunskande om elektroniska cigaretter. Samarbetet mellan sektorerna stärks när kuratorerna och psykologerna

inom den grundläggande utbildningen och elev- och studerandevården på andra stadiet övergår till att använda informationssystemet Apotti från och med januari 2025.

Helsingfors stad har deltagit i arbetet Barnvänlig kommun i samarbete med Unicef. Hösten 2024 fick Helsingfors som första nordiska huvudstad utmärkelsen Barnvänlig kommun. I arbetet har man främjat barnets rättigheter med fem olika målhelheter. Vårt yrkesfolk har deltagit aktivt i utbildningen i barnets rättigheter och antalet deltagare ökar ständigt. En modell som stöder beslutsfattandet i fråga om bedömningen av konsekvenserna för barn har blivit klar, och verktyg för barns delaktighet har skapats. Som en del av arbetet har en verksamhetsmodell för förebyggande av och ingripande i mobbning samt modeller för insamling av respons blivit klara. Flera pilotförsök för att öka barns och ungas trygghetskänsla har också genomförts. Inom andra stadiet har verksamhetskorten för ingripande i mobbning, trakasserier och våld ökat personalens förmåga och aktivitet att främja tryggheten och välbefinnandet bland de unga vid läroanstalterna.

I Helsingfors har vi i samarbete med stadsborna vidtagit mångsidiga åtgärder som stärker trygghetsupplevelsen och trivseln i bostadsområdena. Åtgärderna syns också i stadsbornas vardagsmiljöer till exempel som konstverk och tryggare skolgårdar än tidigare. Dessutom har nio pilotförsök med placemaking genomförts i stadsförnyelseområdena, det vill säga tillfälliga förbättringar genom intensivt samarbete med barn och unga.

Som en del av arbetet inom arbetsgruppen för olyckor i hemmet och på fritiden har man identifierat uppgifter om vägtrafikolyckor, drunkningar, förgiftningar och brännskador samt klassificerat olika typer av olyckor och lagt fram förslag om ämnen som ska utvecklas i arbetet.

Vi deltog som stad i ett omfattande utbildnings- och partnerskapsprogram i samarbete med Bloomberg Foundation och Harvard University. I programmet utbildades vårt yrkesfolk för tväradministrativt samarbete med tematik inom barns och ungas säkerhet samt regionalt samarbete. Detta arbete fortsätter i de regionala samarbetsnätverken för barn, unga och familjer.

Helsingfors stad har deltagit aktivt i det internationella samarbetet kring tematiken. Inom samarbetet Partnership for Healthy Cities får Helsingfors stad finansiering varje år för att förebygga en ökning av icke smittsamma sjukdomar. Åren 2020–2022 fick Helsingfors stad finansiering för ett projekt där man utvecklade och pilottestade en modell för hur man kan främja en trygg och aktiv skolresa och vardagsrörlighet för barn. Under 2023–2024 har finansieringen riktats till att producera nya regionala forsknings-

data i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd. Som en del av utvecklingsarbetet har det uppstått ny och unik regional information som producerats av företag och organisationer.

Vi har fördjupat oss i det planetariska välbefinnandet som en del av WHO:s nätverk Healthy Cities. År 2024 ordnades ett samarbetsseminarium med temat gemensam hälsa – planetariskt välbefinnande för att kartlägga särskilt stadsmiljöns roll i främjandet av hälsa och välfärd. Som en del av arbetet publicerades Place Standard Tool – Paikkatyökalu översatt till finska, som gör det möjligt att stärka delaktigheten i planeringen av grannskapen.

Framgångar:

- Stadsbornas säkerhetsperspektiv i vardagen har främjats aktivt tillsammans med kommuninvånarna, organisationerna och andra samarbetspartner.
- Helsingfors stad har genom målinriktat arbete för att främja barnets rättigheter fått utmärkelsen Barnvänlig kommun som den första nordiska huvudstaden.
- Hobbyer enligt Finlandsmodellen för hobbyverksamhet har blivit en permanent verksamhetsform för elever i årskurserna 3–9.
- Vi har främjat rörligheten som ett gemensamt mål för alla sektorer. Via kampanjer, evenemang, webbplatser och material har man nått hundratusentals Helsingforsbor.
- Andelen studerande som rör sig minst har minskat på andra stadiet.

Utvecklingsobjekt:

- Vi behöver fortfarande evidensbaserade verksamhetssätt och tjänster för att ingripa i utmaningar som gäller det psykiska välbefinnandet. Barns och ungas upplevda psykiska välbefinnande har varit på en mer oroväckande nivå än tidigare i synnerhet för flickor. Mer än en tredjedel av unga flickor upplever måttlig till svår ångest. Det är också vanligt att personer i arbetsför ålder och äldre upplever psykisk belastning.
- När vi förbättrar den psykiska hälsan hos unga stöder vi samtidigt framtidens arbetsförmåga och stadens livskraft. Främjande av rörlighet som en del av elev- och studerandevården – ökad rörlighet förbättrar inte bara den fysiska hälsan utan även den psykiska hälsan, lärandeförmågan och de kognitiva färdigheterna. Främjande av hoppets pedagogik på ett genomgående sätt inom andra stadiet säkerställer framtidstron och framtidskompetensen.
- Förbättring av olika befolkningsgruppers upplevelser av trygghet i vardagen genom gemensamma utvecklingsåtgärder inom staden.
- Främjande av hälsosamma levnadsvanor och stärkande av verksamhetssätten som utvecklingsarbete på stadsnivå (rörlighet, sömn, näring, förebyggande rusmedelsarbete).
- Den gemensamma förståelsen för naturens och stadsmiljöns betydelse för stadsbornas välbefinnande bör ökas.

Program, undersökningar och webbplatser:

[Webbplatsen för främjande av välfärd och hälsa >](#)

[Välfärd, hälsa och trygghet för alla – Helsingfors välfärdsplan 2022–2025 PDF >](#)

[Årliga uppföljningsrapporter och mätare i fråga om Helsingfors välfärdsplan >](#)

Äldres rörlighet i centrum för stadens välfärdsarbete 2021–2024

Rörlighet är särskilt viktigt med tanke på hälsan och funktionsförmågan när vi blir äldre. Helsingfors stad har identifierat att det behövs ett betydligt mer omfattande tillvägagångssätt än konditionsträning för att öka rörligheten och förbättra rörlighetsmöjligheterna för äldre.

Efter 2021 har sektorerna vidtagit tiotals åtgärder för att främja äldre personers rörlighet. Stadsmiljösektorn har ökat antalet gatu- och parkbänkar, gång- och cykelförhållandena har förbättrats och vinterunderhållet har effektiviserats. Ibruktageandets av rörlighetsavtalet har utvidgats till alla sjukhus-, omsorgs- och rehabiliteringstjänster. Också diskussioner om rörlighet och rådgivning i anknytning till rörlighet samt dans- och motionskurser för äldre har ökat. Vi har också främjat äldre personers rörlighet genom bland annat organisations- och föreningsbidrag, rörlighetskampanjer och kamratledarutbildningar.

År 2024 vidtog stadens sektorer många åtgärder för att främja rörligheten hos äldre som rör sig lite. I Malm genomfördes under 2024 ett projekt som omfattade flera aktörer för att främja rörligheten hos äldre. Projektets slutprodukt var en samarbetsmodell som kan kopieras. På stadsnivå har både antalet studerande med ett främmande språk som modersmål vid arbetarinstitutet och graden av deltagande av seniormotion som staden ordnar ökat. Kurserna Digiystävät har hållits för äldre. Modellen för utvärdering av bidragsprojekt för rörligheten hos äldre samt kultur för äldre har förnyats. I augusti 2024 hade 77 procent av klienterna inom sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänsterna ett rörlighetsavtal. Antalet bänkar ökas ytterligare med ytterligare tvåhundra stycken före utgången av 2025.

Lärande

Helsingfors vill vara världens bästa och mest jämlika plats att lära sig. Staden erbjuder högklassig och attraktiv närservice inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen samt gymnasie- och yrkesutbildning och fritt bildningsarbete. I det växande Helsingfors behövs ständigt aktiva åtgärder för att vi ska kunna garantera en tillgänglig, jämlik och jämställd utbildning samt livslånga möjligheter till lärande.

Målet är att vägen från småbarnspedagogiken till andra stadiet ska fungera smidigt i Helsingfors. Tillgången till kvalificerad personal är väsentlig för att garantera en jämlik kvalitet på utbildningen. För att minska ojämlikheten i Helsingfors riktas behovs-baserad finansiering till de daghem och skolor som har behov av finansiering. I Helsingfors stöds elevernas och studerandenas välbefinnande och lärande i alla åldrar förutom av undervisningspersonalen även av elev- och studerandevårdens kuratorer, psykologer, hälsovårdare och läkare, skolcoacher, flerspråkiga handledare, motionscoach och skol-PT, det vill säga en motionsrådgivningstjänst med låg tröskel. Välbefinnandet och lärandet stöds också genom systematisk undervisning i känslö- och interaktionsfärdigheter.

Känslö- och interaktionsfärdigheter inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet

Barnens känslö- och interaktionsfärdigheter har stärkts genom personalutbildningar inom småbarnspedagogiken. Målet var att minst 80 procent av de enheter inom småbarnspedagogiken som valts till målgruppen har deltagit i utbildningarna. Målet har uppnåtts och 85 procent av de enheter inom småbarnspedagogiken som valts ut till målgruppen har deltagit i utbildningarna. Målet för den grundläggande utbildningen var att minst 80 procent av skolorna systematiskt använder ett eller flera program för känslö- och interaktionsfärdigheter. Vi har uppnått målet.

För skolorna rekommenderades fem program för känslö- och interaktionsfärdigheter som stöder sig på forskningsdata, av vilka skolorna valde ett eller flera för systematisk användning. Ibrukttagandet av programmen stöddes genom personalutbildningar och skolans eget utvecklingsarbete stöddes av en utomstående facilitator. Skolorna skapade en egen struktur, typiskt årsklockan, för undervisningen på både finska och svenska utifrån det valda programmet eller programmen. Övningarna i känslö- och interaktionsfärdigheter stöder lärandet och minskar ojämlikheten genom att erbjuda eleverna kärnfärdigheter och självkännedom. Färdigheterna hjälper i regleringen av känslor och underlättar interaktionssituationer. Syftet är att förbättra elevernas koncentrationsförmåga och läranderesultat samt att främja en positiv atmosfär i skolan. När man övar färdigheterna förebygger man också mobbning och konflikter, vilket skapar en jämlikare och tryggare lärandemiljö för alla elever.

Inom utbildningen på andra stadiet har workshoppar som hållits av arbetspar med motionscoach och ungdomsarbetare också stärkt de studerandes interaktions- och känslöfärdigheter. På andra stadiet har olika ställen för påverkan erbjudit de studerande möjligheter att utvecklas som interaktionsexperter. Vid läroanstalterna på andra stadiet har man återkommit till interaktions- och känslöfärdigheter genom att betona respektfullt bemötande och psykologisk trygghet inom hela verksamhetskulturen. Hoppets pedagogik som utvecklats inom gymnasieutbildningen tar principen även till undervisningsnivå.

Enligt skolhälsoenkäten 2023 upplevde eleverna i Helsingfors sin empati- och samarbetsförmåga som bättre än i det övriga landet.

Räv-modellen för hållbar utveckling

Varje elev har rätt att få undervisning i viktiga färdigheter för framtiden, och kunskaper i hållbar utveckling är en av dessa kärnfärdigheter. Målen och innehållet för hållbar utveckling presenteras i planen för småbarnspedagogik och i läroplanerna på alla utbildningsnivåer. Grunden för den studieväg som går från småbarnspe-

dagogiken till andra stadiet är den ekosociala bildningens värdegrund och nyskapande lärande.

Räv-modellen inom småbarnspedagogiken, som ger anvisningar för en hållbar livsstil, har år 2024 utvidgats till den första undervisningen. Räv-modellen kombinerar hållbar utveckling, klimat- och miljöfostran, aktörskap och påverkan, framtidsläskunnighet och nyskapande lärande. Barnens åsikter står i centrum för modellen och Räv-modellerna har utvecklats tillsammans med barnen. Personalen inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen utbildades i teman som hållbar utveckling, hållbarhetsfostran och Räv-modellen.

Hållbar utveckling i Helsingfors stads gymnasier och yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto

Tillsammans med gymnasieskolornas personal och elever utvecklade vi det ämnesövergripande studieavsnittet Kolneutralt Helsingfors. Det är obligatoriskt för första årets studerande och genomförs i alla gymnasier. Stadin ammattiopisto började använda ett program för en hållbar framtid. Programmet svarar på de studerandes kompetensutvecklingsbehov och Stadin ammattiopistos studieväg för hållbar utveckling styr studierna för en hållbar framtid som en del av de egna studierna. Målet är alla områden genomför valfria studier för en hållbar framtid. Man har producerat undervisningsmaterial för branschspecifika och gemensamma examensdelar samt utvecklat identifieringen av kunnande och inskolningen för arbetsplatshandledare och utvärderare.

Den sociala hållbarheten främjas på andra stadiet inte bara genom den gemensam elev- och studerandevården utan också genom utvecklingen av stödet för lärande. Till exempel i en del gymnasier har språkpédagogiska åtgärder, såsom studieperioden flickåldern som resurs (Tyttöys voimavarana) och stärkandet av ämneslärarnas språkmedvetenhet, engagerat studerande med invandrarbakgrund. Flerspråkiga handledare har skapat en förbindelse mellan hemmet och läroanstalten på ett sätt som förebygger segregation. De ungas lika rätt och ansvar att lära sig har främjats inom tjänsterna för stöd för läroplikten och med Oppi-teamets expertis.

Teman för hållbar utveckling i den övriga verksamheten

Hållbar utveckling främjas förutom i undervisningen även i daghemmens, skolornas och läroanstalternas övriga verksamhet. I alla enheter inom fostrans- och utbildningssektorn finns en utsedd ekostödperson, som i sitt arbete främjar hållbara verksamhetssätt med tanke på miljön och ökar miljömedvetenheten.

Helsingfors stad har som mål att halvera konsumtionen av kött och flytande mjölkprodukter inom måltidstjänsterna senast 2025. För att uppnå målet har mat som innehåller rött kött ersatts med vegetarisk kost och fisk i skolornas och daghemmens måltidsplanering. Dessutom serveras havredryck i daghemmen som ett fritt tillgängligt alternativ till matdryck och mängden mjölkprodukter som använts i matlagningen har minskats. Man har genom samarbete mellan olika sektorer stött elevernas hållbara sätt att röra sig genom miljöfostran inom trafiken och genom högstadiernas workshoppar för trafikfostran.

Läskunnighet

Ett av de viktigaste målen i FN:s mål för hållbar utveckling 4 God utbildning för alla, är att alla unga och en betydande del av de vuxna ska vara läskunniga senast 2030. Den centrala betydelsen av läskunnighet erkänns också i konventionen om barnets rättigheter, där avskaffandet av analfabetism är ett centralt mål. Ur perspektiven för social hållbarhet och minskad ojämlikhet spelar läskunnigheten en stor roll i samhället: Den ökar jämställdheten, jämlikheten, delaktigheten och välfärden. Läskunnighet är också en av grundpelarna för demokrati.

Hösten 2024 inleddes pilotförsök med lektioner i miljö- och mediefostran för elever i årskurs 5. Stärkandet av läskunnigheten fortsätter centralt 2025, eftersom det inom fostrans- och utbildningssektorn har skrivits in som ett bindande mål för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.

Framgångar:

- Varje finsk- och svenskspråkig grundskola har en egen struktur (årsklocka) för undervisning i känslo- och interaktionsfärdigheter. Personalen inom småbarnspedagogiken har deltagit aktivt i utbildningar i känslo- och interaktionsfärdigheter.
- Räv-modellen för hållbar utveckling har utvidgats från småbarnspedagogiken till den första undervisningen.
- Studieavsnittet Kolneutralt Helsingfors har etablerats i gymnasiestudierna under det första året.
- Examensdelen i klimatansvarig verksamhet vid Stadin ammattiopisto har utvidgats och förankrats i nya utbildningsområden.
- Man har skapat etablerade strukturer för bibliotekssamarbete, fortbildning, utvecklarlärare och för bedömningen av stödbehov.
- Med hjälp av arbetet som arbetspar med motionscoach och ungdomsarbetare utför på andra stadiet har studerandenas rörlighet och motionsmöjligheter under studiedagen ökat avsevärt, studerandenas känslo- och interaktionsfärdigheter förbättrats samt konfliktsituationer och säkerhetsavvikelser vid läroanstalterna minskats.

Utvecklingsobjekt:

- Uppföljning av hur den systematiska undervisningen i känslo- och interaktionsfärdigheter genomförs inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. För studerande på andra stadiet ska stärkandet av kunnande i välbefinnande och interaktion kopplas till undervisningen och valideras systematiskt. Hoppets pedagogik ska genomföras på andra stadiet.
- Utveckling av kunnande i klimat och hållbarhet och dess modeller i årskurserna 3–9 inom den grundläggande utbildningen.
- Stärkande av förmågan att förutse för personalen, studerandena och verksamheten samt stärkande av framtidsfärdigheterna vid Stadin ammattiopisto.
- Utveckling av biblioteksbesök i synnerhet för sjunde- och åttondeklassare, samt samarbete inom andra stadiet.
- Mer täckande utvärdering av läskunnighetens nivå för vissa personer i olika åldrar i Helsingfors. Det finns ingen heltäckande information eller helhetsbild på stadsnivå, även om de egna utvärderingarna och de nationella utvärderingarna av läranderesultaten ger en bild i synnerhet av vissa åldersklasser inom den grundläggande utbildningen.
- I och med utvidgningen av läroplikten ska den säkerställas bättre än idag. På grund av de läropliktigas olika situationer krävs samarbete på stadsnivå mellan olika sektorer, inklusive internationella tjänster och integrationstjänster.

Jämlikhet och jämställdhet mellan könen

I stadsstrategin har Helsingfors förbundit sig till att främja jämlikhet, jämställdhet och mänskliga rättigheter i all sin verksamhet. I stadens jämställdhets- och jämlikhetsarbete strävar vi efter att stärka människorättsgrunden i synnerhet ur perspektivet icke-diskriminering.

Utgående från mellanrapporten för jämställdhets- och likabehandlingsplanen för stadens tjänster 2022–2025 genomförs planen som helhet med god fart inom hela stadsorganisationen och man förutspådde att nästan alla åtgärder kommer att vidtas före utgången av planperioden. I den jämställdhets- och likabehandlingsplan för tjänster på stadsnivå som utarbetas för nästa strategiperiod är det viktigt att sträva efter att skärpa åtgärdernas kvalitet och effekt och samtidigt förtydliga förhållandet mellan de planer som främjar social hållbarhet.

Staden fortsätter som Helsingfors Pride-evenemangets huvudsakliga samarbetspartner 2024–2026. Dessutom deltar staden i en riksomfattande antirasistisk kampanj, där man fortsätter och stärker det antirasistiska arbete som länge ansetts vara viktigt i olika delar av stadsorganisationen. I förnyelsen av hel.fi som genomfördes under strategiperioden uppdaterades också innehållet om likabehandling för att betjäna kommuninvånarna bättre.

Kommuninvånarnas åsikter om hur jämställdheten och jämlikheten förverkligas och deras erfarenheter av diskriminering och osakligt bemötande inom stadens tjänster utreddes genom en urvalsenkät hösten 2024. Av de knappt 950 personer som svarade på enkäten sade 21 procent att de upplevt diskriminering inom stadens tjänster och 15 procent uppgav att de har behandlats osakligt. En klar majoritet (cirka 70 %) av respondenterna som upplevt diskriminering och osakligt bemötande var kvinnor. Under de senaste tolv månaderna hade 9,6 procent av alla respondenter upplevt diskriminering inom stadens tjänster och 8,4 procent hade upplevt osakligt bemötande. Hösten 2024 genomfördes också en könsspecifik granskning med utvalda strategiska mätare, där könsspecifika skillnader lyftes fram i anknytning till många olika fenomen. Enligt skolhälsoenkäten är ångest och

erfarenheter av sexuella trakasserier alarmerande vanliga bland flickor.

Fostrans- och utbildningssektorn anser att de viktigaste framgångarna under strategiperioden är att förebyggandet och identifieringen av diskriminering och osakligt bemötande samt ingripandet i dem stärks. Både elevernas, studerandenas och personalens förståelse för jämlikhets- och jämställdhetsteman har ökats genom att ordna undervisning och utbildning i temat ur olika synvinklar. Eleverna inom den grundläggande utbildningen har fått en lågtröskelkanal för att informera om osakligt beteende. Man har också utarbetat och förankrat en stadsgemensam verksamhetsmodell, som koordinerats av fostrans- och utbildningssektorn, för att ingripa i hatretorik. Som utmaningar identifieras att man förbinder sig till att främja jämställdhet och likabehandling i läroanstalternas vardag, stärker normmedvetenheten och svarar på utmaningarna i fråga om flickornas välbefinnande.

Även inom social-, hälsovårds- och räddningssektorn har man satsat starkt på att öka personalens kompetens, och utbildningsutbudet i temat har varit täckande. Inom sektorn har samarbetet med diskrimineringsombudsmannen byrå och romska organisationer intensifierats och man har samlat in information om diskrimineringssituationen. Vi strävar efter att utveckla förhandsbedömningarna av köns- och likabehandlingseffekterna. Tjänsterna identifierar mångformiga familjer allt bättre. Trots framstegen är utmaningarna fortfarande att identifiera och ingripa i diskriminering samt att nå personer i mest utsatt ställning och identifiera servicebehov.

Kultur- och fritidstjänsterna har beaktat invånarnas mångfald mer systematiskt än tidigare under strategiperioden. Många olika slags stadsbor har hörts i stor utsträckning när det gäller att skapa kundförståelse bland annat i visionsarbetet kring kulturcentren och idrottstjänsterna samt i projekthelheten för främjande av integration inom kultur- och fritidssektorn. På alla ungdomsgårdar och på många andra verksamhetsställen inom kultur- och fritidstjänsterna har man utarbetat principer för ett tryggare rum.

Personalperspektiv på jämställdhet och jämlikhet

Helsingfors är Finlands största arbetsgivare med cirka 39 000 anställda. Staden har arbetat långsiktigt för att främja personalens välfärd och jämställdhet. Jämställdhets- och likabehandlingsplanen för personalen styr det personalpolitiska arbetet för att främja ett jämställt och jämlikt arbetsliv.

Åtgärderna i jämställdhets- och likabehandlingsplanen främjar bland annat sysselsättningen av personer med funktionsnedsättning och partiell arbetsförmåga, riktat stöd för sommarjobb för unga i åldern 16–29 år som behöver sysselsättning samt tillgängliga praktikmöjligheter. Helsingfors stad understöder ett anonymt rekryteringssätt och har testat positiv särbehandling i rekryteringen. Utgångspunkten för mångformig rekrytering är ett jämställt och jämlikt bemötande av de sökande samt främjande av personalens mångfald. För ledningen och cheferna ordnades utbildningar och workshoppar om tillgänglig rekrytering samt positiv särbehandling. I platsannonserna använder vi mångfaldsfraser och strävar efter att gynna anonym rekrytering.

Arbetsgemenskaperna använder den virtuella styrenheten Helvi för jämställd, jämlik och mångformig rekrytering. Jämställdhetens och jämlikhetens Helvi har översatts till svenska, engelska och teckenspråk. En jämställdhets- och jämlikhetsenkät genomfördes för stadens personal våren 2023. Enkäter riktade till personalen är ett sätt att bedöma och få information om hur likabehandlingen förverkligas samt om jämställdhet mellan könen och identifiera eventuell diskriminering på stadens arbetsplatser. Balansen mellan arbetet och det övriga livet är en av de viktigaste kvalitetsfaktorerna i arbetslivet, vilket säkerställer att personalen orkar och mår bra samt god service. En positiv sak kan anses vara att en stor

majoritet av respondenterna (80 %) på stadsnivå upplevde att de lyckats mycket bra eller ganska bra med att kombinera arbetet och det övriga livet.

I början av somrarna 2023 och 2024 ordnades Pride-förfestveckor för personalen. År 2023 satte veckan arbetsgemenskaperna i rörelse i We walk with Pride-anda, och många arbetsgemenskaper motionerade på ett sätt och under en tid som passade dem själva. Vi ordnade en konstverkstad för stadens Queer Stadi-nätverk som gjorde det möjligt för deltagarna att uttrycka sin egen identitet och återspegla erfarenheterna av hur det är att arbeta i staden som en del av sexuella minoriteter och könsminoriteter. Personalen hade möjlighet att delta i ett diskussionsmöte där experter från företagsvärlden berättade hur vi kan göra vår arbetskultur genuint inbjudande och delaktiggörande. Vi ordnade också en utbildning för personalen under ledning av Prides verksamhetsledare. Teman för utbildningen var bland annat regnbågsvokabulär och en välmående, mångsidig arbetsgemenskap. År 2024 ordnade vi ett evenemang för personalen där vi tittade på den första delen av dokumentärserien Finland är queert (Suomi on queer). Dokumentären skildrar den finländska regnbågs-historien på ett intressant och rörande sätt ur ett erfarenhetsmässigt perspektiv. Vi har också ordnat Pride-utbildning för cheferna, ledningen och HR.

Våren 2024 ordnade vi en stadsgemensam antirasismutbildning för personalen, med vilken vi strävade efter att identifiera, utvärdera och vid behov ändra våra tankemönster och organisationens verksamhetssätt. Utbildningen stärkte deltagarnas färdigheter att identifiera olika former av rasism samt praxis och verksamhetsmodeller som upprätthåller rasism i deras eget tänkande och arbete. Vi har stärkt personalens kompetens i att ingripa i och förebygga hatretorik genom att utbilda dem med hjälp av Helsingfors stads verksamhetsmodell för att ingripa i hatretorik.

Framgångar:

- Åtgärderna i jämställdhets- och likabehandlingsplanen för tjänsterna 2023–2025 har som helhet framskridit väl.
- Utbildningar i anknytning till temat har erbjudits mångsidigt och en del av dem har genomförts genomgående för en viss yrkesgrupp (t.ex. antirasistisk utbildning inom ungdomstjänsterna och utbildning av småbarnspedagoger i normmedvetenhet och främjande av jämställdhet och jämlikhet).
- Kulturen för att ingripa i diskriminering och osakligt bemötande har stärkts i olika delar av stadsorganisationen, till exempel genom att sprida kännedom om Helsingfors stads verksamhetsmodell för att ingripa i hatretorik.
- Verksamhetskorten för att ingripa i mobbning, diskriminering, trakasserier och våld inom andra stadiet har ökat personalens förmåga och kompetens att ingripa i och förebygga osakligt beteende.
- Långsiktighet, till exempel stadens Pride-partnerskap och det antirasistiska arbetet i synnerhet inom fostrans- och utbildningssektorn och ungdomstjänsterna.

Utvecklingsobjekt:

- Att få en helhetsbild som baserar sig på kunskap om den diskriminering och det osakliga bemötande som stadsborna upplever.
- Att på ett långsiktigt och transparent sätt koppla jämlikheten och jämställdheten könen emellan till stadens kärnprocesser, såsom planeringen av ekonomin och verksamheten.
- Genomtränglighet i kunskap och åtgärder i fråga om temat på alla nivåer inom stadsorganisationen.
- Att göra personalutbildningarna i anknytning till temat mer förpliktande så att attitydarbetet och stärkandet av kompetens blir möjligt på ett genomgående sätt.
- Effekten av jämställdhets- och likabehandlingsåtgärderna i praktiken och mätningen av den.

Program:

[Helsingfors stads jämställdhets- och likabehandlingsplan för tjänster 2022–2025 PDF](#) >

Stöd för sysselsättning

Det riktade stödet för unga och unga vuxna som behöver sysselsättning har främjats så att de kan få sommarjobb och arbetspraktik inom staden. Vi har utvecklat sommarrekryteringsprocessen så att det är lättare att identifiera de sökande som behöver riktat stöd för sysselsättning bland andra sökande. Vi har samarbetat med olika aktörer och marknadsfört sommarjobb riktat till specialgrupper. År 2022 anställdes 41 sommarjobbare som behövde riktat stöd för sysselsättning, år 2023 anställdes cirka 50 personer och år 2024 anställdes 44 personer.

Minskad ojämlikhet och segregation

Globalt sett är vi på god nivå i Helsingfors när det gäller många frågor kring ojämlikheten vid granskningen av målet minskad ojämlikhet. Ändå är ojämlikhet och marginalisering ett av de mest ihållande och långvariga problemen i Helsingfors, även om vi i många av stadens program och mål redan under flera år har försökt minska detta.

Antalet finländare med risk för fattigdom eller marginaliserade har fortsatt att öka efter coronapandemin. Skillnaderna i hälsa och välfärd mellan befolkningsgrupperna har också ökat, liksom även de regionala skillnaderna. Bostadslösheten och papperslösheten är större i Helsingfors än i det övriga landet, även om bostadslösheten, framförallt gatubostadslösheten, är liten i Helsingfors och Finland hittills har lyckats minska bostadslösheten som enda land i Europa. Faktorer som ökar bostadslösheten i Helsingfors är stadens attraktionskraft som storstad, de dyra bostäderna, ett stort antal utslagna som lever på marginalen och bristen på tillfälliga inkvarteringsplatser. Helsingfors stad nådde sitt mål att halvera antalet bostadslösa före utgången av 2023. Målet att avskaffa bostadslösheten i Helsingfors under år 2025 kommer inte att nås. Antalet bostadslösa har minskat jämfört med situationen 2019. I slutet av år 2023 fanns det 739 ensamboende bostadslösa i Helsingfors, av vilka 26 procent var kvinnor, åtta procent under 25 år medan 36 procent hade invandrarbakgrund. Det fanns 32 bostadslösa familjer. Bostadslösheten bland både ensamboende och personer med familj har minskat med över 50 procent sedan 2019. Av de ensamboende bostadslösa var något över hälften bostadslösa långvarigt.

Antalet papperslösa personer i Helsingfors är svårt att uppskatta. De papperslösa är en mångfal-

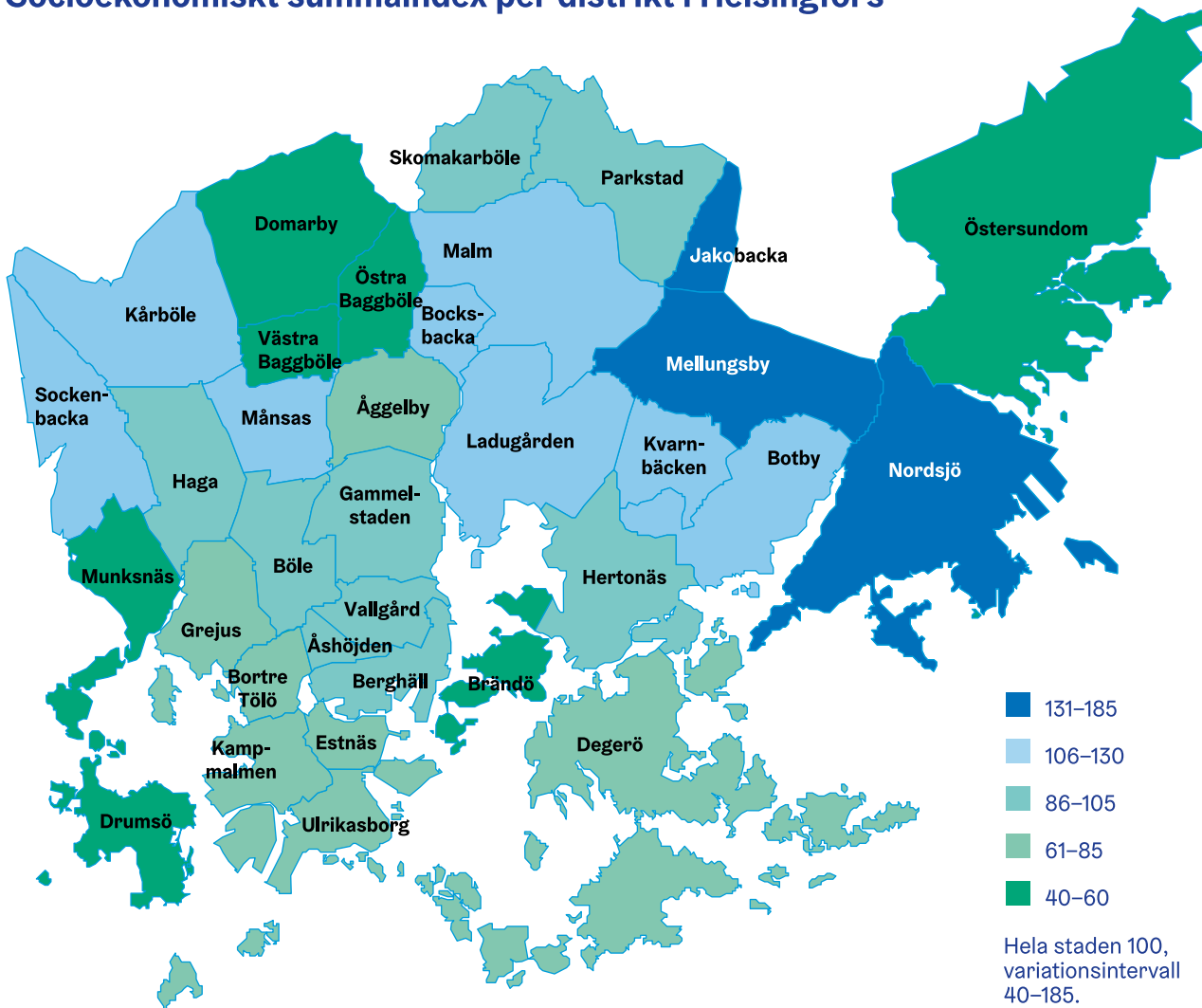
dig grupp men i praktiken innebär papperslöshet att en person vistas i Finland utan uppehållstillstånd. En papperslös och en bostadslös persons vardag präglas av en ständig osäkerhet om framtiden. De bostadslösa och papperslösa befinner sig i en sårbar ställning och löper stor risk att uppleva även andra hot, såsom våld och utnyttjande.

Utvecklingen av segregation

Den etniska segregationen är relativt lindrig i Helsingfors om man exempelvis jämför internationellt med Stockholm eller Köpenhamn. Under de senaste tio åren har ändå skett en radikal ökning av segregationen. Andelen invandrare och deras barn födda i Finland av Helsingfors befolkning har ökat betydligt på 2000-talet och inom enskilda delområden har det samtidigt skett stora demografiska förändringar.

De regionala skillnaderna i befolkningens socioekonomiska struktur återspeglas i märkbara skillnader i sjuklighet och upplevd välfärd. Detta syns i en regional differentiering i servicebehoven. Det finns också betydande regionala och skolspecifika skillnader mellan studerande-, elev- och barnstrukturerna vid läroanstalter, skolor och daghem. Dessutom återspeglas de regionala skillnaderna i den upplevda tryggheten. Segregationsutvecklingen har enligt undersökningar också konsekvenser för vart man vill flytta och för att bostadspriserna och skolornas läranderesultat differentieras. Flyttrörelsen inom staden kan förstärka segregationsutvecklingen om bostadsbytare börjar i allt högre grad göra sina val med betoning på områdenas egenskaper, genom att gynna vissa områden och undvika andra.

Socioekonomiskt summaindex per distrikt i Helsingfors

Källa: Helsingin kaupunkitietopalvelut

Stadsförnyelsen som korrigerande åtgärd

Under den här strategiperioden har Helsingfors stad satt mycket resurser på de så kallade stadsförnyelseområdena Gamlas-Malmgård, Malm, Mellungsby och Havsrastböle. Stadsförnyelsen genomförs genom tväradministrativt samarbete och dess mål är att skapa ny livskraft för de valda målområdena genom att satsa på att renovera den byggda miljön och att bygga nytt. Stadsförnyelsen är också ett verktyg för att uppnå stadens strategiska mål i fråga om förebyggande av segregation och regionernas livskraft.

Utöver bostadsbyggandet har det under strategiperioden genomförts projekt i stadsförnyelseområdena för att möjliggöra en trygg och trivsamt livsmiljö. Före

utgången av 2022 renoverades rekreatiomsområdena och lekparkerna i stadsförnyelseområdena som en del av det riksomfattande Förortsprogrammet. Tjänsterna i områdena förbättras genom spetsprojekt, till exempel byggs ett allaktivitetshus i Havsrastböle och ett familjecenter och välfärdscenter i Malm.

Inom stadsförnyelseprojekten genomfördes år 2023 utvecklingsprogrammet Bloomberg-Harvard för att öka tryggheten för barn och unga i stadsrummet genom att stärka regionledningen och de regionala samarbetsnätverken. Syftet med programmet var att på ett multiprofessionellt sätt hitta lösningar tillsammans för att förbättra tryggheten för barn och unga. På basis av programmet blev teamen med medlemmar från alla stadens sektorer kvar i stadsförnyelseområdena enligt modellen för regionalt ledarskap.

Barn och unga är en viktig målgrupp för att förebygga segregation och minska ojämlikhet

Ojämlikheten mellan barn och unga minskar genom högklassig undervisning och småbarnspedagogik. Dessutom har man försäkrat sig om att barn och unga kan utöva mångsidiga hobbyer på sin fritid. Ett exempel på detta är Finlandsmodellen för hobbyverksamhet, som tillgodoses mycket väl i Helsingfors. De avgiftsfria fritidsaktiviteterna efter skoldagen tillgodoses i alla grundskolor i Helsingfors. I utbudet finns över 30 olika hobbyer som barn och unga önskat, av vilka över 8 000 elever i årskurserna 3–9 väljer en som passar dem varje vecka. Inskrivningen i ungdomslagen etablerade hobbyverksamhet enligt Finlandsmodellen som en permanent verksamhetsform.

Modellen för behovsbaserad finansiering för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen har uppdaterats och finansieringen har ökat. Den behovsbaserade finansieringen riktas till de daghem och skolor som behöver stöd för att säkerställa jämlika möjligheter till lärande.

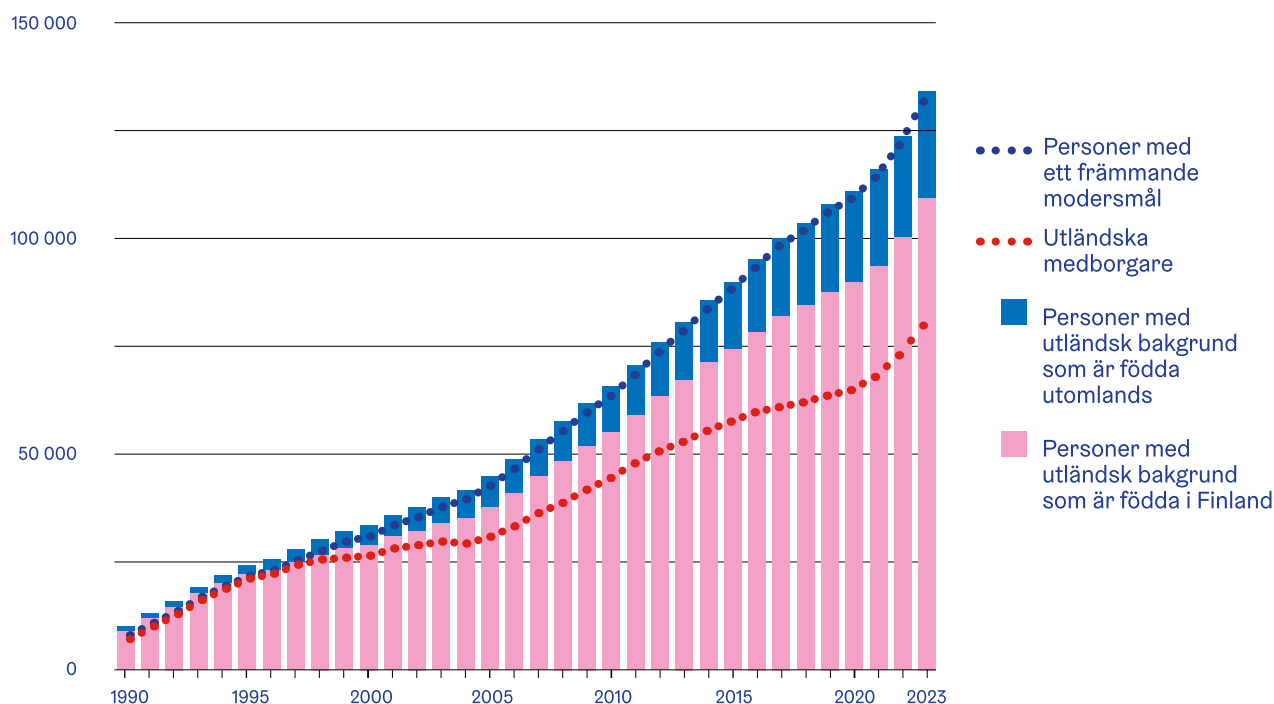
I grundskolorna har lärandet av och kunnandet om känslö- och interaktionsfärdigheter stärkts. Grundskolorna har skapat planer för undervisning i känslö- och interaktionsfärdigheter och tillsammans med

eleverna bekantar man sig regelbundet med temat. Skolcoacher och flerspråkiga handledare erbjuder eleverna stöd och handledning med låg tröskel. Arbete som ökar rörligheten och tryggheten samt arbete som stärker gemenskapen inom utbildningen på andra stadiet stöder minskningen av segregationen och ojämlikheten övergripande på hela stadens nivå.

Integration spelar en viktig roll för att minska ojämlikheten

I slutet av 2023 hörde 134 000 personer med utländsk bakgrund till Helsingfors befolkning. Fyra femtedelar av dem var födda utomlands. Andelen personer med utländsk bakgrund var 20 procent av befolkningen och andelen har ökat stadigt. Man har flyttat till Finland både på arbets-, studie- och familjebasis, och en del av dem som flyttat har fått uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd. I slutet av 2022 utgjorde personer födda utomlands och med utländsk bakgrund 17 procent av stadens sysselsatta och 33 procent av stadens arbetslösa. Arbetslöshetsgraden för dem som flyttat till Finland var 19 procent. Det svaga sysselsättningsläget inverkar på den ekonomiska utkomsten och därmed på individernas och familjernas välfärd.

Medborgare med utländsk bakgrund, med ett främmande modersmål och utländska medborgare i Helsingfors i slutet av åren 1990–2023

Källa: Statistikcentralen

Integration är ett mångdimensionellt fenomen som utöver sysselsättningen omfattar till exempel fenomen som gäller tillägnande av språk och kultur, uppbyggande av sociala relationer och nätverk, delaktighet, deltagande och utveckling av en känsla av samhörighet. Personer med utländsk bakgrund i Helsingfors har integrerats på mycket olika sätt. För en stor del av dem går det bra, men en del har också olika utmaningar inom flera områden i livet. I värsta fall återspeglas dessa också i deras barn som är födda och uppvuxna i Finland. Från början av 2025 stärks Helsingfors stads ställning som främjare av integrationen av invandrare ytterligare. Den nya lagen gör föräldrar som vårdar sina barn hemma till målgrupp för främjande av den lagstadgade integrationen.

Framgångar:

- Barnfamiljerna får stöd tidigare än förr tack vare de nya verksamhetsmodellerna.
- En modell för hobbyverksamhet har utvecklats i samarbete mellan sektorerna för att varje barn ska få en hobby.
- Den behovsbaserade finansieringen har haft en positiv inverkan på minskningen av ojämlikheten inom utbildningen och verksamhetsmodellen har utvidgats även till andra sektorer.

- Kompetenscentret Stadin osaamiskeskus erbjuder yrkesutbildning och sysselsättningstjänster för dem som flyttat till Finland.
- International House Helsinki erbjuder ett brett utbud av myndighets- och rådgivningstjänster för behoven hos dem som flyttat från utlandet till huvudstadsregionen.

Utvecklingsobjekt:

- En stor del av utvecklingsarbetet för att minska ojämlikhet och öka integration görs i projekt, vilket gör det svårare att arbeta systematiskt och långsiktigt.
- Samarbetet mellan de olika sektorerna måste förbättras ytterligare och strukturerna för att förebygga marginalisering vidareutvecklas. Inom utbildningen på andra stadiet måste man systematiskt börja tillämpa en referensram för samhällspåverkan för att främja samarbetet mellan olika sektorer och minska fragmenteringen av tjänsterna.
- Att nå föräldrar som tar hand om barn och familjer för att stödja deras integration.
- Förebyggande av social och regional etnisk differentiering och mildrande av dess negativa konsekvenser.
- Tidsmässigt förkortande av vägen till sysselsättning för dem som flyttar till Finland.

Säkerhet och riskhantering

Frågor i anknytning till tryggheten är dagligen närvarande i alla stadsbors liv oberoende av bostadsområde, ålder och bakgrund. Det är ett viktigt mål för staden att stärka säkerheten och det behövs en bred kunskapsbas för att utveckla den. Vi försöker granska Helsingforsbornas upplevelser av trygghet på många olika sätt: utifrån enkäter, undersökningar, observations- och erfarenhetsuppgifter samt till exempel genom hålla samtal om trygghet med vuxna, barn och unga.

I synnerhet tryggheten för barn och unga har lyfts fram centralt i planeringen av stadens verksamhet. Inom stadsinformationstjänsterna har man utvecklat ett verktyg för att samla in kvalitativa och kvantitativa kunskapsunderlag från yrkesfolk som arbetar med barn och unga i olika områden. Den regionala kunskapsmodellen gör det möjligt att uppdatera och analysera lägesbilden för barns och ungas trygghet samt att utveckla åtgärder i anknytning till att stärka tryggheten.

Erfarenhetsuppgifterna och åtgärdsförslagen som samlas in direkt av barn och unga är särskilt värdefulla, eftersom barn och unga rör sig smidigt i stadsrummet och gör förstahandsobservationer om fenomen och utvecklingsobjekt i anknytning till tryggheten. Enligt deras erfarenheter betonas i synnerhet tågstationer, områden nära köpcentrum och mörka, dåligt upplysta platser, såsom underfartstunnlar, som skrämmande platser. Även (lek)parker där det inte finns någon bebyggelse eller social kontroll i närheten kan upplevas som otrygga platser på kvällarna, i synnerhet om det samlas folk som upplevs som skrämmande i parkerna. Barn och unga lyfter särskilt mycket fram oron för att träffa berusade personer på fritiden och längs skolvägarna. Missbruk av rusmedel på offentliga platser oroar också stadens vuxna befolkning. Dessutom inverkar mobbning, trakasserier och våld i skolor, i läroanstalter, på fritiden och på nätet på stadsbornas säkerhet och understryker behovet av ett tväradministrativt utvecklingsarbete.

I staden har mycket utvecklingsarbete utförts och många projekt genomförts genom vilka vi försökt öka den upplevda tryggheten i områdena. Vi har ökat belysningen och trivselen och utvecklat trygga färdvä-

gar. I skolorna, i läroanstalterna och inom ungdomsarbetet har personalens kompetens utvecklats för att förebygga, identifiera och ingripa i de negativa utvecklingsförlopp som inletts i fråga om mobbning, trakasserier, ungdomsbrottslighet, gängbildning, radikaliserings och våld i nära relationer.

I det förebyggande arbetet betonas särskilt vikten av interaktionsfärdigheter, betydelsen av gemenskap och tryggare rum – det är viktigt att stödja barn och unga att bli en del av gemenskapen. I skolorna och läroanstalterna i Helsingfors arbetar en allt större grupp yrkespersoner inom fostran som inte har undervisnings- eller bedömningsskyldighet, utan som har en arbetsbeskrivning som betonar ett positivt bemötande och närvaro. Man strävar efter att ingripa i problemen tidigt och multiprofessionellt tillsammans med vårdnadshavarna. Vid behov deltar yrkespersoner inom medling eller polisen som partner. Samarbetsavtalet mellan Helsingfors stad och Helsingfors polisinspektion förnyades i anknytning till detta år 2024. Med ankarverksamhet avses multiprofessionellt samarbete som syftar till att främja barns och ungas (under 18 år) välbefinnande samt förebygga brott och radikaliserings. Fostrans- och utbildningssektorn har samarbetat tätt med den förebyggande verksamheten vid Helsingfors polisinspektion. Under 2024 har vi bland annat producerat många olika slags utbildningsmaterial för att stärka säkerhetskompetensen och förtydliga myndighetsprocesser och ansvar samt ordnat annan utbildning för personalen i säkerhetsrelaterade teman. På Stadin ammat-tiopistos fyra verksamhetsställen har man med hjälp av ett separat projektmedel för gängbildning och förebyggande av brottslighet förverkligat arbete med arbetspar med motionscoach och ungdomsarbetare, som bidragit till att man kunnat stärka engagemanget i studierna, öka studerandenas rörlighet, stödja känslö- och interaktionskunskaper samt gemenskapen och minska konflikter och säkerhetsavvikelser.

I utvecklingsarbetet Bloomberg–Harvard i Gamla sökte man lösningar genom ett omfattande samarbete mellan yrkesfolk inom olika branscher, lokala aktörer och polisen för att förbättra barns och ungas upplevelse av trygghet. Erfarenheterna visar att för-

ståelsen för de frågor som måste lösas ökade bland yrkesfolket i området. Lärdomarna vi fick från det förebyggande arbetet och verksamhetsmodellerna i Gamlas kan utnyttjas också i andra stadsförnyelseområden.

Förutom att satsa på förebyggande åtgärder är det viktigt att ingriper i de problem som uppstått i ett tidigt skede och på rätt sätt. För utmanande situationer har staden utarbetat en modell för att ingripa i hatretorik på stadsnivå samt anvisningar för oroande situationer i anknytning till radikaliserings. Dessutom har man tagit i bruk en verksamhetsmodell i skolor och läroanstalter för att ingripa i mobbning, trakasserier och våld samt anvisningar för situationer där elevens eller den studerandes frånvaro ökar. Verksamhetsmodellen Toivo som redan länge har genomförts i Helsingfors för att stödja minderåriga barn och unga som begår allvarliga och upprepade brott kan vidareutvecklas inom social-, hälsovårds- och räddningssektorn i och med den finansiering som justitieministeriet beviljar. Inom Helsingfors stad grundades dessutom en tväradministrativ samarbetsgrupp för unga, med fokus på barn och unga som bor i Helsingfors, begår brott och uppvisar symptom på störande beteende, samt familjerna till dem. Samarbetsgruppen strävar efter att utnyttja

forskningsdata och operativ analys för att rikta och utvärdera verksamheten samt förbättra verksamhetens kvalitet i anknytning till målgruppen.

Skillnaderna i välbefinnande mellan olika människogrupper och bostadsområden, det vill säga segregation, är kopplade till tryggheten. Säkerhetsproblemen är inte jämnt fördelade bland befolkningen. Enligt Helsingforsbarometern som genomfördes våren 2024 har upplevelsorna av trygghet försämrats mest i socioekonomiskt svagare regioner för både män och kvinnor. I den svagaste regiongruppen upplevde endast 39 procent av kvinnorna att de kände sig trygga när de färdades ensam i sitt bostadsområde på veckoslutskvällar. Mer allmänt på stadsnivå upplevde 72 procent av alla som besvarade enkäten att deras bostadsområde var tryggt. Andelen har minskat i varje enkättrunda efter våren 2022. Ännu våren 2022 upplevde 85 procent av Helsingforsborna att deras bostadsområde är tryggt. Skillnaden beror framför allt på en klar försämring av den trygghet som män upplever.

Också att göra sig skyldig till allvarliga brott och bli offer för dem har att göra med social utslagning och marginalisering. Brottslingar och offer har ofta låg utbildningsnivå, ekonomiska svårigheter och svaga kopplingar till arbets- eller studielivet. I bakgrunden

finns vanligtvis också andra faktorer, såsom impulsivitet, inlärningssvårigheter eller beroende av rusmedel, som ökar risken för marginalisering och brott. Också utmaningar i anknytning till föräldraskap framhävs i bakgrunden till de negativa utvecklingsförloppen. I slutet av stadens strategiperiod främjas i synnerhet förebyggandet av segregation genom olika konkreta åtgärder, som har planerats i tväradministrativt samarbete på stadsnivå bland annat för verksamhetsplanerna 2025.

Trygghetsaspekten sträcker sig från privata och offentliga rum även till arbetsplatser. Organisations-säkerheten har blivit en central del i utvecklingen av säkerheten i staden. Stadens anställda upplever mer våld, hot och direkt mobbning än tidigare. Det är viktigt att förbättra de metoder som stöder personalen i utmanande situationer. Staden har bland annat använt sig av metoden "Hetipurku" efter en plötslig situation som är mentalt uppskakande. Hetipurku är en vetenskapligt undersökt samtalsmodell som ger anvisningar för att gå igenom en överraskande situation och tankar kring den med en kollega som utbildats i metoden. Med organisationssäkerhet tryggs inte bara personalen, utan också information,

material, teknisk infrastruktur och miljön. Säkerheten har också en nyckelposition i de stora evenemang som staden administrerar. Stadens evenemangspersonal utbildas inför varje evenemang för att agera på ett icke-diskriminerande sätt och förbinda sig till principerna om jämställdhet, rättvisa och jämlikhet.

Säkerhetsfenomenen förändras och lever i tiden, och stadens verksamhet måste utvecklas kontinuerligt. Beaktandet av säkerhetsaspekten är centralt bland annat i en mer strategisk planering av tillgången till tjänster, deras tillräcklighet och läge. Utöver det kontinuerliga säkerhetsarbetet under normala samhällsförhållanden har Helsingfors stad förberett sig på olika allvarliga störningssituationer och undantagsförhållanden under normala förhållanden. Stadens beredskap har vidareutvecklats i fråga om dessa 2024, inklusive bland annat uppdatering och förnyelse av beredskapsplaner, övningar och utbildning. Helsingfors stad har också budgeterat omfattande investeringar bland annat i grundliga förbättringar av de skyddsrum som Helsingfors stad äger.

För att skapa en aktuell lägesbild genomförde staden en omfattande trygghetsenkät under hösten 2024. Enkäten som genomförs vart tredje år skick-

ades denna gång till 12 000 stadsbor mellan 15 och 79 år. För första gången kan man svara på enkäten på sju olika språk. Genom undersökningen kartläggs Helsingforsbornas trygghetskänsla, erfarenheter i anknytning till brott och olyckor samt förtroendet för polisens och räddningsverkets verksamhet. Stadens verksamhet utvecklas utifrån resultaten. Genom att utvidga urvalet och språkutbudet hoppas vi få närmare uppgifter om upplevelserna av trygghet, inte bara regionalt sett utan också enligt språkgrupp.

Betydande risker för stadskoncernen

Med betydande risker för stadskoncernen avses sådana risker i strategin och ekonomin samt operativa och externa risker som hotar stadskoncernens mål eller som annars har mycket omfattande konsekvenser om de förverkligas.

De betydande riskerna för stadskoncernen bedöms som en separat process per fullmäktigeperiod. En av de grundläggande uppgifterna för samordningsgruppen för stadskoncernens interna kontroll och riskhantering är att bistå stadskoncernens ledning genom att sammanställa och bedöma de mest betydande riskerna i stadskoncernen och metoderna för att hantera dem. År 2024 inleddes ett utvecklingsarbete för att identifiera och bedöma betydande risker inom stadskoncernen.

Våld i nära relationer

Enligt en befolkningsundersökning har 44 procent av finländarna mellan 16 och 74 år upplevt våld i parförhållanden och 65 procent har upplevt våld i nära relationer under barndomen. Av kvinnorna hade 48 procent upplevt våld i parförhållanden och av männen 39 procent. Av THL:s skolhälsoenkät 2023 framgår att

Risker inom Helsingfors stadskoncern och SDG-mål

Riskområde	Riskområdets centrala innehåll	SDG-mål som avser riskområdet	
Störningar i den internationella säkerhetsmiljön	Säkerhetsläget på statsnivå, indirekta konsekvenser av krig, flyktingskap	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	–
Störningar i energipriset och tillgången på energi	Energipris och tillgång	7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA	1 INGEN FATTIGDOM 9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR
Omfattande IKT-störning	Digitalisering, informationssäkerhetshot, informationens tillgänglighet	9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN
Risker i fråga om tillgång till personal och deras ork	Personaltillgång, arbetshälsa, försämring av arbetsförmåga	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN
Misslyckande med åtgärder för förebyggande av och anpassning till klimatkrisen	Klimatkrisen, extrema väderfenomen, anpassning, långtidseffekter	13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA	15 EKOSYSTEM OCH BIODIVERSITÄT 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN 3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE
Marginalisering och ökad segregation	Differentiering av områden, utslagning, invånarnas välbefinnande, marginalisering över generationerna	10 MINSKAD OJÄMLIKHET	3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE 16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN
Misslyckande med stora förändringsprojekt	Förändringar i organisations- och verksamhetssätt, systemprojekt	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

ungefär en femtedel av alla pojkar i årskurs fyra och fem i Helsingfors har upplevt fysiskt våld under det senaste året. Nästan hälften av alla flickor i årskurs åtta och nio i Helsingfors hade utsatts för psykiskt våld av vuxna som har hand om dem.

En liten del av våldet hamnar i brottsstatistiken och endast en del söker hjälp för våldet. Av Statistikcentralens statistik över brott och tvångsmedel framgår att år 2023 hade 1 214 våldsoffer statistikförts för över 18-åringar i parförhållanden och nära relationer som kommit till myndigheternas kännedom i Helsingfors. Nio procent fler män och tre procent färre kvinnor statistikfördes jämfört med året innan. Av offren var 70 procent kvinnor och 30 procent män. Antalet offer mellan 0 och 17 år uppgick till 334. Detta var 28 procent mer än året innan. Lika många flickor och pojkar statistikfördes. År 2023 fick 1 511 klienter hjälp på skyddshem i Helsingfors.

Helsingfors stad har en arbetsgrupp för förebyggande av våld i nära relationer med uppgift att främja åtgärder mot våld i nära relationer. I arbetsgruppen ingår förutom stadens aktörer också organisationer och myndigheter som specialiserat sig på våld i nära relationer. Arbetsgruppen bereder kommunikationskampanjer för kommuninvånarna och utbildningar för yrkesfolk varje år. Inom Helsingfors stad verkar dessutom en samordnare för arbetet för förebyggande av våld i nära relationer. För staden utarbetades under samordnarens ledning det av kanslichefen godkända verksamhetsprogrammet för förebyggande av våld i nära relationer 2024–2025. Programmet beskriver våldet som fenomen, lägesbilden i Helsingfors och hur staden bättre svarar på nationella och internationella skyldigheter. I programmet har antecknats flera åtgärder för att förebygga våld i nära relationer.

Som en åtgärd har Helsingfors stad startat ett nätverk av nyckelpersoner för våld i nära relationer, där man inom kommunens och organisationens samarbete utbildar nyckelpersonerna att identifiera våld och hjälpa parter i våld i nära relationer. Nätverket av nyckelpersoner upprätthålls av arbetsgruppen och samordnaren. Den projektmässiga rollen för samordnaren för våld i nära relationer hindrar ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Framgångar:

- Det regionala samarbetet mellan olika aktörer har utvecklats som en del av utvecklingsarbetet Bloomberg–Harvard.
- Vi har hittat bättre sätt att utnyttja erfarenhetsuppgifterna från barn och unga.
- Med hjälp av det arbete som utförs i projektet för arbetspar med motionscoach och ungdomsarbete för att minska gängbildning och brottslighet inom andra stadiet har man förbättrat säkerheten vid läroanstalterna, ökat studerandenas känslighet och interaktionsförmåga samt minskat konfliktsituationer och säkerhetsavvikelser vid läroanstalterna. På vissa verksamhetsställen har särskild fokus legat på ungdomar i läropliktsåldern och ungdomar som löper risk att bli utslagna eller som hör till en minoritet, likaså på ungdomar som löper risk att begå våld eller för brottsligt beteende. Studerandena har blivit mer engagerade i studier, likaså har ensamheten minskat samt upplevelserna av ojämlikhet och effekterna av regional differentiering.

Utvecklingsobjekt:

- Säkerhetsproblemen i anknytning till segregationen ökar trots stadens många åtgärder.
- Våldet som barn och unga upplever i nära relationer har ökat. Alltför många Helsingforsbor upplever våld i nära relationer eller annat fysiskt och psykiskt våld.
- Våldssituationerna som stadens anställda stöter på i sina arbetsuppgifter ökar.

Program och webbplatser:

[Stoppa våldet >](#)

[Förebyggande av våld i nära relationer >](#)

Delaktighet

Delaktighet är tillhörighet och att bli hörd. Som principer för delaktighet i Helsingfors har tagits användandet av individers och sammanslutningars kompetens och expertis, möjliggörandet av frivillig verksamhet samt skapandet av jämlika möjligheter att delta. Erfarenheter av delaktighet stärker medborgarnas förtroende för myndigheternas verksamhet och generellt för samhälleliga funktioner och tjänster. Detta gör det lättare att acceptera gemensamt framtagna regler och praxis och att förstå motiveringen för olika synsätt. Främjandet av delaktigheten är särskilt kopplat till målen SDG 10 minskad ojämlikhet, SDG 11 hållbara städer och samhällen och SDG 16 fred, rättvisa och god förvaltning som lyfter fram jämlika möjligheter att delta, delaktighet för invånarna i stadsplaneringen och ett inkluderande beslutsfattande.

Globalt sett är stadsbornas möjligheter till deltagande, påverkan och interaktion på god nivå i Helsingfors. Stadsbornas delaktighet beskrivs i stadsstrategin och flera mål har ställts upp för den. Syftet med Helsingfors modell för delaktighet och interaktion som godkändes 2017 är att öka öppenheten i beslutsfattandet och stärka kund- och användarorienteringens perspektiv i utvecklingen av tjänsterna.

Helsingforsborna har många möjligheter att påverka och delta

Under de senaste åren har Helsingfors tagit kliv framåt i främjandet av delaktighet. Saker granskas allt mer som sektoröverskridande helheter, information och kunnande delas och fungerande praxis tas med i gemensamma försök. Målen och synvinklarna i delaktighets- och interaktionsmodellen konkretiseras i den stadsgemensamma delaktighetsplanen som görs upp för varje strategiperiod. De delaktighetsplaner som utarbetats för 2023–2025 är kopplade till tre mål: att öka delaktighetsupplevelsen, att utveckla delaktighetskompetensen och delaktighetsförståelsen samt att stärka mångstämmigheten.

Helsingfors stad har ökat personalens medvetenhet om och kompetens i delaktighet och växelverkan.

På stadens intranet har man samlat information och metoder för att möta och involvera stadsborna. På intranätet finns också stöd för delaktighetskommunikation och för att nå olika målgrupper. Av samma teman har man tagit fram en helhet för delaktighetslärande som riktar sig till hela stadens personal och som utnyttjas för att handleda personalen och fördjupa färdigheterna i det praktiska arbetet. Personalens delaktighetskompetens har också utvecklats sektorsvis, till exempel inom social-, hälso- och räddningssektorn har temat varit digital delaktighet.

Staden har förtydligat kommunikationen till stadsborna om möjligheterna att delta genom att samla information på webbsidan hel.fi/sv/beslutsfattande-och-forvaltning/delta-och-paverka. På webbsidan finns information om olika möjligheter att delta i stadens utveckling och beslutsfattande samt stöd för gemensamma aktiviteter.

Det är en viktig del av stadens utvecklings- och delaktighetsarbete att involvera stadsborna i utvecklingen av tjänsterna och samla användarförståelse. Utmaningen för de tjänster som staden erbjuder är att locka med och erbjuda tjänster till nya målgrupper och nå dem som har hinder för att söka sig till tjänsten och som ännu inte använder de nuvarande tjänsterna. Hela servicekedjan ska beakta stadsbornas många olika behov och önskemål samt olika hinder för att använda och delta i de nuvarande tjänsterna. Identifieringen av och delaktigheten för dessa målgrupper är föremål för kontinuerligt utvecklingsarbete i staden.

Tjänsterna, kundupplevelserna och lokalerna planeras tillsammans med stadsborna med hjälp av tjänsteutformning och gemensam utveckling. De nyaste objekten där man har gjort mycket gemensam utveckling är Fiskehamnens bibliotek samt utvidgningen och visionsarbetet av kulturcentret Stoa. Ett bra exempel på hur kundernas upplevelser av tjänsterna kan utvecklas är principerna för ett tryggt rum som skapats i alla bibliotek. Erfarenhetsexperten verkar inom stadens olika tjänster och kamratverksamhet ordnas inom dem. Social-, hälsovårds- och räddningssektorn har inlett ett utvecklingsarbete med målet att göra erfarenhetsexpert- och kamratverksamheten lätt att starta och samordna.

Kundråden och samutvecklargrupperna håller på att etablera sig inom stadens tjänster och de har utnyttjats till exempel i utvecklingsarbetet för bibliotek, hälsostationer och funktionshindersservice. Stadens tjänster utvecklas i växelverkan med användarna och intressentgrupper i olika samarbetsforum, såsom ungdomsorganisationernas Helsinki-Team, idrottsföreningarnas föreningsparlament och bibliotekens Kirjastoheimo. En betydande intressentgrupp är de organisationer, sammanslutningar och konstnärer som får bidrag och med vilka samarbetet utvecklas kontinuerligt.

I de betydande planerings- och genomförandeprojekten i anknytning till stadsmiljön hörs stadsborna med olika digitala metoder och vid invånarevenemang. I större projekt sammanställs en jury bland stadsborna som träffar sakkunniga flera gånger under planeringen eller genomförandet av projektet och lägger fram utvecklingsförslag. Till juryn väljs en så mångsidig grupp stadsbor som möjligt.

Delaktigheten kommer nära stadsborna i deras eget bostadsområde

Helsingfors stad stöder stadsbornas deltagande regionalt och i staden verkar flera yrkesgrupper som stöder stadsbornas deltagande i olika bostadsområden.

Inom staden finns fem samhällsarbetare som stadsborna kan kontakta när de vill förbättra trivselen, tryggheten och välbefinnandet i deras eget bostadsområde. Sju stadslotsar stöder stadsborna och olika aktörer i frågor som gäller deltagande och påverkan samt i att agera tillsammans med beaktande av regionala behov. Stadslotsarna verkar inom sju stordistrikt och tyngdpunkterna i arbetet är regionalt nätverkssamarbete, försök med verksamhetsmodeller som stöder stadsbornas delaktighet samt stödjande av jämlika möjligheter till deltagande. Cirka 20 områdes- och delaktighetshandledare ansvarar för hörandet av unga och deras deltagande i planeringen av tjänsterna och främjandet av ungdomarnas egna påverkansåtgärder, och dessutom har de regionala biblioteken anställda som ansvarar för delaktigheten. Inom staden verkar också tre företagslotsar som stöder företag att hitta rätt samarbetspartner och nätverk och hjälper även i tillståndsärenden.

Helsingfors stad upprätthåller nio regionala gemenskapshus i olika delar av staden. Gemenskapshusen fungerar som öppna vardagsrum med låg tröskel och som hobbyställen där alla är välkomna.

I Helsingfors stöder vi stadsborna för att få en smidig vardag och bli en del av stadsgemenskapen genom att erbjuda olika rådgivningstjänster. Stadens allmänna rådgivning Helsingfors-info erbjuder rådgivningstjänster på tre olika verksamhetsställen i olika delar av staden och dessutom per telefon och via chatt. Vi har utvecklat olika verktyg som stöd för kunskandet för dem som utför rådgivningsarbete samt intensifierat samarbetet mellan den flerspråkiga kommunikationen och rådgivningen i flera projekt. Projektet Avoin ovi palveluihin verkade i Helsingfors under 2020–2024 och fokuserade på att utveckla rådgivningstjänster i synnerhet med tanke på kunder med ett främmande språk som modersmål.

Den regionala dialogen och utvecklingen stöds också av den deltagande budgetering som Helsingfors stad haft sedan 2018. Helsingfors stads deltagande budgetering heter OmaStadi och sker i sin helhet på en digital plattform. Under 2018–2024 har stadsborna kunnat komma med idéer och bestämma hur staden ska använda över 22 miljoner euro. Av den deltagande budgeteringen har 164 projekt genomförts på olika håll i staden. Helsingfors stad har helt förnyat processen för deltagande budgetering år 2022 och lyckats med sitt mål att göra processen enklare att delta i och genomföra samt ha en kortare totallängd.

Stadsborna upplever att deras möjligheter att påverka har ökat i och med den deltagande budgeteringen och är mer intresserade av stadens verksamhet och mer intresserade av att påverka beslutsfattandet. Den deltagande budgeteringen OmaStadi har resulterat i många nya tjänster som stadsborna har kommit med idéer om, i synnerhet motionstjänster. Den deltagande budgeteringen har ökat innovativiteten i stadens tjänster och dessutom medfört transparens i beslutsfattandet. Den har också intensifierat samarbetet mellan olika sektorer och tjänster. Grundskoleelevernas deltagande i OmaStadi kan betraktas som ett exempel på ett gott samarbete. De har deltagit mest aktivt i OmaStadi bland alla åldersgrupper.

Digital delaktighet ökar transparensen i beslutsfattandet

Helsingfors stad erbjuder stadsborna digitala plattformar och verktyg som gör det möjligt för dem att delta i planeringen och utvecklingen av stadens tjänster oberoende av tid och plats. Staden har en färdplan för digital delaktighet, med hjälp av vilken vi utvecklar, främjar och stöder användningen av digitala delaktighetsplattformar i staden. De digitala

delaktighetsplattformarna och responssystemen producerar data för staden som kan användas för att utveckla stadens tjänster.

Delaktigheten på digitala plattformar förutsätter tillräckliga färdigheter och lämpliga enheter som inte alla invånare har tillgång till. Stadens tjänster för digitalt stöd vid verksamhetsställen och på distans gör det möjligt att sänka hindren för deltagande. De centralaste målen för digitalt stöd är att utvidga tillgången till avgiftsfritt digitalt stöd och öka kännedomen om det.

Medling stöder unga att agera rättvist

Helsingfors stad ordnar omfattande medling i brotts- och tvistemål. Medling i brotts- och tvistemål är en lagstadgad invånarservice som grundar sig på avgiftsfrihet och frivillighet för parterna i ett brott eller en tvist. Syftet med medlingen är att vid sidan av den formella rättsprocessen eller som ett alternativ ta fram lösningar till ett brott eller en tvist. Vid medlingsmötet kan parterna sinsemellan tala om brottet eller tvisten som ägt rum, under ledning av medlarna och komma överens om hur skadorna ska ersättas.

Utvecklingsspetsen i Helsingfors stads medlingsverksamhet riktas till medlingsprocesser för minderåriga. Målet är att kunna lösa olika konflikter och skadegörelser i ett tidigt skede och därigenom påverka de ungas förmåga och förståelse att verka i sina egna gemenskaper och gemensamma rum på ett försonligt och rättvist sätt. Åtgärder i anknytning till målet är bland annat ett samarbetsavtal på stadsnivå med personer som arbetar med unga som uppvisar symptom genom att begå brott, utbildning av personalen samt utveckling av ungas möjligheter till arbetsersättning.

Fostrans- och utbildningssektorn har tillsammans med polisen producerat ett omfattande materialpaket för personalen inom småbarnspedagogiken och läroanstalterna i samarbete med polisen, barnskyddet och medlingsverksamheten.

Råden främjar delaktigheten i olika befolkningsgrupper

Äldrerådet och handikapprådet främjar jämlikheten och delaktigheten för äldre, funktionshindrade och långtidssjuka stadsbor i Helsingfors. Råden påverkar planeringen, beredningen och uppföljningen av stadens verksamhet i frågor som har betydelse för välbefinnandet, hälsan, delaktigheten, livsmiljön, boendet, rörligheten eller förmågan att klara sig i vardagen.

Uppgiften för Helsingfors ungdomsråd är att se till att unga hörs i Helsingfors beslutsfattande och

i planeringen, genomförandet och uppföljningen av verksamheten inom stadens sektorer. Ungdomsrådet utarbetar ställningstaganden och utlåtanden i frågor som gäller unga, med vilka de ungas röst lyfts fram i stadens beslutsfattande. Ungdomsrådet i Helsingfors som valts genom val har yttrande- och närvarorätt vid nämndernas och stadsfullmäktiges sammanträden.

Stöd för fri medborgarverksamhet

Helsingfors är en plattform för fri medborgarverksamhet där gemensamma aktiviteter och organisationsinitiativ är centrala. Staden understöder organisationer, sammanslutningar och invånargrupper i Helsingfors med cirka 40 miljoner euro varje år. I Helsingfors främjas organisationssamarbetet genom en nätverksliknande modell. Staden vill intensifiera partnerskapet med organisationsfältet och samarbeta regelbundet på stadsnivå. Stadens olika sektorer har intensifierat samarbetet med organisationerna och till exempel fostrans- och utbildningssektorn har utarbetat en modell för interaktionsstrukturerna inom organisationssamarbetet, där man täckande beskriver partnerskapsarbetet och samarbetet med olika aktörer och organisationer för att främja barns och ungas välfärd.

Inom staden verkar en styrgrupp för organisations- och understödsverksamheten på stadsnivå, som bereder och samordnar verkställandet av och interaktionen för helhetsmodellen för organisationssamarbetet. Organisationernas möjligheter att delta och påverka främjas i Helsingfors genom en organisationsdelegation som sammanför organisationer och förtroendevalda som verkar i Helsingfors samt experter inom stadens centralförvaltning och sektorer. Staden ordnar också öppna evenemang varje år för organisationer som främjar möjligheterna att bilda nätverk och delta i stadens utvecklingsarbete inbördes inom organisationerna samt mellan organisationerna och stadens anställda. Dessutom ordnar vi utbildning för organisationer för att stärka organisationernas självförsörjning, allmännyttighet och effekt.

Barns och ungas delaktighet

Helsingfors stad har förbundit sig att främja barns och ungas delaktighet och möjligheter att påverka och har ställt upp stadsgemensamma mål som stadsstyrelsen godkänt för att främja detta. Helsingfors stad erbjuder unga mångsidiga möjligheter och kanaler att påverka. Ett ungdomsråd som valts genom val verkar i Helsingfors. Varje år deltar cirka 10 000 unga

mellan 13 och 17 år i de ungas deltagande budgetering, det vill säga Ungdomsbudgeten. Redaktionen De ungas röst lyfter fram samhällsliga frågor, som är viktiga för unga, i de största medierna i Finland. De ungas frivilliga verksamhet stöds till exempel med understödet Sponssi. Via initiativkanalen för unga kan de unga få sin röst hörd i stadens beslutsfattande. Det nya föreningsforumet lyfter fram barns och ungas röst i utvecklingen av idrottstjänsterna. År 2023 inleddes de regelbundna evenemangen Barns och ungas röst hörs!, där biträdande borgmästare och sektorcheferna samtalar med barn och unga. Syftet med mötena är att stärka interaktionen med och förståelsen av barns och ungas erfarenheter och tankar. År 2023 färdigställdes planeringsverktyget Kom jag ihåg barnen och de unga?, som erbjuder stadens anställda stöd för att höra involvera barn och unga.

Arbetet inom småbarnspedagogiken, i skolorna och i läroanstalterna är en viktig del av främjandet av barns och ungas möjligheter att delta och påverka. Familjerna har en central roll i främjandet av elevernas och studerandenas delaktighet. En fungerande och genuin dialog med hemmen, daghemmen, skolorna och läroanstalterna stöder elevernas och studerandenas välbefinnande och är också en resurs för lärandet. Skolorna och läroanstalterna erbjuder utbildningar som stärker dialogen samt stödmaterial som gör det möjligt för gemenskaperna att fundera tillsammans över hur man i elevernas och studerandenas samt vårdnadshavarnas och arbetstagarnas vardag och verksamhet ser till att alla blir sedda och hörda, hur man genomför positiv verksamhet och hur man blir en del av gemenskapen. Det skolpartnerskap som har byggts mellan Stadin ammattiopistos verksamhetsställe i Kvarnbäcken och grundskolorna i Kvarnbäckenområdet och dess evenemang (bl.a. evenemanget Ta emot studieplatsen på sommaren) har gett vårdnadshavarna och eleverna i övergångsskedet en konkret möjlighet att bekanta sig med personalen vid läroanstalten i närområdet. Detta har ökat tryggheten och förtroendet för läroanstalterna, garanterat förståelse för nya studerandes eventuella behov av stöd och inlett ett samarbete med vårdnadshavarna innan studierna på andra stadiet inleds, vilket säkerställer kontinuiteten i samarbetet mellan hemmet och läroanstalten. Vid Helsingfors gymnasier och Stadin ammattiopisto finns separata forum för att främja studerandenas delaktighet (Advisory Board i gymnasierna, påverkansforum i Stadin ammattiopisto).

Styrgruppen för barns och ungas delaktighet svarar för att främja och följa upp de stadsgemensamma målen. I styrgruppen finns representanter från alla sektorer. I skolorna och läroanstalterna följs barnens och de ungas delaktighet upp med hjälp av en skolhälsoenkät och enkäter om kundupplevelser

som genomförs turvis ett år åt gången samt i olika enkäter om välbefinnandet. Dessutom har vi utvecklat verktyg för skolorna och läroanstalterna för att mäta upplevelsen av delaktighet i vardagen. Med hjälp av verktygen kartläggs elevernas och studerandenas erfarenheter av delaktighet, välbefinnande och stödbehov under läsåret. Som en del av Unicefs arbete Barnvänlig kommun har vi under 2023–2024 genomfört olika pilotprojekt inom olika sektorer i Helsingfors stad för att samla in och utnyttja respons och erfarenhetsuppgifter från barn och unga.

Framgångar:

- Helsingfors har utvecklat olika delaktighetsmetoder som används omfattande både för att utveckla tjänster och bereda beslutsfattandet. Det digitala deltagandet och stödet har utvecklats aktivt.
- Den deltagande budgeteringen har fått en stabil plats bland stadens delaktighetsmetoder och stärkt transparensen i stadens beslutsfattande och stadsbornas möjligheter att delta.
- Stadens delaktighets- och interaktionsarbete är mer målinriktat och lätt än tidigare. Stadskansliet och sektorerna har gjort upp delaktighetsplaner tillsammans, i vilka både stadsgemensamma och sektorsspecifika mål och åtgärder har antecknats.
- En organisationsdelegation grundades i staden våren 2023 och stadens nya modell för organisationssamarbete har gett en tydlig struktur och mål för organisationsinteraktionen.
- Vi har utvecklat och utvidgat delaktighetskommunikationen. Den intranetsida för delaktighet och interaktion som riktar sig till stadens alla anställda samt utbildningshelheten stärker stadens förmåga att involvera stadsborna i utvecklingen och gör stadsbornas möjligheter att delta mångsidigare.

Utvecklingsobjekt:

- Att vidareutveckla flerkanaliga möjligheter till deltagande genom att kombinera digitala sätt för deltagande och deltagande som sker ansikte mot ansikte.
- Stadsbornas möjligheter att delta och påverka stadens hållbarhets- och miljöarbete.
- Tväradministrativt samarbete för att möjliggöra lokalt aktörskap för invånarna.

Trafikens klimatpanel

I trafikens klimatpanel, som genomfördes första gången 2024, funderar vanliga Helsingforsbor ur invånarnas perspektiv, hur man i framtiden kan trygga en smidig och rättvis trafik för alla: för stadsbor som bor i olika områden, befinner sig i olika familjesituationer och har olika inkomstnivåer.

Paneldeltagarna fick information om utsläppen från trafiken och om hur de kunde minskas i Helsingfors, hörde experter och arbetade i små grupper. Panelen träffades två lördagar och två vardagar mellan maj och augusti 2024. Panelen gjorde ett uttalande som den presenterar för stadens beslutsfattare.

Inbjudan till panelen skickades till 5 000 Helsingforsbor i myndig ålder genom slumpmässigt urval. De intresserade svarade på en enkät, utifrån vilken

staden anonymt satte ihop en mångsidig grupp på 64 personer för panelen. Urvalskriterierna och panelens slutliga deltagare motsvarar Helsingfors befolkningssunderlag. Till panelen inbjöds dessutom representanter från äldre-, funktionsrätts- och ungdomsråden i Helsingfors.

Panelen diskuterade frågor som påverkar stadsbornas vardag, såsom de planerade begränsningarna av användningen av förbränningsmotorbilar, på ett konstruktivt sätt. Att röra sig med olika transportsätt i det knappa gaturummet har splittrat stadsborna i Helsingfors kraftigt i diskussioner som producerats på andra sätt.

[Läs mer >](#)

Kultur

I verksamhetsprogrammet för FN:s Agenda 2030 har kulturen integrerats i målen för hållbar utveckling. I synnerhet målen i anknytning till god utbildning (mål 4), jämställdhet (mål 5), minskad ojämlikhet (mål 10) och hållbara städer och samhällen (mål 11) beaktar betydelsen av kulturarvet och den kulturella mångfalden. Kulturen i sig är ett livsvillkor för ett bra liv för individer och samhällen. Å andra sidan kan vi med hjälp av kultur och kreativitet också hitta lösningar till hållbarhetskrisen. Med tanke på hållbar utveckling har kulturen en särskild roll som främjare av följande teman.

1. Kulturens och konstens roll i samhället: Kulturell hållbarhet erkänner att kultur och konst spelar en roll för att främja social sammanhållning, sociala identiteter och social gemenskap. Kulturen skapar identitet, innebörd och fungerar som en vägvisare för samhällen och individer. Med hjälp av kulturen stärker vi välfärden för både individer och samhällen.
2. Kulturell mångfald: En hållbar utveckling förutsätter att man identifierar och värnar om kulturell mångfald. Detta har att göra med hur olika kulturer kan blomstra och behålla sin identitet mitt under globaliseringen och andra förändringar.

3. Kreativitet och kulturell innovation: Kultur och kreativ verksamhet ses som resurser som kan bidra till en hållbar ekonomisk utveckling och förbättra livskvaliteten. Vi utnyttjar kulturella metoder för att bygga ett hållbart Helsingfors med hjälp av både utformning och kreativa metoder.
4. Skydd av kulturarvet: Kulturellt hållbar utveckling ska beakta bevarandet av det materiella och immateriella kulturarvet för kommande generationer. Till exempel historiska byggnader, traditioner och språk är centrala delar av kulturarvet. I Helsingfors fastställer kulturmiljöprogrammet utöver lagstiftningen också hur värdefulla kulturmiljöer ska beaktas och bevaras samt utnyttjas som en resurs när staden växer och blir tätare.

FN:s mål för hållbar utveckling erkänner alltså kulturens roll i främjandet av hållbar utveckling, även om den inte är en separat fjärde pelare i den ursprungliga definitionen av hållbar utveckling. I den här rapporten beskriver vi Helsingfors stads roll i att främja och stödja kulturen som en del av hållbar utveckling. I nästa stycke presenterar vi stadens kulturtjänster och arbetet med att främja kulturen med hjälp av tematiken ovan. Därefter går vi igenom hur staden närmar sig utformning och kulturarv.

Konst och kultur hjälper oss att möta och förändra framtiden

Kultur och konst har en roll i Helsingfors: De skapar och stärker identiteten och betydelsen hos samhällen och individer och fungerar som en kompass för framtiden. Med hjälp av kulturen stärker vi välfärden för både individer och samhällen. I Helsingfors är utbudet av kultur större än i övriga landet och den regionala tillgängligheten av kultur är mycket god i Helsingfors (Finlands officiella statistik 2021). Det rikliga kulturutbudet anknyter till stadens storlek och huvudstadsstatus. År 2023 återhämtade sig utbudet av Helsingfors stads kulturtjänster nästan till samma nivå som tiden före coronaviruspandemin. Stadsorkestern, kulturcentren, stadsmuseet och annan verksamhet inom kulturtjänsterna lockade besökarna att återvända till kulturevenemangen. År 2023 nådde de sammanlagt 1,2 miljoner besökare, vilket är cirka 1,8 besök per Helsingforsbo, medan siffran före koronapandemin år 2019 var cirka 2,5 besök per Helsingforsbo. Antalet biblioteksbesökare ökade år 2023 med 24 procent jämfört med året innan.

Helsingforsborna är flitigare kulturkonsumenter än andra invånare i huvudstadsregionen, men skillnaderna mellan utbildningsgrupperna är stora också

i huvudstaden, visar Huvudstadsregionens välfärdsenkät som genomfördes 2021. Då varannan person som avlagt examen på högskolenivå besöker ett konst- eller kulturevenemang minst en gång i månaden, är motsvarande andel endast 15 procent för dem som fått utbildning på grundnivå. Däremot har inkomstnivån inget samband med konsumtionen av kultur. Det är i själva verket vanligare att delta i kultur i gruppform för låginkomsttagare än för personer med högre inkomster. Andra forskningsrön har lyft fram lågutbildade och låginkomsttagare som grupper som inte deltar i kulturtjänster, samt män som besöker kulturevenemang mer sällan än kvinnor.

Det kumulativa forskningsrönet tyder på att konst och kultur har kausala effekter på välbefinnandet. Det finns flera verkningsmekanismer, och effekterna går delvis via hälsobeteendet, eftersom levnadsvanorna för personer intresserade av kultur är hälsosammare än för personer som undviker kultur. I ljuset av resultaten minskade försämringen av hälsotillståndet under föregående år både besöken på kulturevenemang och deltagandet i kultur som grupphobby. Resultaten visar att konst och kultur också borde

erbjudas – och kanske i synnerhet – för dem som kämpar med olika utmaningar i välbefinnandet.

Helsingfors stad samarbetar med kulturskapare och konstnärer och delar ut cirka 18 miljoner euro i stöd för konst- och kulturverksamhet varje år. Dessutom understöder staden läroanstalter som ger grundläggande konstundervisning. År 2024 anvisade staden totalt två miljoner euro i statsarvsmedel för att främja rörligheten och kulturverksamheten för äldre. I de understödda projekten stärks de äldres delaktighet och aktiva aktörskap. I kriterierna för beviljande av understöd ingår beaktande av både jämställdhet och jämlikhet samt ekologiskhet i ordnandet av verksamheten.

Biblioteken som ryggrad för kulturen och kulturcentren som hjärtan i områdena

Helsingfors stads omfattande biblioteksväsende betjänar alla Helsingforsbor mångsidigt i nästan alla bostadsområden. Biblioteken är en slags ryggrad för kulturen – de är lättillgängliga och avgiftsfria mötesplatser där man förutom information även

hittar kulturupplevelser, redskap för olika hobbyer och lokaler för sammankomster. I Helsingfors finns 37 regionbibliotek, två bokbussar och utöver dessa två patientbibliotek och fem servicepunkter i servicehusen. Biblioteket har lyckats förnya sig i takt med stadens förändring. Helsingforsborna betjänas också av bland annat ett flerspråkigt bibliotek och E-bibliotek, där det finns tusentals böcker, tidningar, filmer, musik, kurser och databaser. Biblioteket är en viktig plats för lärande och upprätthållande av läskunnighet, och det betjänar stadsborna från spädbarnsåldern till ålderdomen.

Kulturcentren har spridit sig till fyra bostadsområden i Helsingfors. I stadskärnan finns barnkulturcentret Annegården samt Savoy och Caisa, som fokuserar på mångsidig kultur och konst. De regionala kulturcentrens framtida roll, uppgift och verksamhetssätt har byggts upp sedan 2023 i ett visionsarbete där cirka 2 400 stadsbor har deltagit. Invånarnas uppfattningar utgör grunden i visionsarbetet för planeringen av framtiden. Kulturcentren finns för stadsbornas och andra intressentgruppers behov och fungerar som mötesplatser som stärker gemenskapen och lyfter fram berättelser, stolthetsämnen och kulturer i sitt område. De stadsbor som deltog i

framtidsvisionen för kulturcentren saknade kulturupplevelser som tydligt riktas till olika grupper samt rörliga och kreativa aktiviteter där man har gjort det så lätt som möjligt att delta.

Det nuvarande regionala kulturutbudet kompletteras också av Helsingforsmodellen med målet att balansera och diversifiera konst- och kulturutbudet i stadsdelarna. Under den tredje projektperioden 2022–2024 riktades verksamheten till områdena Stapelstaden–Skomakarböle, Gårdsbacka, Malm och Rönnebacka–Rönninge med ett understödsanslag på totalt 600 000 euro. Från och med 2024 riktas verksamheten i samarbete till stadsförnyelseområdena Malmgård, Gamlas, Malm, Mellungsby och Havsrastböle som utvecklas med hela stadens krafter.

Vi strävar efter att utveckla stadsförnyelseområdena på ett övergripande sätt genom att utnyttja konst och kultur: sommaren 2024 ordnade Malms kulturhus en månadslång stadsfestival i parken i Nedre Malm: konserter, cirkus, verkstäder, parkgymnastik, stadsdanser, loppmarknader och picknickar lockade invånarna att glädja sig åt området och dess evenemang tillsammans.

Kulturell mångfald

En hållbar utveckling förutsätter att vi identifierar och värnar om kulturell mångfald. Detta har att göra med hur olika kulturer kan blomstra och behålla sin identitet mitt under globaliseringen och andra förändringar. I Helsingfors har den kulturella mångfalden främjats genom att rikta verksamheten till barn och äldre samt till bostadsområden i socioekonomiskt sämre ställning. Också den kulturella mångfalden och en bättre tillgänglighet för minoriteternas kulturer har varit föremål för arbetet inom kulturtjänsterna.

Kulturtjänsternas mål har varit att utveckla innehållsproduktionen ur ett mångfaldsperspektiv. Målgruppsanalysen av tjänsterna som gjorts och behandlats med personalen har ökat förståelsen för bland annat minoriteter som beaktats i verksamheten och å andra sidan grupper som inte beaktats. Vi strävar efter att stärka aktörskapet och deltagandet hos de grupper som utgör en minoritet inom kulturtjänsterna, så att kulturtjänsterna når och representerar Helsingforsborna bättre. I synnerhet verksamheten vid kulturcentret Caisa, som förvaltas av Helsingfors stad, stöder stärkandet av mångfalden och inkluderandet i kultur- och konstverksamheten i staden. Staden ägnar också uppmärksamhet åt det svenska språkets ställning och skyddet av den tvåspråkiga kulturen samt den regionala jämlikheten. Biblioteken erbjuder böcker, talböcker och tidskrifter på över 80 språk för barn, ungdomar och vuxna. Det flerspråkiga bibliotekets material kan lånas via det egna

närbiblioteket. Med hjälp av kulturella metoder stärks identiteten i Helsingfors olika områden.

I och med försöken med projektet demokratikaféet i Stoa biblioteket (2021–2023) har Eid-festen etablerat sig som en del av kulturcentret Stoas evenemangsprogram i Östra centrum. Dessutom uppmärksammades evenemang som firar kulturer i tjänsteutformningen för kulturcentret Stoa som ett av huvudmålen för husets verksamhet och i planeringen av den kommande renoveringen. Under projektet startades en läsecirkel på lättläst språk och verksamhet med språkhjälp i finska för vuxna som träffas varannan vecka i biblioteket i Östra centrum. Deras verksamhet fortsätter även efter projektet. Målet för båda verksamheterna är att ge stöd för att lära sig finska. I och med projektets verksamhet stärktes förståelsen för att servicen till de mångskiftande invånarna förutsätter en mångskiftande personal – till exempel borde bibliotekspersonalen reflektera områdets kulturella och språkliga befolkningsunderlag. Möjligheten att identifiera sig gör biblioteket mer inbjudande för många invånare. För att utveckla mångkulturella tjänster är det viktigt att skapa strukturer som kan ledas och utvidgas till alla kultur- och fritidstjänster.

Barnen i fokus

För att främja barnkulturen strävar Helsingfors stad efter att rikta sin egen verksamhet så att den kan säkerställa alla barns jämlika möjligheter att uppleva konst och kultur. Staden förverkligar också Unicefs modell Barnvänlig kommun. I centrum för verksamheten står konstcentret Annegården för barn och unga, där man bland annat samordnar 5 x 2-verksamheten som riktar sig till stadens alla lågstadier och som årligen bekantar cirka 4 400 barn med skapande av konst under ledning av professionella konstnärer i stadens kulturcenter.

Utöver den grundläggande konstundervisningen stöds konst-, musik- och kulturhobbyverksamhet av ungdomstjänsternas hobbygrupper och Finlandsmodellen för hobbyverksamhet. Finlandsmodellen för hobbyverksamhet är en verksamhetsform som skrevs in i ungdomslagen 2023 och som syftar till att erbjuda alla elever i årskurserna 3–9 möjlighet att delta i hobbyverksamhet. Den avgiftsfria verksamheten efter skoldagen tar hobbyerna närmare även de barn och unga som har mindre möjligheter att pröva på olika hobbyer. Via Finlandsmodellen för hobbyverksamhet kan man skapa vägar för att delta långvarigt i hobbyverksamhet.

Till kulturens fadderbarn kallas alla barn födda i Helsingfors 2020 eller senare. Den egna kulturfadern ordnar skraddarsydd verksamhet för barnen

enligt dess utvecklingsstadium tills barnet börjar skolan. Det finns ungefär 30 konst- och kulturaktörer som verkar som kulturfaddrar. Sommaren 2024 hade cirka 18 000 faddrar gått med i verksamheten. De medverkande aktörerna arbetar tillsammans med sätt att förverkliga en kulturellt ansvarsfull konst- och kulturföstran.

Åldersvänliga kulturtjänster

Helsingfors stad vill säkerställa att alla äldre personer i Helsingfors har möjlighet att röra på sig och gå ut, vara en aktiv medborgare, utveckla sitt kunnande samt delta i och uppleva konst och kultur oberoende av livssituationen, såsom ålder, fysisk kondition, ekonomisk situation och bostadsort. Verksamhetsmodellerna för kulturellt äldrearbete och åldersvänliga kulturtjänster har bidragit till att äldre Helsingforsbor har allt större möjligheter att delta i att både skapa och uppleva konst och kultur. Till exempel ökar distanskulturplattformen Lämpiö som riktar sig till äldre tillgängligheten och Minnenas resväska som sammanställts ur stadsmuseets samlingar samt regionala evenemang som producerats av kulturcentren sänker tröskeln för deltagande. I projekt som stöds av staden har man bland annat utvecklat luftakrobatik för äldre och tillsammans med yrkesfolk har man skapat nutidsdansverk.

Att inspirera stadsbor i sårbar ställning till att delta i kulturtjänster

I det nationella programmet för hållbar tillväxt har det byggts upp en systematisk hänvisningsmodell där yrkesfolk inom social- och hälsovårdsbranschen hänvisar stadsbor som befinner sig i en sårbar ställning till kultur- och fritidstjänster. Utvecklingsarbetet fortsätter ännu. I synnerhet utformningen av tjänsterna så att de svarar på behoven hos dem som befinner sig i en sårbar ställning och de sektorsövergripande finansieringsmodellerna är framtida utvecklingsteman.

Framgångar:

- Enskilda konstnärer och konstinstitutioner samt många andra aktörer inom kulturen lyfter ständigt fram frågor om hållbar utveckling i sin offentliga verksamhet och producerar verk genom vilka helsingforsarna får en ökad förståelse för dessa teman och en ökad förmåga att hitta kreativa lösningar för att lösa de utmaningar som uppstått.
- Främjandet av kulturell jämlikhet har lyfts fram som en viktig tyngdpunkt inom hela kultursektorn. Staden har identifierat i synnerhet barn och äldre samt helsingforsare som befinner sig i en sårbar ställning som grupper för vilkas kulturella rättigheter vi arbetar för att tillgodose.
- Målgruppernas röst har stärkts, information och förståelse för fenomen som anknyter till målgrupperna delas mellan sektorerna samt bland annat med aktörer inom tredje sektorn.

Utvecklingsobjekt:

- Olika minoriteters möjligheter att synas och delta i planeringen och genomförandet av kulturtjänster samt synligheten av innehåll i kulturutbudet som är relevanta för dem bör ökas.
- Det behövs mer diskussion om principerna för konst- och kulturföstran samt annan kulturverksamhet som beaktar mångskiftande kulturbakgrunder och skapande av en gemensam förståelse mellan aktörer inom kultur- och konstbranschen.
- Kompetensutveckling i frågor som gäller mångfald och inkludering i kulturtjänster på alla nivåer (högre ledning, chefer, operativ personal) med hjälp av utbildningar samt en gemensam mångfaldsvision.
- Utformningen av tjänster så att de motsvarar behoven hos dem som befinner sig i en sårbar ställning och de sektorsövergripande finansieringsmodellerna för produktionen av kulturtjänster för dem som befinner sig i en sårbar ställning behöver utvecklingsarbete.

Design

Design har varit en del av Helsingfors stads strategi i över ett decennium. Helsingfors är till exempel en av de första städerna i världen som har anställt en designdirektör. Under denna strategiperiod har design använts allt mer systematiskt i den användarorienterade förnyelsen av tjänster och utvecklingen av stadsrummet.

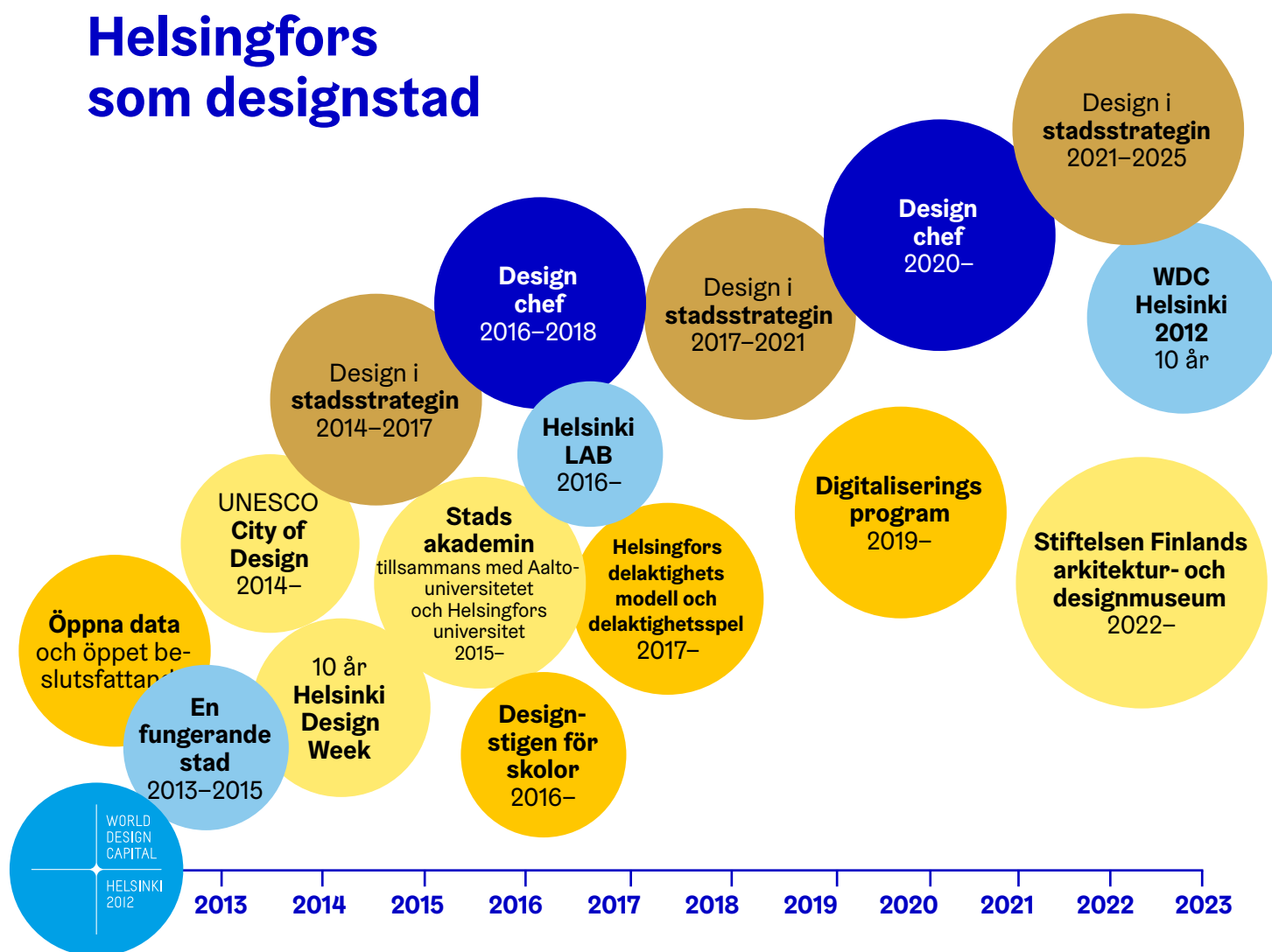
Helsingfors är känt för god design. Design är ett sätt för Helsingfors att bygga en fungerande och jämlik stad. Design är ett verktyg för att förstå stadbornas behov och lösa meningsfulla problem. Såväl i Finland som i Helsingfors har design och arkitektur redan länge haft en viktig roll i byggandet av vårt välfärdssamhälle och en bättre vardag.

Helsingfors stads designresa inleddes 2012, då Helsingfors var världens designhuvudstad tillsam-

mans med Esbo, Vanda, Grankulla och Lahtis. För Helsingfors stad var året ett startskott för att använda design i utvecklingen av stadens tjänster och verksamhet. Design lyftes upp på en strategisk nivå. Under sin över tioåriga designresa har Helsingfors stad konsekvent stärkt designens roll som en del av stadens kärnfunktioner. En central faktor för att designresan lyckas har varit designens starka roll i stadsstrategin.

Helsingfors är en av de första städerna i världen som har anställt en designdirektör. År 2020 inledde en andra designdirektör sitt arbete i staden för att främja användningen av design och arkitektur i stadens utveckling och stärker Helsingfors anseende som en internationellt ansedd designstad.

Helsingfors som designstad

Stadens interna designteam och stadens interna designnätverk med fler än 300 experter stöder designdirektören. Från och med 2024 fungerar det interna designteamet som en del av den strategiska utvecklingen inom stadsstrategienheten och förankrar sig på så sätt ännu starkare vid bedömningen av stadsstrategin, beredningen av strategins kunskapsbas och verkställandet av strategin bland annat genom att stödja stadens centrala projekt och processer.

Helsingfors stad genomför designprojekten i nära samarbete med designbyråerna. Helsingfors stad har ett ramavtal för tjänstedesign, inom vilket man 2023 gjorde designupphandlingar för fem miljoner euro. Volymen av Helsingfors designupphandlingar har mer än tiodubblats under de senaste åtta åren.

Under strategiperioden 2021–2025 har design använts allt mer systematiskt i den användarorienterade förnyelsen av tjänster och ökningen av stadsorganisationens produktivitet. Målet är att öka det offentliga stadsrummets dragningskraft genom insiktsfull planering och försök. Nya initiativ inom detta område är programmet placemaking som syftar till att gemensamt utveckla trivsamma stadsrum och färdigställa arkitekturprogrammet för Helsingfors. Designen är en internationellt sett viktig faktor som särskiljer Helsingfors, och detta mål stöds genom nätverksverksamhet och att vi främjar inrättandet av det nya arkitektur- och designmuseet. En viktig

utmaning i framtiden är att utveckla bedömningen av designverksamhetens effektivitet och användningen av den information som fås från designarbetet.

Framgångar:

- Gemensam utveckling av stadsrum: start av verksamheten placemaking.
- Den första temalekparken i Helsingfors blev klar.
- Helsingfors arkitekturprogram blev klart.
- Tjänstedesign för webbplatsen Hel.fi.

Utvecklingsobjekt:

- Designverksamhet i det offentliga stadsrummet.
- Strategisk design: system, fenomen och förutsäggelse.
- Utveckling av designverksamhetens effektivitet och effektivitetsmätare.

Undersökningar och webbplatser:

[Webbplatsen Design Helsinki](#) >

[UNESCO Creative Cities Network Helsinki](#)

[UNESCO – City of Design Report 2019–2022](#)

[PDF](#) >

Kulturarv

Kulturarvet uppstår som ett resultat av människans verksamhet och i växelverkan med miljön. Kulturarvet och kulturmiljön är sammanlänkade med varandra. Att värderingar, övertygelser, färdigheter och traditioner förändras är en central egenskap i kulturarvet, men kulturarvet representerar samtidigt kontinuitet i en föränderlig värld. Ett kulturarv som värnas om med kärlek är en ekonomisk attraktionsfaktor och har stor betydelse för utvecklingen av turismen. Kulturarvet är därför en utvecklingsresurs också ur ekonomisk synvinkel.

Kulturarvet och information om det produceras, används, sköts och bevaras av många olika aktörer, allt från privata hobbyutövare till aktörer inom den offentliga sektorn. I Helsingfors ansvarar kultur- och fritidssektorn för stadens biblioteksmaterial, museisamlingar och för att upprätthålla och förnya kulturarvet, skydda kulturmiljön och stödja konst- och kulturverksamheten. Det är i synnerhet Helsingfors stadsmuseums uppgift att ge stadsborna rötter och hjälpa dem att skapa ett eget förhållande till Helsingfors och att vara helsingforsare. Som myndighet för kulturmiljön ger stadsmuseet ett kulturarvsperspektiv i planlägningsprocessen och byggandet av staden. HAM Helsingfors konstmuseum å sin sida värnar om, presenterar och utvecklar konstarvet och stöder uppkomsten av ett nytt kulturarv inom nutidskonstens område.

Stadsarkivet ansvarar för den dokumentinformation som staden arkiverar permanent. Skolor och andra läroanstalter förnyar och förmedlar kulturarvet i sitt dagliga arbete. Mycket samarbete bedrivs över branschgränserna från daghemsåldern till andra stadiets studerande samt finska Arbetarinstitutet och Arbis.

Kulturarvsinformation och tjänster i anslutning till den digitaliseras i samma takt som det övriga samhället. Digitala verktyg har öppnat nya möjligheter för både professionella kulturarvsaktörer och medborgare. Det materiella kulturarvet i Helsingfors är digitalt väl tillgängligt via den nationella söktjänsten Finna. Via Finna-tjänsten har materialet sedan 2021 varit en del av den europeiska tjänsten European och därmed en del av det europeiska kulturarvet. Kulturarvsinformation om den byggda miljön delas också via Finna. Stadsmuseets fotosamling är dessutom tillgänglig via tjänsten Helsingkuvia.fi. De högupplösta bilderna som kan användas fritt skapar förutsättningar även för företagsverksamheten.

Webbtjänsten Historia Helsingfors, som upprätthålls av historiekommittén i Helsingfors och lyder under stadskansliets informationshanteringsenhet, delar historie- och kulturarvsmaterial med anknytning till Helsingfors och information som förädlats från dem.

Mestor och paikkor

Stadsmuseets sommarutställning 2024 uppmuntrade besökarna att i kulturmiljöprogrammets anda fundera över sitt förhållande till den egna kulturmiljön och de värdediskussioner som anknyter till den. I utställningen utnyttjades produktionen av stadsmuseets frivilliga fotografer.

[Läs mer >](#)

Kulturmiljöprogram

Kulturmiljöprogrammet, som stadsstyrelsen godkände år 2023, är stadsmuseets och stadsmiljösektorns gemensamma riktlinjer för beaktande av kulturmiljöer samt för skötseln och användningen av dem i Helsingfors. Programmet ger en helhetssyn på värdena i kulturmiljöerna i Helsingfors och det kulturarv som hör samman med detta. I beredningen har stadens sektorer, företag och stadsbor engagerats och hörts. Programmet fokuserar särskilt på att värna om kulturmiljöer och samordna stadens övriga mål samt på att stödja stadsbornas frivilliga verksamhet. En kombination av hållbar tillväxt och värnande om kulturmiljöer är avgörande. Programmets mål stöder många av FN:s mål i Agenda 2030 är särskilt inriktade på ekologisk hållbarhet och naturmiljöer samt välfärd och hållbar turism.

Framgångar:

- Aktiv delaktighet i värnandet och förnyandet av kulturarvet har betydande konsekvenser för välbefinnandet. I Adoptera ett monument-verksamheten sköter frivilliga arkeologiska objekt under ledning av stadsmuseet och fotograuppen dokumenterar staden genom att fotografera. Museimormödrarna och -fäderna förmedlar kulturarvet i Barnens stad. Stadsmuseet arbetar också ofta med aktörer som uppfattas som marginella. I utställningsproduktionen har man under 2023–2024 engagerat den afrofinländska gemenskapen, och i november 2024 öppnades utställningen M/S Baltic Queers som belyste regnbågsmigrationen som undersökts i liten grad. Materialet och manuskriptet till båda utställningarna baserades på dokumentation som gjorts tillsammans med gemenskaperna.
- Kulturmiljöprogrammet genomförs i nära samarbete inom staden och med deltagande av stadsborna. Gemensamma aktiviteter har ökat helsingforsarnas medvetenhet om kulturmiljöerna och deras värde. Samtidigt har man i stor omfattning nätverkat med fokus på kulturmiljöns mångahanda värden och inverkan på de mentala resurserna samt betonat betydelsen av att byggnader bevaras som en del av en hållbar utveckling. Programets vision är att Helsingfors år 2050 ska vara en historiskt intressant stad som värdesätter sina kulturmiljöer och förändras på ett hållbart sätt, där alla kan rota sig.

Utvecklingsobjekt:

- Utmaningarna med regionalitet och mångfald gäller lika mycket kulturarvets hållbarhet som stadsorganisationen i övrigt.
- Kultur- och fritidssektorn utvecklar kontinuerligt digitala verktyg och arbetssätt för att göra kulturarvet och de upplevelser som grundar sig på det lättare tillgängliga. Bibliotekstjänsten erbjuder mångsidiga elektroniska material samt verktyg, rådgivning och stöd för användningen av digitala tjänster. Utvecklingen av digitala verksamhetsmodeller och upprätthållandet av systemen förutsätter kontinuerliga investeringar. En kombination av digital tillgänglighet och intäktsförväntningar kräver mångsidig kompetens.
- Aktörerna inom de mycket specialiserade delområdena inom kulturarvet är ofta seniorer, och att överföra deras kunskaper till kommande generationer är en central utmaning. Frivilligaktörer har ofta mycket begränsade resurser.

Program, undersökningar och webbplatser:

[Konst och kultur i Helsingfors 2030: Arbetsgruppens vision för staden och invånarna i mars 2020 PDF](#) >

[Historia Helsingfors](#) >

Ekonomi

Hållbar ekonomi har ett brett perspektiv och omfattar flera olika SDG-mål. Nedan är de centralaste SDG-målen för hållbar ekonomi i fråga om fattigdom, arbete och utkomst samt konsumtion, näringsgrenar och innovationer. I det här avsnittet om hållbar ekonomi behandlar vi också temen för hållbart boende, byggande och hållbar trafik.

Den kommunala ekonomin i Helsingfors är fortfarande stark, även om utgifternas ökning hotar balansen. Förändringen i åldersstrukturen och det ökande investeringsbehovet ökar kostnaderna. De ökade skatteinkomsterna och intäkterna från markegendom stöder den framtida utvecklingen. De påfrestningar som den åldrande befolkningen skapar riktas mot ekonomin i Helsingfors, som i och med social- och hälsovårdreformen svarar för sina egna social- och hälsovårdstjänster.

Finlands och Helsingfors ekonomi har redan i hög grad återhämtat sig från coronapandemin som började 2020, vilket bland annat syns i att sysselsättningsgraden är hög och att lönesumman stigit i Helsingfors. År 2022 visade sig dock åter vara ett

undantagsår igen. Rysslands anfallskrig mot Ukraina hade en betydande inverkan på Helsingfors som verksamhetsmiljö för näringslivet. Det är svårt att helt bedöma krigets långsiktiga konsekvenser för till exempel Helsingfors geopolitiska ställning. Helsingfors tillgänglighet med flyg har försämrats på grund av Rysslands överflygningsförbud, vilket har en negativ inverkan på turismens utveckling. Finlands ekonomi växte 2022 tack vare att början på året var bra, men utsikterna för år 2023 är redan sämre.

Vi har redan kommit långt med återhämtningen från coronapandemin, men i synnerhet den snabba inflationen och den stigande räntenivån samt arbetskraftsbristen som plågar många branscher har blivit nya stora problem. Den ekonomiska tillväxten har avtagit och ekonomin har varit i recession sedan våren 2023. Helsingfors skattebas är dock stark, eftersom den mångsidig näringsstrukturen som bygger på en hög kompetensnivå och den stora andelen av stadsbor med goda inkomster torde skydda Helsingfors från de värsta bakslagen.

Utkomst och sysselsättning

I en global jämförelse är Helsingfors på en god nivå när det gäller att uppnå SDG-målet 1 (ingen fattigdom). Helsingfors utmaningar hänger ihop med relativ fattigdom, upplevd utkomst och ökad barnfamiljsfattigdom som uppstått på grund av hög levnadsstandard och höga levnadskostnader. I Finlands interna jämförelse har Helsingfors bättre förutsättningar än de flesta andra kommuner och städer i Finland att upprätthålla tillväxt och en positiv sysselsättningsutveckling. I jämförelsen mellan könen är kvinnornas medianlönerna ännu betydligt lägre än männens. Fastän befolkningsstrukturen påverkar även Helsingfors, förblir flyttrörelsen enligt befolkningsprognoserna gynnsam för Helsingfors och en mångsidig företags- och arbetsplatsstruktur ökar arbetstillfällena och skatteinkomsterna.

Vid sidan av händelser i nationalekonomin och utvecklingen av skatteinkomsterna som är beroende av dem är också kommunsektorns utgifter en central fråga. Pressen av att befolkningen åldras påverkar den offentliga ekonomin på två sätt: En ökning av antalet åldringar skapar ett tillväxttryck på hälsovårds-, omsorgs- och pensionskostnaderna, och en minskning av antalet arbetsföra människor försämrar möjligheten till ekonomisk tillväxt vilket direkt återspeglas i skattebasens utveckling. Åtgärder för att förbättra sysselsättningen och serviceproduktionen inom social- och hälsovården kan bidra till att förbättra hållbarheten i den offentliga ekonomin. Den ökande arbetskraftsinvandringen har under vissa förutsättningar en snabbare inverkan på den långsiktiga hållbarheten än nativiteten. En permanent högre nettoinvandring skulle stärka den offentliga ekonomin

om invandrarnas genomsnittliga sysselsättningsgrad och lönenivå inte väsentligt skulle avvika från urbefolkningen.

Arbetslöshetsgrad

Sysselsättningsläget i Helsingfors har försämrats sedan våren 2023, då antalet arbetslösa arbetssökande i Helsingfors började öka. Arbetslöshetsgraden i Helsingfors var 11,7 procent i augusti 2024. I slutet av augusti 2024 fanns det 42 188 arbetslösa arbetssökande i Helsingfors, vilket var 4 095 (10,8 %) fler än året innan. Arbetslösheten i Helsingfors har ökat relativt sett mest bland unga, män, personer som avlagt högskoleexamen och utlänningar. Det finns betydande regionala skillnader i sysselsättningsläget i Helsingfors och arbetslösheten är vanligast i östra stordistriktet. Inom sysselsättningstjänsterna har man beaktat de regionala skillnaderna i Helsingfors bland annat genom den omfattande verksamheten vid Östra centrumets verksamhetsställe och genom separata projektfunktioner.

Efterfrågan på arbetskraft i Helsingfors har minskat klart till följd av det försämrade allmänna ekonomiska läget. Efter coronakrisen ökade antalet lediga jobb explosionsartat 2021, och antalet lediga jobb som meddelades i början av 2022 var det största i mätthistorien. Antalet lediga jobb började dock minska snabbt redan i slutet av 2022.

Ett av de centrala problemen med arbetslöshetens struktur i Helsingfors är det stora antalet långtidsarbetslösa. Långtidsarbetslösheten försvårar redan i sig sysselsättningen och om den blir långvarig

Arbetslöshet i Helsingfors

	2021 augusti	2022 augusti	2023 augusti	2024 augusti
Arbetslöshetsgrad	12,8 %	10,3 %	10,8 %	11,7 %
Arbetslöshetsgrad bland utlänningar	24,9 %	21,3 %	22,2 %	23,8 %
Arbetslöshetsgrad bland personer under 25 år	12,2 %	8,9 %	9,1 %	10,4 %

kan den leda till problem i anknytning till hälsa och välbefinnande. För dem som endast har utbildning på grundnivå är risken för att arbetslösheten förlängs klart högre än genomsnittet. Av de arbetslösa arbets-sökandena i Helsingfors var 16 965 långtidsarbetslösa som varit arbetslösa i över ett år utan avbrott i augusti. Den relativa andelen långtidsarbetslösa av alla arbetslösa (40 %) är hög i Helsingfors jämfört med det övriga landet (det nationella genomsnittet är 35 %). Av de arbetslösa männen är en större andel långtidsarbetslösa än av de arbetslösa kvinnorna.

Även antalet arbetslösa med ett främmande modersmål är högre i Helsingfors än det nationella genomsnittet. Av de arbetslösa i Helsingfors är 34 procent personer med ett främmande modersmål, medan det nationella genomsnittet är 21 procent. Av de långtidsarbetslösa i Helsingfors är 31 procent personer med ett främmande modersmål. De vanligaste medborgarskapen bland arbetslösa var Estland, Irak och Ryssland. Under de senaste åren har antalet arbetslösa ökat mest för ukrainska medborgare. Sysselsättningsgraden bland kvinnor med utländsk bakgrund är betydligt lägre än bland män med utländsk bakgrund.

Utbildningskraven för den arbetskraft som krävs för de nya jobb som skapas före 2035 förväntas vara betydligt högre än för de sysselsatta i slutet av det senaste årtiondet. I takt med att kunskapskraven ökar är det viktigt att förbättra utbildningsnivån hos

dem som redan är i arbete. Tillgången och efterfrågan möts inte ordentligt på arbetsmarknaden och i Helsingfors råder brist på arbetskraft, särskilt inom högteknologin och digitaliseringen. Helsingfors måste locka experter från utlandet.

Framgångar:

- Servicen och närbarheten för dem som har en svagare ställning på arbetsmarknaden har utvecklats.
- Kommunförsöket med sysselsättning har stött stadens förberedelser för reformen av arbets- och näringsstjänsterna 2024.
- Sysselsättningsvillkoret har utvecklats.

Utvecklingsobjekt:

- Mängden långtidsarbetslösa personer är en hög nivå. För att minska långtidsarbetslösheten bör man hitta effektiva åtgärder.
- Stöd för sysselsättning av personer med främmande språk.

Program och publikationer:

[Helsingfors stads bokslut 2023 PDF](#) >

Näringsgrenar och innovationer

I en livskraftig stad har företagen goda möjligheter att verka, växa och skapa nya innovationer. En välfungerande stad är en viktig förutsättning för företagets framgång och konkurrenskraft. Staden ska vara en högklassig och attraktiv boendemiljö. En trivsamt och trygg stad, fungerande basservice, konst, kultur och fritidstjänster, ett tillräckligt utbud av bostäder, lokaler och utbildning, smidig trafik och en fungerande förvaltning utgör grunden för företagets och arbetstagarnas framgång. Varje sektor och enskild arbetstagare inom Helsingfors stad påverkar stadens livskraft genom sitt dagliga arbete.

På hela Finlands skala är Helsingfors ett viktigt företagsområde som erbjuder möjligheter till innovation, att utveckla nytt och bedriva en lönsam och stabil affärsverksamhet. Till exempel stod Nyland för nästan 50 procent av utgifterna för forsknings- och utvecklingsverksamheten i hela Finland 2022. Utgifterna för Nylands forsknings- och utvecklingsverksamhet koncentreras starkt till huvudstadsregionen. Förnyelsen och tillväxten av huvudstadsregionens och Helsingfors näringsliv beskrivs även av de kapitalinvesteringar startup- och tillväxtföretagen som är verksamma i regionen fått och som i Finland koncentreras mycket starkt till huvudstadsregionen.

Näringsstrukturen i Helsingfors är mycket mångsidig. Jämfört med övriga Finland är sektorstrukturen i Helsingfors servicedominerad. Cirka 85 procent av personalen i företag i Helsingfors arbetar inom servicebranscherna, medan siffran i hela landet är cirka 64 procent. Näringslivets verksamhetsmiljö i Helsingfors har under de senaste åren påverkats av flera externa förändringsfaktorer. Koronapandemin tycks ha förändrat arbetssätten. Det ökade distansarbetet påverkar fastighetsmarknaden i Helsingfors och har försämrat livskraften i stadskärnan. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har å sin sida påverkat Helsingfors ställning som turistmål. Till exempel flygningsförbudet över Ryssland påverkar Helsingfors tillgänglighet från Asien.

Helsingfors stads näringspolitiska prioriteringar för åren 2022–2025 strukturerar stadens näringspolitiska satsningar och verksamhet. Staden fortsätter med sin långsiktiga näringspolitik genom att satsa på

att stärka affärs- och innovationsmiljöer som stöder företagets konkurrenskraft bland annat genom att utveckla samarbetet med högskolorna i regionen. Staden satsar på tillväxt och förnyelse av företagsamheten och företagsverksamheten i Helsingfors genom att erbjuda tjänster för att grunda ett företag. Möjligheterna till företagande lyfts fram i stor utsträckning för olika befolkningsgrupper.

Ett av stadens näringspolitiska mål är att utveckla Helsingfors till en plats där det uppstår affärsverksamhet som löser problem av global betydelse. Stadsorganisationen svarar på målet genom att anvisa företagen möjligheter att utveckla produkter och nya lösningar i stadsmiljön och inom stadens olika tjänster.

Innovativ försöksverksamhet för att utveckla en hållbar och smart stad

Försöksplattformen Testbed Helsinki vid stadens näringsavdelning har etablerat sitt verksamhetssätt och förfarandet har förenhetligats i stadsorganisationen tillsammans med andra aktörer som erbjuder innovationstjänster och finansiering, såsom stadskansliets digitaliseringsenhet och Forum Virium Helsinki. Det är viktigt att föra en aktiv diskussion och utbyta information om behoven av temaspécifika lösningar och utbudet för att hitta dem mellan sektorerna och stadskoncernens bolag samt andra företag och representanter för sektorn för forskning, utveckling och innovation, så att genomförandet kan framskrida smidigt.

Webbplatsen Testbed Helsinki beskriver omfattande exempel på stadens innovationsarbete och fungerar som en plattform och kommunikationskanal för företag och för att publicera innovationsutmaningar. Företagen kan också lägga fram försöksförslag med hjälp av blanketten på webbplatsen för att föra sin affärsverksamhet framåt. Samutveckling görs bland annat inom smart trafik, främjande av hälsa och välfärd, lärmiljöer och i stor utsträckning i stadsmiljöer till exempel för att öka energieffektiviteten och grönskan i staden.

De sakkunniga, så kallade innovationsagenterna, som arbetar inom stadens sektorer och som är gemensamma för stadskansliets näringsavdelning och sektorerna, har till uppgift att underlätta samarbetet mellan företag och staden, kartlägga utvecklingsbehoven samt söka nya hållbara lösningar på stadens olika utmaningar. Detta arbete är viktigt för att säkerställa ett högklassigt och aktuellt arbete som främjar stadens gemensamma hållbarhetsmål. De försök som väljs ska även i fortsättningen kunna finansieras tillsammans med näringsavdelningen och till exempel med sektorernas substans- och utvecklingsenheter samt aktörer inom stadskoncernen. Denna verksamhetsmodell ger flexibilitet och förbinder olika aktörer gemensamt vid planeringen och genomförandet av försöken för att uppnå målen. Från fall till fall deltar även företagen själva i delfinansieringen.

Det gemensamma genomförandet med stadens innovationsbolag Forum Virium Helsinki har också intensifierats ytterligare och möjliggjort en mer omfattande diskussion och gemensam planering av försöken. Projekten som genomförs inom högskole-samarbetets gemensamma teman har också bidragit till att de gemensamma målen har klarlagts och verksamheten förenhetligats. Försöksverksamheten har fått nya början också med hjälp av detta starka samarbete.

Hållbar innovationsutveckling i projekt och företagssamarbete

Under 2023–2024 har flera nya gemensamma projekt för hållbar stadsutveckling inletts, bland annat inom områdena cirkulär ekonomi i byggnade, energieffektivitet och hållbar trafik. Också lösningar som särskilt utnyttjar nya visualiseringstekniker och satellitteknik för att stödja stadsplaneringen och kartlägga stadsnaturens tillstånd pågår. I dessa är Forum Virium Helsinki en central samarbetspartner. En del av de lösningar som hittats stöder bland annat utvecklingen av stadens 3D-datamodell för stadsborna och utvecklingen av lösningar som betjänar planeringen av verksamheten inom stadsorganisationen. Grönskan i staden och den biologiska mångfalden har blivit allt viktigare teman. I samarbetet har vi fått med flera nya företag, som genuint vill utveckla staden med beaktande av hållbarhetsprinciperna i första hand, och de lösningar som företagen erbjuder. En del av projekten har fått sin början med stöd av Helsinki Testbeds försöksprojekt eller så har stödet stärkt beslutsfattandet om att inleda projekt. Som trend har man också lagt märke till att det i många försök och större projekt har blivit vanligare att utnyttja även

olika lösningar med artificiell intelligens som underlättar det praktiska arbetet.

Helsingfors stads klusterprogram för cirkulär ekonomi inom byggandet har sedan 2021 varit ett betydande projekt, en kanal och en kraft som för den hållbara stadsutvecklingen framåt och har lett till att enskilda försök har genomförts på ett skalbart sätt. Vi har fått med över 150 företag och samarbetspartners inom FUI-sektorn. Många av dessa har deltagit i konkreta försöks- och pilotgenomföranden och fått presentera sin verksamhet för ett omfattande nätverk både i Finland och utomlands samt fört ordet vidare inom denna verksamhet som förenar städer och byggbranschen och har en mycket betydande utsläppsminskings- och affärsverksamhetspotential. Klustret deltar mycket aktivt i föregångaraktörens diskussion även i frågor som gäller beslutsfattande på nationell nivå och EU-nivå och utvecklar det praktiska arbetet med grön tillväxt och digitalisering.

Stadens strategiska högskolesamarbete har främjat den gemensamma planeringen av projekt för hållbar utveckling, och funktionsberedskapen har utvecklats under de senaste åren. Det nätverksbaserade samarbetet har också utvidgat möjligheterna att få med framstående experter, och behovsorienteringen i projektansökningarna är på god grund. Genom verksamheten ökar man det FUI- och studerandeorienterade företagandet och arbetsplatserna. Det är ändå fortfarande viktigt att utveckla allt utvecklingsarbete i nätverk genom regelbundna möten och informationsutbyte.

Helsingfors stad har redan länge samordnat det lokala företagsnätverket i teman som gäller miljöfrågor och i synnerhet i klimatutmaningar, med målet att öka synligheten för temat och få företagen att arbeta för klimat- och miljömålen tillsammans med staden. Klimatarbetet har framskridit betydande i företagsvärlden under de senaste över tio åren och många företag har blivit mycket ansvarsfulla föregångare inom klimatarbetet. Miljöteman och hållbarhet har fått

den ökande uppmärksamhet som de förtjänar under de senaste åren, och näringsavdelningens enhet för företagstjänster arbetar för närvarande med att starta en aktiv verksamhet inom det breda nätverket Klimatpartnerna för att behandla hållbarhetsfrågor. Verksamhetens huvudprincip är att sparra de lokala företagen inom deras egen verksamhet i hållbarhetsfrågor samt att facilitera och utveckla samarbetet tillsammans mellan företagen i enlighet med stadens hållbarhetsmål. En annan intressant, starkt växande bransch för hållbar affärsverksamhet är den så kallade blue economy, det vill säga blå ekonomi, som i stor utsträckning stöder hållbar användning och av resurser och utveckling i strand- och havsmiljöer och i deras ekosystem för att bevara och utveckla välbefinnandet samt arbetsplatserna. På samma sätt är green economy, det vill säga grön ekonomi, ett växande tema.

Det internationella samarbetet och intresset för Helsingfors när det gäller nya, hållbara och innovativa lösningar och försöksmöjligheter för företag har utvecklats positivt. En positiv kanal har upplevts vara utvecklingen av det nordiska och mer omfattande samarbetet mellan europeiska städer, till exempel i samband med det årliga Barcelona Smart City Expo. Det gemensamma besöket på evenemanget 2023 visade sig vara en mycket positiv erfarenhet för att presentera lokala företagslösningar och skapa viktiga kontakter. Evenemanget gav också staden konkreta fördelar, och på basis av diskussionerna vid evenemanget inleddes bland annat ett samprojekt med Stockholms stad för att främja den biologiska mångfalden. Förutom i Europa har intresset för gemensam företagsutveckling och marknaden för klimat- och miljöfrågor ökat bland annat med New York, Tokyo och Singapore. Experter från näringsavdelningen har också deltagit i stadens diskussioner om att utveckla lösningar för att återuppbygga Ukraina och hjälpt att hitta rätt affärskontakter för att utveckla Ukrainas energinfrastruktur och energisuveränitet.

Framgångar:

- De gemensamma fördelarna med försöksverksamheten har identifierats i samarbete mellan stadsorganisationen och koncernen med flera företag, av vilka man som exempel kan lyfta fram gröna bullerväggar som en del av en trivsamt stadsmiljö eller integreringen av försöksverksamheten i olika projekt, såsom försöken inom PilotGreen för grönskan i staden som samordnas av Forum Virium. Försökssamarbetet bland annat inom temat biologisk mångfald har bidragit till att genomföra mer omfattande åtgärder inom ämnet.
- Den innovativa och hållbara försöksverksamheten har stärkts och hjälpt till att etablera nätverk inom stadsorganisationen och med aktörer inom stadskoncernen samt i samarbetet med företagsinkubatorer och högskolor. Ett exempel är företagsinkubatorn UrbanTech Helsinki mellan Helsingfors stad, Aalto-universitetet och Metropolia.
- Helsingfors stads klusterprogram för cirkulär ekonomi inom byggandet har utvecklat samarbetet starkt, som faciliterats av staden, inom branschens verksamhet. Det treåriga genomförandet har samlat aktörer och dotterbolag och sammanslutningar inom företag, FUI-sektorn samt stadsnätverket i konkreta åtgärder inom cirkulär ekonomi och bidragit aktivt till diskussionen om gemensam utveckling och samarbetet mellan aktörerna. I klusternätverket deltar över 150 aktörer både från huvudstadsregionen och från andra håll.

Utvecklingsobjekt:

- Vi försöker utvidga samarbetet inom innovativa och hållbara upphandlingar ytterligare med aktörer inom stadskoncernen och i mån av möjlighet inom det internationella projektsamarbetet. Det är viktigt att kunna utnyttja olika upphandlingsmodeller och för detta behövs utbildning, mod och exempelgenomföranden.
- Verksamheten inom nätverket Klimatparterna och verksamheten med innovationsagenter kräver bestående resurser för att innovations- och försöksverksamheten ska integreras i det dagliga arbetet inom sektorerna.

Program och webbplatser:

[Testbed Helsinki](#) >

[UrbanTech Helsinki](#) >

Hållbar stadsstruktur

SDG 11 hållbara städer och SDG 9 hållbar industri, innovation och infrastruktur är viktiga mål i fråga om att säkerställa en hållbar stadsstruktur. Till temat är också andra mål kopplade såsom SDG 13 bekämpa klimatförändringen och SDG 15 ekosystem och biologisk mångfald. För att lyckas med dessa mål bör Helsingfors stad i allt högre grad satsa på de utmaningar som den byggda miljön medför i målen för bekämpningen av klimatförändringen och målen för den biologiska mångfalden. En utmaning för den byggda miljön är också att anpassa sig till klimatet som förändras.

Vi kan ändå säga att Helsingfors stadsstruktur fungerar och att planerings- och byggorganisationen har förmåga att förändras och reagera på utmaningarna. Staden utvecklas kontinuerligt i en riktning som beaktar hållbarhetsmålen bättre inom planläggningen, planeringen, byggandet och underhållet. Den tillspetsade klimatkrisen och naturförlustkrisen skapar dock ett aldrig tidigare skådat tryck på att lära sig nytt och ta till sig denna kunskap samt på förändring av praxis. Detta är en kritisk faktor för att uppnå målen, eftersom den systemiska förändring som krävs är omfattande.

Ett centralt dokument som fortfarande styr stadsplaneringen i Helsingfors är Generalplanen 2016, som styr utvecklingen av stadsstrukturen på lång sikt med sikte på 2050. Enligt generalplanen planeras stadsstrukturen så att den stöder sig på kollektivtrafiken bättre än förut och därigenom tryggar de centrala grön- och rekreativsvärdena i staden. Det tidsmässiga genomförandet av generalplanen och inriktningen av stadens tillväxt styrs via programmet för genomförande av generalplanen.

Under 2024 färdigställdes delgeneralplanen för Vårdö där ön anvisades centrala ekologiska värden och grön- och rekreativsbruk tryggades. För miljön vid Västerleden, Lahtisleden-Vikstranden och Östersundom fortsatte planeringsarbetet på delgeneralplanenivå och konsekvensbedömningar som är nära kopplade till detta i synnerhet i fråga om identifierade hållbarhetsaspekter, såsom naturkonsekvenser och klimatkonsekvenser. I alla pågående delgeneralplanarbeten är målet att producera en stadsstruktur som

stöder sig på kollektivtrafik, cykling och gång och som gör det möjligt för staden att växa på längre sikt utan att konsekvenserna för den biologiska mångfalden och klimatutsläppen blir ohållbara.

I de nya detaljplanerna tog vi 2023 i bruk en gränsvärdesstyrning av koldioxidavtrycket under byggnadens livscykel med målet att styra byggandet av hus så att det blir koldioxidsnålare. I det första skedet av ibruktageandet har man fastställt ett gränsvärde för koldioxidavtrycket för nya bostadshöghus. Som en del av konsekvensbedömningen av detaljplaneringen görs också en mer omfattande beräkning av klimatutsläppen under livscykeln med en metod som används i samband med de viktigaste detaljplanerna. Resultaten av bedömningen ska ingå i planmaterialet.

Infrastrukturens funktion

Helsingfors infrastruktur och pålitlighet är på finländskt sätt mycket bra på en global nivå. Helsingfors stad har god kompetens för att säkerställa att infrastrukturen fungerar. I de allt mer tillspetsade förändringarna i verksamhetsmiljön ställs strukturernas hållbarhet inför fler utmaningar. Till exempel klimatförändringen och extrema väderfenomen ökar kostnadstrycket på underhållet av stadsinfrastrukturen. En temperatur som sågar fram och tillbaka på båda sidor om noll grader och den ökade vinternederbörden orsakar redan nu erosion och oförutsedda dyra reparationer. Å andra sidan anvisar den stramare budgeten allt mindre medel till en hållbar förvaltning av infrastrukturens livscykel. Detta, i kombination med att den byggda stadsmiljön växer och blir tätare, innebär verkliga utmaningar när det gäller att säkerställa kvaliteten och funktionerna.

För infrastrukturens del är det utmanande att fastställa reparationsskulden och en hållbar livscykelhantering av strukturerna. Det kräver att vi sammanställer och hanterar ett omfattande utgångsmaterial, avgränsar granskningen och gör konditionsbedömningar. För broarna har en utredning gjorts om livscykelhanteringen, där man bedömt behovet av

finansiering för att upprätthålla nuläget och korrigera reparationsunderskottet. Metoden för beräkning av reparationsskulden kring grön egendom har utvecklats och beräkningen genomförts. Planer för förvaltning av grönområdets och gators egendom är under beredning för att förbättra situationen, men det är ännu inte möjligt att skapa en exakt helhetsbild av infrastrukturens växande reparationsskuld.

Reparationsskulden avseende byggnadsegendomen i Helsingfors är hög jämfört med de övriga städerna i Finland, vilket beror på det förhållandevis gamla byggnadsbeståndet. Reparationsskulden för fastighetsbeståndet som Helsingfors stad äger har reellt sjunkit under de senaste åren. Genom försäljning, rivning, ersättande nybygge och renoveringar kan reparationsskulden minskas ytterligare.

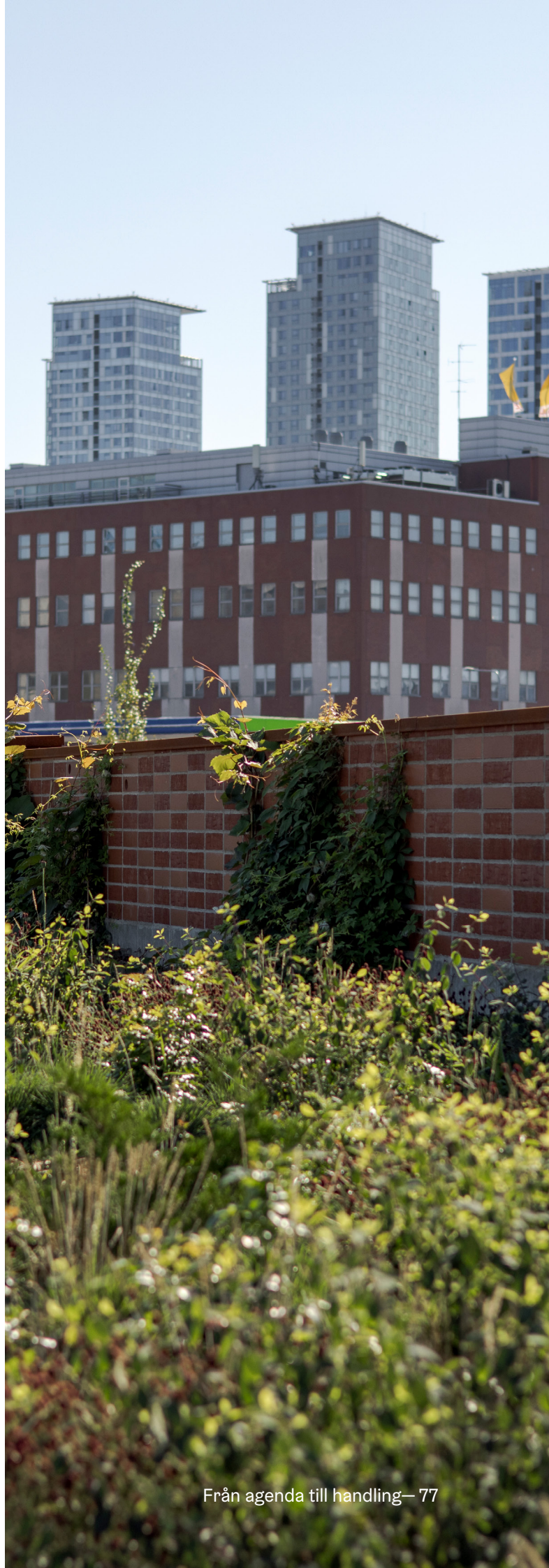
Delaktighet och kommunikation i stadsplaneringen

Dialogen mellan planerarna och stadsborna i fråga om stadens planering styrs av lagstiftningen, stadens delaktighetsmodell och under 2023–2025 sektorns delaktighetsplan samt tillgängliga resurser. Det finns ingen fungerande mätare för interaktionens effekt. Staden anser att det är viktigt att deltagarna kan uppleva att de har blivit hörda och att planeringsprocessen har upplevts som rättvis. Responsen från stadsborna behandlas som en del av planeringsprocessen och lösningarna till responsen motiveras. Responsen från stadsborna är en del av materialet för beslutsfattandet.

Att mindre aktiva grupper deltar i liten grad i stadsplaneringen är en av de största utmaningarna i interaktionsprocessen. Dessa grupper är bland annat unga, mindre utbildade, invandrare samt invånare i områden med sämre social status. I en del av stadsplaneringsprojekten vidtar man särskilda åtgärder, till exempel använder man kommunikation på lättläst språk eller genomför intervjuer eller verkstäder, som syftar till att få mindre aktiva grupper att delta. Detta arbete borde vi satsa på oftare och mer än för närvarande.

Det finns många olika sätt att delta i stadsplaneringen. Många stadsbor vill delta på webben, och vi når även stadsbor som har det stressigt på webben. Vi genomför cirka 40 webbenkäter om stadsplaneringens teman varje år och håller många webbevenemang.

År 2024 genomfördes trafikens klimatpanel, där en grupp Helsingforsbor som bildats genom ett urvalsförfarande funderade ur invånarnas synvinkel på hur det i framtiden ska vara smidigt och rättvist att röra sig för alla: för stadsbor som bor i olika områden, som lever i olika familjesituationer, som använder olika transportsätt och som har olika inkomstnivåer. Panelen diskuterade det utmanande temat på ett

konstruktivt sätt, även om åsikterna var motstridiga. Att röra sig med olika transportsätt i det knappa gaturummet har splittrat stadsborna i Helsingfors kraftigt i diskussioner som producerats på andra sätt.

I trafikplaneringen har Helsingfors stad anvisat resurser till hållbarhet bland annat genom att satsa på kollektivtrafiken, speciellt på utvecklingen av spårtrafiken samt på cyklingen. Främjandet av cykeltrafiken som färdssätt förbättrar och utvecklar i omfattande grad trivsel, livskraft och trafiksystemets funktion i staden. Det bör observeras att Helsingfors stad ändå också fattat beslut om trafikinfrastruktur som ökar trafikens klimatutsläpp och försämrar den lokala luftkvaliteten, såsom byggbeslutet om Sörnästunneln. I framtiden bör vi förhålla oss mer kritiskt till denna typ av projekt ur helhetshållbarhetens synvinkel.

Tillgängligt Helsingfors

Helsingfors stad har länge arbetat systematiskt för att förbättra tillgängligheten. Stadens uppdaterade tillgänglighetsriktlinjer 2022–2025 godkändes av stadsstyrelsen 2022.

Staden strävar efter att kontinuerligt utveckla tillgängligheten till sina tjänster. Helsingfors stad har delgivit resultaten av sitt utvecklingsarbete kring tillgänglighet fritt för allas användning. Till exempel tillgänglighetsanvisningarna för uteområden har tagits i bruk på riksnivå. Tillgänglighetskorten på Sujuva.info upplevdes som bra planeringsverktyg i synnerhet på grund av deras visuella karaktär.

Rapporten över planering som passar alla, som miljöministeriet lät göra 2024, beskriver praktiskt prin-

cipen om planering som passar alla vid planering och genomförande av den byggda miljön. Rapporten granskar planering som passar alla i boendemiljöer och bostäder samt i lokaler och miljöer som är avsedda för allmänheten. Rapporten presenterar konkreta tillvägagångssätt, lösningar och exempelobjekt. Helsingfors stad har tydliga processer som styr byggprojekten att beakta tillgängligheten.

Webbkursen i grunderna i tillgänglighet, som publicerades 2024, har genomförts av 67 personer. Lokaltjänsterna inom social-, hälsovårds- och räddningssektorn klassificerade utbildningen som obligatorisk för hela personalen inom lokaltjänsterna.

Koldioxidavtrycket av byggnader minskar

Som en del av arbetet med Kolneutralt Helsingfors genomförs flera åtgärder som förbättrar energieffektiviteten vid byggen. Stadens verksamhetslokaler och servicebyggnader planeras och genomförs så att E-talet är -30 procent av användningskategorins nationella gränsvärde, och vid renoveringar så att E-talet minskar med 34 procent från byggnadens ursprungliga E-tal. För bostadshus tog man år 2023 i bruk ett gränsvärde för koldioxidavtrycket, som styr byggandet till att bli ännu koldioxidsnålare. För andra än bostadshus förutsätts vid detaljplanläggningen en energikategori som är -20 procent av den nationella normen som fastställts för byggnadstypen. Den nya bygglagen kommer att sätta ett gränsvärde för koldioxidavtrycket för fler byggnadstyper.

År 2023 övergick vi i byggandet av infrastruktur

till att i alla infrastrukturentreprenader som staden beställer använda koldioxidsnål betong, som uppfyller betongföreningens GWP.85-klassificerade krav. Under förberedelserna för bygge på Malms flygplatsområde har olika lösningar testats, och med hjälp av dem eftersträvas en utsläppsminskning på 50 procent jämfört med det så kallade normala byggandet. En av de viktigaste metoderna har varit att avstå från kalkcement som bindemedel för förstärkning av grunder, vilket man också har övergått till i allt annat grundbyggande inom staden.

I stadens byggande av verksamhetslokal- och servicebyggnader genomförs kontinuerligt investeringar i energieffektivitet, och i dem har vi också tagit i bruk energimanagement som bidragit till goda erfarenheter av att förbättra inomhusluften och energieffektiviteten. Avsikten är också att öka användningen av material med låga utsläpp i byggandet, och i fråga om dem utreds under 2024 de mest kostnadseffektiva metoderna för att minska utsläppen i byggskedet.

Husbolagens energirådgivningstjänst har genom avgiftsfri och opartisk rådgivning främjat energieffektiviteten och ibruktagandet av förnybar energi i det gamla privata bostadsbeståndet. Sedan 2021 har över 700 husbolag fått rådgivning. Rådgivningen har 2024 tagit i bruk en regional verksamhetsmodell som fokuserar på att främja energieffektivitet i områden med få projekt men stor potential för energieffektivitet.

Andra centrala styrsätt i planeringen av en kolneutral stad är planläggning, tomtöverlåtelsevillkor, markanvändningsavtal och utnyttjande av det befintliga byggnadsbeståndet som ägs staden.

Miljöhälsa främjar trivseln och välbefinnandet

Internationellt sett är miljöhälsan i Helsingfors på en god nivå. Vattenkvaliteten vid badstränderna är god, men kan ibland försämras på grund av kraftiga regn eller djuren i naturen. Hälsoriskerna i anknytning till kemikalier är små och kranvattnets kvalitet är av toppklass i Helsingfors.

De största utmaningarna för miljöhälsan är luftkvaliteten och bullret. Nedskräpning är också ett stort problem som inte bara påverkar miljön och människornas hälsa negativt, utan också försämrar trivseln i stadsområdena och deras attraktionskraft. Nedskräpningen belastar också stadens ekonomi, eftersom renhållningen kostar över tio miljoner euro per år. För att minska nedskräpningen har staden utarbetat ett åtgärdsprogram för att minska nedskräpning 2022–2025, där 24 procent av åtgärderna hade genomförts före utgången av 2023.

I Helsingfors finns det också många utmaningar i fråga om inomhusluften, även i stadens service-

byggnader. Problem med inomhusluften orsakas bland annat av eftersatt underhåll och riskstrukturer i gamla byggnader. Helsingfors stad har utarbetat ett program för inomhusluften för 2018–2028 för att främja en lösning på problemen med inomhusluften.

Luftkvaliteten och ljudmiljön i Helsingfors försämraras framför allt av vägtrafiken. Utmaningarna ökar i framtiden i synnerhet i och med att stadsstrukturen intensifieras, då ny bosättning kommer att byggas längs livliga trafikleder. Halterna av luftföroreningar och bullersituationen påverkas i synnerhet av trafikmängderna och körhastigheten.

En gemensam plan för målen och åtgärderna inom luftvården och bullerbekämpningen har utarbetats, och planen godkändes våren 2024. Åtgärderna minskar luftföroreningar och kraftigt trafikbuller samt olägenheterna för hälsan och trivseln som de orsakar.

Luftkvaliteten i Helsingfors har förbättrats under de senaste årtiondena och är ganska bra internationellt sett. Gatudamm, utsläpp från eldstäder och avgaser från trafiken orsakar dock fortfarande olägenheter för människors hälsa och trivsel. Världshälsoorganisationens (WHO) nya riktvärden som baserar sig på de senaste hälsouppgifterna överskrider också i Helsingfors.

Under strategiperioden har halterna av kvävedioxid från trafiken sjunkit tack vare utvecklingen och elektrifieringen av fordonstekniken, och minskningen väntas fortsätta. I den tätare stadsstrukturen kan halterna på livligt trafikerade smala gator mellan höga hus fortfarande tidvis bli höga.

Tyngdpunkten i luftvården har dock flyttats i synnerhet till bekämpningen av gatudamm och utsläpp från småskalig vedeldning. Dessa kommer att vara en utmaning även i framtiden. EU:s bindande gränsvärden för luftföroreningar kommer att skärpas betydligt 2030 i och med det nya luftkvalitetsdirektivet. Det kommer att bli en utmaning för Helsingfors stad att underskrida gränsvärdet för i synnerhet partiklar som andas in. Under de senaste åren har vi satsat på att bekämpa gatudammet bland annat genom att utveckla underhållet av gatorna och främja användningen av friktionsdäck. Det behövs dock nya metoder och en effektivisering av de nuvarande åtgärderna.

Vedeldning i eldstäder är en betydande källa till småpartiklar och cancerframkallande bens(a)pyren i småhusområden. För att minska skadorna från småskalig vedeldning har vi bland annat ökat kommunikationen om metoder för ren vedeldning, och arbetet kommer att fortsätta.

Den viktigaste bullerkällan i Helsingfors är vägtrafiken – 39 procent av Helsingforsborna bor i deras bullerområden. Andelen invånare som bor i inom bullerområdet har under det senaste årtiondet ökat en aning. Förutom vägtrafiken orsakar spårvagns- och spårtrafiken kontinuerligt buller och bland annat

Bättre ljudmiljö med gröna väggar

[Läs mer >](#)

byggande och evenemang orsakar tillfälligt buller. Kraftigt kontinuerligt buller är skadligt för välbefinnandet och hälsan. Det försämrar också livsmiljöns kvalitet och trivsamt.

I Helsingfors har man etablerat ett stort urval av metoder för att förbättra stadens ljudmiljö. De viktigaste är de metoder som används vid planeringen av markanvändningen och trafiken. Under de senaste åren har vi till exempel sänkt hastighetsbegränsningarna på gatorna, förbättrat förutsättningarna för cykling och gång och elektrifierat busstrafiken.

Genom att planera ljudmiljön i allmänna områden kan man påverka trivselt. Sommaren 2023 testade man framgångsrikt innovativa gröna bullerväggar vid två objekt i stadskärnan. Med hjälp av grönväggen skapades en trivsamt lugn oas i en miljö som belastas av trafikbuller.

Förutom att minska bullret är det viktigt att skydda ljudmiljön där den är bra, lugn och intressant. Tysta och lugna områden är ytterst viktiga för stadsborna. Det finns ganska många sådana här stimulerande miljöer, såsom naturområden och parker, runt om i staden. I staden som blir allt tätare är det viktigt att stadsborna har enkel tillgång till stimulerande, tysta grönområden.

Framgångar:

- Luftkvaliteten vid mätpunkterna i Helsingfors har förbättrats.
- Försöket med gröna bullerväggar.
- Luftföroreningarna från avgasutsläppen från trafiken har minskat.
- Verktöget Planect, som vidareutvecklades från verktöget HAVA, togs i bruk för att beräkna och styra detalj- och delgeneralplanernas koldioxidavtryck till en utsläppssnålar nivå.
- Vi har gjort framsteg med att lösa inomhusluftproblemen och anmälningarna om inomhusluft har minskat.

Utvecklingsobjekt:

- Elektrifieringen av trafiken eliminerar inte gatudamm- och bullerutsläppen.
- Boendet blir tätare nära livliga trafikleder.
- Samordningen av den växande staden och klimatmålen på stadsnivå kräver ett mycket målmedvetet arbete i framtiden.
- Styrande av tillväxten så att vi kan hålla fast vid målet att säkerställa bevarandet av närnaturen i enlighet med målen samt stärka mångfalden.
- Fördelningen av hållbara färdssätten borde fås på en bättre tillväxtbana, kollektivtrafikens andel har inte stigit till samma nivå som före coronapandemin.

Program:

[Helsingfors generalplan 2016 >](#)

Boende och gemenskaper

Stadsfullmäktige godkände i augusti 2024 programmet för boende och tillhörande markanvändning, BM-programmet 2024. Programmet bereddes i ett exceptionellt osäkert konjunkturläge inom bostadsbyggandet och bostadspolitiken, där ställningen för stora städer som Helsingfors i lösningen av bostadsfrågor har framhävts.

Visionen för programmet för boende och tillhörande markanvändning är att Helsingfors ska växa på ett socialt hållbart sätt. Mångsidiga och högklassiga boendeanternivåer fungerar som stadens livskrafts- och attraktionsfaktorer, och varje Helsingforsbo har möjlighet till bra boende. Helsingfors erbjuder familjer fungerande boendemiljöer med bostadsområden som utvecklas målmedvetet och inte ökar den regionala segregationen. Bostadsbyggandet sker med beaktande av natur-, rekreations- och kultur-

värden. I BM-programmet 2024 betonas den sociala hållbarhetens och tillväxtens perspektiv mer än i det tidigare programmet för fyra år sedan.

Överkomliga priser i boendet är fortfarande en utmaning

Efter att koronaviruspandemin gav efter började effekterna av det ryska anfallskriget synas i bostadsmarknaden och byggandet. De stigande energikostnaderna och priserna på byggmaterial ökade boende- och byggkostnaderna. Samtidigt började räntenivån stiga snabbt efter den historiskt långa nollränteperioden. Inflationen ökade betydligt och konsumentförtroendet sjönk till en låg nivå. I den osäkra situationen senarelade många hushåll sina

planer att köpa en bostad. I den livliga bostadshandeln såg man ett nästan fullständigt stopp under det sista kvartalet 2022.

När den ekonomiska tillväxten saktade av och bostadsmarknaden avstannade hamnade byggbranschen i kris också i Helsingfors. Särskilt räntehöjningarna minskade investerarnas efterfrågan och det blev betydligt svårare att få finansiering för fritt finansierade objekt inom byggbranschen. Den stora färdigställandet av nya objekt i kombination med den svaga efterfrågan har ökat reserverna av osålda nya bostäder och tomma hyresbostäder. Situationen har avspeglat sig särskilt i antalet bygglov och nya bostadsstarter. Dessutom utmanas ordnandet av boende för Helsingforsbor av riktlinjerna i och genomförandet av regeringsprogrammet (juni 2023), såsom totalreformen av bostadsbidraget, införandet av inkomstgränser i hyresbostäder med lång räntestödsfinansiering som stöds av staten, upphörandet av investeringsbidragen för bostadsobjekt för specialgrupper samt avslutandet av att bevilja räntestödslån för ny produktion av bostadsrätter.

Det centrala innehållet i BM-programmet är att skapa ett bostadsbestånd med mångsidiga förvaltnings- och finansieringsformer för bostadsområdena. Ett mångsidigt bostadsbestånd erbjuder boendalternativ som motsvarar olika livssituationer och behov samt förebygger regional segregation och koncentrationer av social utslagning. Ett mångsidigt bostadsbestånd möjliggör också kontinuerliga boendevägar i området och engagerar invånarna långsiktigt i sitt bostadsområde. Helsingfors fortsätter på olika sätt att säkerställa mångsidiga boendalternativ i bostadsområdena under den pågående BM-programperioden. Som det viktigaste nya utspelet i BM-programmet 2024 dras riktlinjerna upp för pilotförsöket med den nya modellen för att få ägarboende genom att betala hyra (Vuokralla omaksi). Det är fråga om en ny boendemodell som placerar sig mellan ägar- och hyresboende och som delvis riktar sig till samma målgrupp som bostadsrättsboende. Modellerna för boende som ligger mellan ägar- och hyresboende är av stor betydelse både för invånarna men också för de områden vars bostads- och invånarstruktur blir mångsidigare.

Helsingfors har förbundit sig att minska bostadslösheten och i stadsstrategin är målet att bostadslösheten ska avskaffas före utgången av 2025. Antalet bostadslösa har minskat stadigt tack vare åtgärderna för att minska bostadslösheten under de senaste tio åren. Helsingfors stad har effektivt kunnat bidra till att förebygga bostadslöshet med hjälp av boenderådgivningen. Dessutom har bostadslösheten minskat, eftersom man har kunnat ordna både stödboende och självständigt hyresboende för bostadslösa. Det har också funnits många hyresbostäder på bostadsmarknaden under de senaste åren och hy-

rorna har inte stigit nämnvärt, vilket har underlättat möjligheten att få bostad. Det är viktigt att man efter att ha fått en bostad fortsätter att stödja klienten till exempel genom boenderådgivning och vuxensocialarbete för att trygga det fortsatta boendet. Trots den goda utvecklingen krävs det målmedvetna åtgärder även i fortsättningen för att minska bostadslösheten.

Stadsförnyelsen har etablerats som verksamhetsmodell

Stadsförnyelsen är en verksamhetsmodell som inleddes under BM-programperioden 2020–2023 med målet att främja livskraften och trivseln i stadsförnyelseområdena med hjälp av stadsutvecklingen. Stadsförnyelsen görs i samarbete med områdets invånare och aktörer med beaktande av områdenas särdrag. Stadsförnyelsen handlar om långsiktig områdesutveckling och om att anvisa en positiv särbehandling för de utsedda områdena i enlighet med stadsstrategin. En del av effekterna av stadsförnyelsen syns snabbt i områdena till exempel som bättre tjänster, men de största effekterna återspeglas i områdena först efter flera år. Därför har vi fastställt år 2035 som målför stadsförnyelsen på lång sikt. Under BM-programperioden 2024–2027 fortsätter Gamlas–Malmgård, Malm, Mellungsby och Havsrastböle att vara stadsförnyelseområden. Detta är på grund av att det krävs en systematisk utveckling och betydande satsningar för att åstadkomma en tydlig förändring i områdena, och processen för förnyelsen av miljön är lång.

Under de första åren av verksamheten har investeringar riktats till stadsförnyelseområdena och bland annat lekparken och närmotionsplatser har renoverats grundligt. Dessutom har stadens interna samarbete förbättrats och nya tväradministrativa modeller har utvecklats till exempel i fråga om bostadsbyggnad, skoltjänster samt regionala nätverk för barn- och ungdomstjänster. För att stärka invånarnas delaktighet har staden ordnat kaffemöten för att samtala med invånarna i stadsförnyelseområdena, där man diskuterat utvecklingsbehoven i områdena enligt de teman som invånarna lyft fram. Stadsförnyelsen har etablerat sig som en stadsgemensam verksamhetsmodell som alla sektorer har förbundit sig till. För stadsförnyelseområdena utarbetades under 2022 en övergripande åtgärds- och investeringsplan som baserar sig på budgeten för de projekt som ska riktas till områdena under 2022–2025. Projektportföljen innehåller centrala åtgärder för alla sektorer, och åtgärderna svarar på förverkligandet av de mål som ställts för stadsförnyelsen. Dessutom innehåller projektportföljen helhetsplaner för stadsförnyelseområdena som beskriver den långsiktiga utvecklingen för alla stadsförnyelseområden. Projektportföljen

kompletteras varje år när staden riktar nya åtgärder till områdena. Samtidigt bedöms effekterna av åtgärderna och planerna.

Under BM-programperioden 2024 fortsätter staden målmedvetet med stadsförnyelsen. År 2024 utsågs projektchefer för stadsförnyelseområdena som ansvarar för den stadsgemensamma utvecklingen av tjänsterna i städerna. Under de kommande åren satsar vi i stadsförnyelsen på att flexibelt svara på de behov som uppstår i områdena inom det tvärdministrativa samarbetet och på att åstadkomma synliga förändringar för att öka invånarnas trivsel.

Framgångar:

- BM-programmet 2024 godkändes, vilket innebär en gemensam bostadspolitisk vilja särskilt för att säkerställa en socialt hållbar tillväxt.
- Stadsförnyelsen är en etablerad verksamhetsmodell och engagemanget för den har stärkts inom stadsorganisationen.
- Staden fattade beslut om pilotförsök med modellen för att få ägarboende genom att betala hyra, vilket för sin del svarar på den förändrade verksamhetsmiljön för boende.

Utvecklingsobjekt:

- Stadsförnyelsen fortsätter och verksamhetssätten utvecklas för att öka effekten. För att åstadkomma synliga förändringar krävs att resurserna riktas och att man reagerar flexibelt på de behov som uppstår i områdena.
- Nya bostadspolitiska metoder hittas i den förändrade verksamhetsmiljön för att motverka differentieringen av bostadsområden samt minska boendekostnaderna.

Program och webbplatser:

[Genomförandeprogram för boende och härmed sammanhängande markanvändning](#) >

[Stadsförnyelse](#) >

[Vi bygger nytt i Helsingfors](#) >

Stadsförnyelseområden

Stadsförnyelseområden är ett nytt sätt för Helsingfors stad att utveckla bostadsområden och förebygga segregation i bostadsområden. Målet är att skapa ny livskraft i de gamla bostadsområdena genom att satsa på renovering och nybygge. De utvalda bostadsområdena är Malm, Gamlas-Malmgård, Mellungsby och Havsrastböle.

[Läs mer](#) >

Ansvarsfulla upphandlingar och cirkulär ekonomi

Volymen av Helsingfors stads upphandlingar uppgår årligen till omkring fem miljarder euro, vilket gör staden till Finlands största aktör inom offentlig upphandling. Helsingfors stad har förbundit sig att främja miljöansvaret samt det sociala och ekonomiska ansvaret i sina upphandlingar, och i Helsingfors finns ett omfattande nätverk för ansvarsfull upphandling.

I enlighet med stadens miljöskyddsmål bör miljökonsekvenserna utredas vid alla upphandlingar som överstiger det nationella tröskelvärdet. Av de upphandlingar inom stadens betydande sektorer och affärsverk som överskred tröskelvärdet tillämpades år 2023 miljökriterier i genomsnitt i 70 procent av upphandlingarna. Det har skett en betydande ökning jämfört med tidigare år, vilket å ena sidan visar att temats betydelse och kompetensen inom det ökat, och å andra sidan berättar det om en förbättrad uppföljning av tillämpningen av kriterier.

Helsingfors stad är mycket engagerad i att främja ansvarsfulla upphandlingar. I synnerhet miljökraven används väl, och när det gäller kraven på socialt ansvar blir situationen hela tiden bättre. I synnerhet uppföljning av kraven och praxis för kvalitetsrevision kräver systematisering, resurser och ny kompetens.

Uppföljningen och konsekvensbedömningen ska utvecklas också för att vi ska få bättre information om hur målen för ansvarsfullhet uppnås. Målet är att få bättre information om både användningen av kriterierna för ansvarsfullhet vid upphandling och om kriteriernas effektivitet.

Stadsstyrelsen godkände 2023 att Helsingfors färdplan för cirkulär ekonomi och delningsekonomi uppdateras till ett åtgärdsprogram. Programmets fokusområden är byggnad, upphandlingar samt miljömedvetenhet och hållbar konsumtion. Mål för cirkulär ekonomi som sträcker sig till år 2035 har fastställts för alla fokusområden. Totalt 23 åtgärder för att uppnå målen har skrivits in i programmet, och framstegen i dem följs upp offentligt i tjänsten Kiertotalousvahti.

Inom stadsmiljösektorn genomförs olika pilotprojekt inom cirkulär ekonomi där man bland annat satsar på återanvändning av byggnadsdelar och lösöre. Målet på längre sikt är att på basis av den information som samlats in i pilotförsöken öka kraven på cirkulär ekonomi för planering och genomförande av service- och bostadshus. Inom byggandet av infrastruktur används en verksamhetsmodell för återanvändning av markmassor och stenbeläggningar som blir över från byggobjekten samt återanvändning av återvinningsväxtunderlag som görs som egen produktion.

Helsingfors stad deltar i projektet PlastLIFE som samordnas av Finlands miljöcentral och som förverkligar Finlands nationella färdplan för plast. Temat för Helsingfors stads delprojekt är användningen av plast i stadens infrastruktur-, gröns- och idrottsanläggningsbyggande. År 2023 utredde projektet bland annat plastströmmarna från stadens gatu- och parkbyggande samt behandlade återvinningen av konstgjorda gräsmattor som tagits ur bruk med hjälp av flera utredningsarbeten och pilotupphandlingar.

Man har arbetat för att öka kännedomen om de tjänster inom cirkulär ekonomi och delningsekonomi som finns i Helsingfors. Information om tjänster inom cirkulär ekonomi som sammanställts på huvudstadsregionens servicekarta har genomförts 2023 och detta arbete kommer att fortsätta. Staden har vid två tillfällen ordnat ett evenemang om cirkulär ekonomi för invånarna, där man delat tips om en hållbarare livsstil, såsom att minska matsvinnet samt att låna och hyra ägodelar. Inom miljötjänsterna inleddes också ett projekt år 2024 med stadskansliets anslag för integrationsstöd och vars syfte är att öka kunskapen och kunnandet om hållbara val i vardagen bland Helsingforsbor och i synnerhet bland de stadsbor med utländsk bakgrund som bor i Helsingfors.

En övergripande övergång till cirkulär ekonomi förutsätter att temat integreras starkt i all verksamhet inom staden samt ledarskap och engagemang i frågan på stadsnivå.

Framsteg har gjorts när det gäller att minska skadliga ämnen och bekämpa arbetsrelaterat utnyttjande

Helsingfors stad har fortfarande utvecklingsbehov i fråga om beaktandet av det globala ansvaret och de mänskliga rättigheterna samt främjandet av cirkulär ekonomi och naturbaserade lösningar. Vi har gjort större framsteg när det gäller att beakta miljö- och klimataspekter samt sysselsättning genom upphandling.

Projektet NonHazCity 3 har utvecklat beaktandet av skadliga ämnen i byggprojekt. Dessutom har kriterier som minskar skadliga ämnen utvecklats för upphandlingar av småbarnspedagogik.

Helsingfors stad förutsätter verksamhet av sina samarbetspartner där arbetstagarnas mänskliga och grundläggande rättigheter i arbetslivet respekteras. Vi har börjat använda etiska anvisningar för upphandlingar på stadsnivå (Code of Conduct) och dessutom har vi gjort en intern anvisning för förebyggande av arbetsrelaterat utnyttjande i stadens tjänsteupphandlingar. Vi fäster särskild vikt vid upphandlingar där vi utifrån en riskanalys kan förutse risker för socialt ansvar på grund av den långa leveranskedjan, graden av mänskligt arbete eller förhållandena i produktionslandet. Helsingfors stad främjar sysselsättningen av personer i svagare ställning på arbetsmarknaden genom att använda sysselsättningsvillkor i upphandlingarna.

Framgångar:

- Andelen upphandlingar som främjar låga koldioxidutsläpp av stadens alla upphandlingar har ökat.
- Kompetensen inom ansvarsfull upphandling har utvecklats och de upphandlande enheterna har ökat sin förmåga att beakta frågor som gäller ansvarsfullhet.

- Helsingfors stads förmåga att kontrollera skadliga ämnen som förekommer i upphandlingar har ökat.
- De upphandlande enheterna har utbildats i bekämpning av arbetsrelaterat utnyttjande.
- Kommissionen för hållbar utveckling, miljöministeriet, arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, statens näringsdelegation och Miljömärkning Finland belönade Helsingfors stad för sina två green deal-avtal 2023.
- I projektet PlastLIFE har man i aktivt samarbete med marknaden hittat lösningar som stöder cirkulär ekonomi för hanteringen av stadens konstgjorda gräsmattor som tagits ur bruk.
- Stadens byggnadsordning, som uppdaterades 2023, förpliktar till att utreda vilka byggnadsdelar som är användbara för de byggnader som rivs och att främja återanvändningen av dem.
- De evenemang som staden ordnat om cirkulär ekonomi har upplevts som lyckade och viktiga, och dessutom har samarbetet mellan olika sektorer varit smidigt.

Utvecklingsobjekt:

- Verifiering av kraven för ansvarsfullhet, uppföljning under avtalsperioden och praxis för kvalitetsrevision kräver utveckling.
- Uppföljningen och rapporteringen av ansvarsfulla upphandlingar på organisationsnivå är inte tillräckligt omfattande och noggranna.
- De nationella resurserna för att främja ansvarsfulla upphandlingar minskade dramatiskt och kompetenscentret Keino upphörde med sin verksamhet.
- För att öka synligheten för tjänsterna inom cirkulär ekonomi och delningsekonomi samt öka invånarnas förståelse och delaktighet för hållbara val krävs ytterligare åtgärder och nya infallsvinklar.
- Främjandet av cirkulär ekonomi ligger fortfarande i enskilda tjänsters och personers händer i stadsorganisationen. Det saknas förståelse för en systematisk förändring på stadsnivå.

Program:

[Upphandlingsstrategi PDF](#) >

[Helsingfors stads mål för miljöskydd 2040](#) >

Alliansspårprojektet från Fiskehamnen till Böle

I alliansspårprojektet från Fiskehamnen till Böle, som blev färdigt 2024, behandlade man förbrukningen av naturresurser och utsläppen på många sätt. Nästan 70 procent av de markmassor och andra identifierande återvinningsbara konstruktioner som bildades i projektet återanvändes. Arbetsmaskinerna och fordonen använde förnybar HVO-diesel, vilket minskade byggarbetsplatsens CO₂-utsläpp med 90 procent. I

de överenskomna konstruktionerna utnyttjades lågutsläppsbetong, vilket minskade koldioxidutsläppen med 40 procent jämfört med konventionell betong. I projektets hållbarhetsteman var referensramen certifieringen BREEAM Infrastructure. Med hjälp av den fick vi grön finansiering för projektet till fullt belopp, som söktes för den goda kvaliteten i hållbarhetsarbetet, som det första projektet i Finland.

Hållbar turism, evenemang och stadsmarknadsföring

Att trygga en hållbar tillväxt är stadens viktigaste uppgift. Detta omfattar i stor grad SDG-målet 8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, där främjandet av hållbar turism också lyfts fram. I Helsingfors som huvudstad är turism- och evenemangsbranschen en central del av stadens livskraft. Hållbarheten har också lyfts upp som en av de främsta utvecklingspunkterna för Helsingfors turism, evenemang och stadsmarknadsföring.

Turism

I enlighet med Helsingfors stadsstrategi är målet att bli världens mest hållbara och smarta resmål. Helsingfors stads handlingsprogram för turism och evenemang 2022–2026, som blev färdigt våren 2022,

innehåller preciserade mål, åtgärder och mätare för att målet ska nås.

Helsingfors stad deltar i det internationella indexet Global Destination Sustainability, som mäter hållbarheten på ett resmål och evenemang på ett mycket omfattande sätt. Helsingfors stad har som mål att vara ett toppmål i indexet före slutet av 2025. År 2021 låg Helsingfors stad på sextonde plats, år 2022 på tolfte och år 2023 på fjärde plats. År 2024 uppnådde Helsingfors stad en topplacering i indexet. Resultatet av den så kallade totalmätaren i indexet har stigit med hela 19,9 poäng från år 2021 till år 2024 (72,5/100 år 2021, 92,4/100 år 2024).

Helsingfors stad deltar i projektet Carbon Neutral Experience 2.0, där man strävar efter att utveckla turismen i Nyland att vara så koldioxidsnål som möjligt. Dessutom deltar Helsingfors i projektet Kongresser

och företagsevenemang som motorer för innovationer och hållbarhet i huvudstadsregionen, där man i samarbete med näringslivet strävar efter att skapa en hållbar konferens- och kongressprodukt.

Helsingfors stad har också undertecknat förklaringen The Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism som underlyder FN samt gjort en klimativg-karta för turismen och räknat ut turismens koldioxidavtryck i Helsingfors. Dessutom har Helsingfors stad gjort en analys av den inkluderande turismens nuläge och ett handlingsprogram.

Helsingfors stad satsar stort på det nationella programmet Sustainable Travel Finland (STF), som riktar sig till resmål och företag. Staden har främjat certifieringen av företag i programmet och målet är att Helsingfors ska bli en STF-destination före slutet av 2025. Programmet tar hänsyn till alla aspekter av hållbarhet. I programmet ingår också bland annat beräkning av företagets koldioxidavtryck. Målet är att det i Helsingfors ska finnas cirka 100 företag som genomgått STF-programmet i slutet av 2025. I oktober 2024 hade 75 företag fått certifiering.

Från och med 2019 har tjänsten Välj ansvarsfullare hjälpt lokalbefolkningen och besökarna att välja mer hållbara levnadssätt i Helsingfors och att njuta av stadens ansvarsfulla tjänsteutbud. De företag som deltar i tjänsten har klarat av kriterierna, för vilket de har beviljats det gröna märket Välj ansvarsfullare (Valitse vastuullisemmin). Det kan visa märket på sin MyHelsinki.fi-sida och i sina egna kanaler.

I takt med att EU:s direktiv om konsumentskydd och direktivet Green Claims framskrider har man beslutat att tjänsten inte kan fortsätta i sin nuvarande form. Tjänsten har ingen officiell process för kvalitetsrevision, vilket den nya EU-lagstiftningen kommer att förutsätta. Därför upphör tjänsten i sin nuvarande form i januari 2025 i samband med förnyelsen av webbplatsen Myhelsinki.fi.

Evenemang

Hållbarhet har en stor roll i arbetet med utvecklingen av evenemang samt i valet av Helsingfors partnerskapsevenemang och i åtgärderna för att utnyttja partnerskapet mot vederlag. Helsingfors stad erbjuder evenemangsarrangörerna två konkreta verktyg: en koldioxidavtrycksräknare för evenemang och en kompass för social ansvarsfullhet. I riktlinjerna för bullertiderna i Helsingfors för 2023–2025 har man beaktat resultaten av invånarenkäten som gjordes 2022 samt evenemangsaktörernas synpunkter. Responsen på buller från evenemang har minskat under riktlinjernas giltighetstid. Evenemang med ekokompasscertifikat får 30 procent rabatt på markanvändningen. Dessutom har arbetet med att

förbättra infrastrukturen i evenemangsområdena inletts omfattande i Helsingfors.

På webbsidan på hel.fi som riktar sig till evenemangsarrangörer har man skapat ett separat hållbarhetsavsnitt. De myndighetstillstånd och anmälningar som krävs av evenemangsarrangörerna är uppbyggda så att de styr ordnandet av evenemanget på ett ansvarsfullt sätt (bl.a. avfallshantering, buller, undantagsarrangemang i trafiken).

I besökarundersökningarna för evenemangen samlar man systematiskt in uppgifter om evenemangsbesökarnas koldioxidavtryck och evenemangens sociala hållbarhet. I slutet av 2024 kommer en enkät i anknytning till evenemangshållbarhet att skickas till partnerevenemangen.

Internationell stadsmarknadsföring

Hållbarheten är en av hörnstenarna i Helsingfors varumärke och den syns i allt som görs. Detta lyfts fram aktivt i all kommunikation och marknadsföring. Helsingfors-varumärkets värdeerbjudande är faktorer som skapar ett gott liv – kärnan av varumärket är social hållbarhet. Hållbarheten beaktas omfattande också i ledningen av varumärket: till exempel i de uppdaterade anvisningarna för bildberättande 2023 har man satsat på normmedvetet bildberättande och visuell tillgänglighet.

Inom den internationella stadsmarknadsföringen har hållbarhet, jämlikhet och natur lyfts fram som Helsingfors styrkor, bland annat genom videoserien Helsinki Sustainable City 360° som publicerades 2021. Webbplatsen Hållbara Helsingfors sammanställer information om hållbarhetsarbetet i Helsingfors. Under 2023 satsade man på att bygga upp de internationella spetsbudskapen om den gröna övergången i Helsingfors, och som en följd av arbetet inom Helsinki Partners PR har det under åren 2023–2024 publicerats cirka 60 artiklar om hållbarhet i internationella medier.

Ansvarsfullhet är också en av de bestående hörnstenarna i webbtjänsten MyHelsinki.fi. Ansvarsfullhetens olika dimensioner beaktas i det dagliga arbetet med innehållsproduktion och kuratering för hela processen, både i innehållsproducenternas betoningar och i bildval. Merparten av MyHelsinki.fi:s redaktionella artiklar inkluderar också någon ansvarsaspekt – det finns över 100 artiklar som starkt betonar en viss ansvarsdimension.

I den nya webbtjänsten MyHelsinki 2.0 som öppnas i början av 2025 är ansvarsfullhet ett bärande tema. Det kommer att vara inskrivet i allt innehåll med beaktande av olika perspektiv av ansvarsfullhet. Vi berättar om ansvarsfulla handlingar på såväl stads- som företagsnivå och bland annat lyfter vi i kommunikationen fram företag som fått hållbarhetscertifiering (t.ex. STF). Kärnan i kommunikationen är dock tanken om att

ansvarsfullhet är en resa: Ingen person eller organisation är perfekt i sin ansvarsfullhet, utan det finns alltid möjlighet att ta små eller stora steg mot en mer ansvarsfull verksamhet.

Helsingfors är känt för sin hållbarhet. I analysen av Helsingfors internationella rykte som genomfördes tillsammans med organisationen The Business of Cities blir hållbarheten Helsingfors styrka från en undersökning till en annan. I den senaste undersökningen från 2023 får Helsingfors utmärkta poäng för hållbarhet, vilket visar att man har lagt märke till Helsingfors stads långsiktiga arbete för hållbarhet.

Framgångar:

- Helsingfors placering och indexet i helhetsmätarens resultat steg betydligt i indexet Global Destination Sustainability.
- Ett betydande antal företag har gått med i programmet Sustainable Travel Finland och genomfört miljöcertifiering.
- Hållbarhet har blivit en del av Helsingfors internationella varumärke.

Utvecklingsobjekt:

- Beräkningen av företagens koldioxidavtryck inom turism- och evenemangsbranscherna är en viktig men samtidigt utmanande helhet. Det krävs betydande satsningar på både verktygsutveckling och utveckling av hela ekosystemets kunnande för att beräkningen ska utvecklas till önskad nivå.
- Beredskapen för effekterna av klimatförändringen är bara i det inledande skedet och kräver satsningar.
- Att utveckla kommunikationen om hållbara funktioner samt att produktifiera och främja hållbara turism- och evenemangsprodukter kräver ytterligare satsningar.
- Utvecklingen av inkluderande turism och evenemang har inletts, men det krävs ännu tydliga satsningar för att Helsingfors ska vara genuint mångsidigt och inkluderande.

Webbplatser:

[Turismens hållbarhet i Helsingfors >](#)

Bilagor

Indikatortabell 2025

Granskningsperioden för mätarna för hållbar utveckling börjar 2017, så mätarens utveckling kan följas på ett jämförbart sätt mellan de lokala utvärderingarna i Helsingfors 2019, 2021, 2023 och 2025.

- 😊 SDG-målet har uppnåtts eller är nära att uppnås
- 😐 Det finns utmaningar med att uppnå SDG-målet
- 😞 Det finns betydande svårigheter med att uppnå SDG-målet

SDG-mål 1 – Ingen fattigdom

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Andel hushåll som fått allmänt bostadsbidrag av bostadshushållen	THL, SotkaNet	19,4 %	20,9 %	20,1 %	19,4 %	20,5 %	😐
Andel barn som bor i bostadshushåll med låga inkomster	Statistikcentralen, totalstatistik över inkomstfördelningen	12,7 %	10,8 %	12,6 %	12,5 %		😐
Andel personer med låg inkomst	Statistikcentralen, totalstatistik över inkomstfördelningen	12,0 %	11,5 %	12,4 %	12,7 %		😞
Medianen för penninginkomsten per konsumtionsenhet, deflaterad	Statistikcentralen, totalstatistik över inkomstfördelningen	29 988 €	29 792 €	30 030 €	29 023 €		😐
Andel personer i åldern 25–64 år som får långvarigt utkomststöd	THL, SotkaNet	3,4 %	3,5 %	3,5 %	3,2 %	3,2 %	😐
Antal långtidsbostadslösa (personer)	Helsingfors social- och hälsovårdssektors bostadslöshetssstatistik	1 678	1 534	1 209	896	739	😊
Bostadshushållens skuldbelopp	Statistikcentralen	61 554 €	65 590 €	69 456 €	66 165 €		😞

SDG-mål 3 – Hälsa och välbefinnande

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Suiciddödlighet antal per 100 000 personer av medelbefolkningen	Statistikcent-ralen	10	11,6	12,9	11,3		😊
Viktindex, andel överviktiga: grundläggande utbildning årskurs 8 och 9	THL/Skolhäl-sundersökning	13,2 %		13,8 %		12,8 %	😊
Viktindex, andel överviktiga: yrkesläroanstalt	THL/Skolhäl-sundersökning	21,1 %		24,2 %		22,8 %	😞
Viktindex, andel överviktiga: gymnasiet årskurs 1 och 2	THL/Skolhäl-sundersökning	13,6 %		14,2 %		13,8 %	😊
Viktindex, andel överviktiga: minst 20 år fyllda	THL/FinSote		17,4 %			17,6 %	😞
Förväntad livslängd	Statistikcent-ralen	81,9 år	81,6 år	81,6 år	81,1 år	81,7 år	😊
Andel som i genomsnitt upplever sig ha en bra livskvalitet	THL/FinSote 2018 och 2020/ Hälsosamma Finland 2023		60,5 %			56,2 %	😞
Andel som upplever att deras hälsa är medelmåttig eller sämre	THL/FinSote 2018 och 2020/ Hälsosamma Finland 2023		31,1 %			29,5 %	😊
Måttlig eller svår ångest: grundläggande utbildning årskurs 8 och 9	THL/Skolhäl-sundersökning	15,7 %		21,8 %		22,5 %	😞
Måttlig eller svår ångest: yrkesläroanstalt	THL/Skolhäl-sundersökning	12,9 %		21,2 %		23,5 %	😞
Måttlig eller svår ångest: gymnasiet årskurs 1 och 2	THL/Skolhäl-sundersökning	17,2 %		25,1 %		24,4 %	😞
Depressionssymtom under de senaste två veckorna grundläggande utbildning årskurs 8 och 9	THL/Skolhäl-sundersökning	19 %		26,2 %		25,7 %	😞
Depressionssymtom under de senaste två veckorna yrkesläroanstalt	THL/Skolhäl-sundersökning	17,7 %		24,4 %		28,1 %	😞

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings- trend 2017–2023
Depressionssymtom under de senaste två veckorna gymnasiet årskurs 1 och 2	THL/Skolhäl- sundersökning	21,5 %		28,6 %		26,9 %	☹️
Problem i anknytning till sinnesstämningen: grundläggande utbildning årskurs 4 och 5	THL/Skolhäl- sundersökning	16 %		23,2 %		23,7 %	☹️
Nöjd med sitt liv just nu: grundläggande utbildning årskurs 4 och 5	THL/Skolhäl- sundersökning	89,4 %		84,4 %		86 %	☹️
Nöjd med sitt liv just nu: grundläggande utbildning årskurs 8 och 9	THL/Skolhäl- sundersökning	73,7 %		65 %		66 %	☹️
Nöjd med sitt liv just nu: yrkesläroanstalt	THL/Skolhäl- sundersökning	74,8 %		61,3 %		56 %	☹️
Nöjd med sitt liv just nu: gymnasiet årskurs 1 och 2	THL/Skolhäl- sundersökning	72,2 %		65 %		66 %	☹️
Andel ensamma: grundläggande utbildning årskurs 4 och 5	THL/Skolhäl- sundersökning	3,8 %		4,0 %		3,6 %	😐
Andel ensamma: grundläggande utbildning årskurs 8 och 9	THL/Skolhäl- sundersökning	12 %		17,5 %		15 %	☹️
Andel ensamma: yrkesläroanstalt	THL/Skolhäl- sundersökning	12 %		22,8 %		21,7 %	☹️
Andel ensamma: gymnasiet årskurs 1 och 2	THL/Skolhäl- sundersökning	13,6 %		20,0 %		16,6 %	☹️
Andel med hobby: grundläggande utbildning årskurs 4 och 5	THL/Skolhäl- sundersökning	90,9 %		87,7 %		91,8 %	😊
Andel med hobby: grundläggande utbildning årskurs 8 och 9	THL/Skolhäl- sundersökning	96,2 %		96,2 %		95,6 %	😐
Använder alkohol minst 1–2 gånger i månaden tills de blir berusade: grundläggande utbildning årskurs 8 och 9	THL/Skolhäl- sundersökning	9,1 %		7,9 %		8,6 %	😐
Använder alkohol minst 1–2 gånger i månaden tills de blir berusade: yrkesläroanstalt	THL/Skolhäl- sundersökning	26,4 %		19,3 %		17,9 %	😊

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings- trend 2017–2023
Använder alkohol minst 1–2 gånger i månaden tills de blir berusade: gymnasiet årskurs 1 och 2	THL/Skolhäl-sundersökning	22,3 %		18,2 %		19,3 %	😐
Snusar dagligen: grundläggande utbildning årskurs 8 och 9	THL/Skolhäl-sundersökning	3,4 %		2,2 %		1,9 %	😊
Snusar dagligen: yrkesläroanstalt	THL/Skolhäl-sundersökning	12,4 %		7 %		6,1 %	😊
Snusar dagligen: gymnasiet årskurs 1 och 2	THL/Skolhäl-sundersökning	3,5 %		2,2 %		2 %	😊
Röker dagligen: grundläggande utbildning årskurs 8 och 9	THL/Skolhäl-sundersökning	3,7 %		3,5 %		3,8 %	😐
Röker dagligen: yrkesläroanstalt	THL/Skolhäl-sundersökning	13,6 %		11,1 %		10,6 %	😊
Röker dagligen: gymnasiet årskurs 1 och 2	THL/Skolhäl-sundersökning	3,5 %		3,1 %		3,9 %	😐
Har prövat cannabis minst två gånger grundläggande utbildning årskurs 8 och 9	THL/Skolhäl-sundersökning	10 %		7,5 %		7 %	😊
Har prövat cannabis minst två gånger yrkesläroanstalt	THL/Skolhäl-sundersökning	25,6 %		20,5 %		18 %	😊
Har prövat cannabis minst två gånger gymnasiet årskurs 1 och 2	THL/Skolhäl-sundersökning	18,4 %		16,5 %		15,8 %	😊
Andel personer som motionerar enligt rekommendationerna om hälsomotion	THL/FinSote 2020, Huvuds-tadsregionens välfärdsenkät (2021), THL/ Hälsosamma Finland 2023		43,5 %	38,0 %		48,3 %	😊
Andel invånare som exponeras för buller från vägtrafik (över 55 dB LAeq7–22)	Helsingfors stad	37 % (2017)			39 %		😞

SDG-mål 4 – God utbildning för alla

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Andel personer med endast grundskoleutbildning	Statistikcent-ralen	16,3 %	16,2 %	16,4 %	17 %	16,8 %	😊
Andel personer med minst högre högskoleexa-men	Statistikcent-ralen	26,9 %	27,7 %	28,1 %	28,3 %	29 %	😊
Andel som avbrutit studier på andra stadiet, avbröt yrkesstudierna och inte fortsatte i någon annan utbildning	Statistikcent-ralen	9,7 %	14,7 %	13,7 %	11,9 %		😞
Andel som avbrutit studier på andra stadiet, avbröt gymnasiestudierna och inte fortsatte i någon annan utbildning	Statistikcent-ralen	2,2 %	2,1 %	3,4 %	1,9 %		😊
Invalda i den grundläggande utbildningens eget elevantagningsområde, årskurs 1, grundläggande utbildning på finska	Helsing-fors stad, fostrans- och utbildnings-sektorn				89 %	90 %	😊
Invalda i den grundläggande utbildningens eget elevantagningsområde, årskurs 7, grundläggande utbildning på finska	Helsing-fors stad, fostrans- och utbildnings-sektorn				71 %	77 %	😊
Andel barn i småbarnspedagogiken	Helsing-fors stad, fostrans- och utbildnings-sektorn	79,2 %	80,4 %	81,6 %	82,3 %	83,5 %	😊
Andel personer med främmande språk som gått gymnasiet	Vipunen – utbildnings-förvaltningens statistikjänst	13,4 %	14,1 %	14,9 %	16,3 %	15,4 %	😊
Mobbas i skolan minst en gång i veckan: grundläggande utbildning årskurs 4 och 5	THL/Skolhäl-soundersök-ning	7,7 %		8,4 %		9,8 %	😞

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings- trend 2017–2023
Mobbas i skolan minst en gång i veckan: grundläggande utbildning årskurs 8 och 9	THL/Skolhälsundersökning	5,2 %		5,4 %		7,9 %	☹️
Mobbas i skolan minst en gång i veckan: yrkesläroanstalt	THL/Skolhälsundersökning	1,9 %		2,2 %		5 %	☹️
Mobbas i skolan minst en gång i veckan: gymnasiet årskurs 1 och 2	THL/Skolhälsundersökning	1,1 %		1,3 %		2,2 %	☹️
Andel 16-åringar som fullgjort läroplikten i sin åldersklass	Vipunen – utbildningsförvaltningens statistiktjänst			97,4 %	98,2 %	98,2 %	😊

SDG-mål 5 – Jämställdhet

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Skillnader mellan könen i arbetslöshet, män	Statistikcent-ralen	10,2 %	15,7 %	12,3 %	11,3 %	12,7 %	☹️
Skillnader mellan könen i arbetslöshet, kvinnor	Statistikcent-ralen	7,8 %	12,6 %	9,6 %	9 %	9,8 %	☹️
Skillnad i arbetslöshet mellan kvinnor och män	Statistikcent-ralen	1,3 %-enheter	1,2 %-enheter	1,3 %-enheter	1,3 %-enheter	2,9 %-enheter	☹️
Löneskillnader mellan könen (i Nyland), totalt	Statistikcent-ralen	3 832 €	4 060 €	4 152 €	4 274 €		😐
Löneskillnader mellan könen (i Nyland), män	Statistikcent-ralen	4 186 €	4 464 €	4 570 €	4 684 €		😐
Löneskillnader mellan könen (i Nyland), kvinnor	Statistikcent-ralen	3 480 €	3 664 €	3 751 €	3 884 €		😐
Löneskillnad mellan kvinnor och män, hur många procent kvinnornas lön är av männens lön	Statistikcent-ralen	83,1 %	82,1 %	82,1 %	82,9 %		😐
Skillnader i upplevd livskvalitet mellan könen, totalt	THL/Fin-Sote 2018 och 2020/ Hälsosamma Finland 2023		60,5 %			56,2 %	☹️
Skillnader i upplevd livskvalitet mellan könen, män	THL/Fin-Sote 2018 och 2020/ Hälsosamma Finland 2023		61,5 %			58 %	😐
Skillnader i upplevd livskvalitet mellan könen, kvinnor	THL/Fin-Sote 2018 och 2020/ Hälsosamma Finland 2023		59,7 %			54,7 %	☹️
Skillnaden i upplevd livskvalitet mellan män och kvinnor	THL/Fin-Sote 2018 och 2020/ Hälsosamma Finland 2023		0,97 %-enheter			0,94 %-enheter	😊

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Skillnader i utbildningsnivå mellan könen, andel personer med högre högskoleexamen eller examen på forskarnivå, män	Statistikcent-ralen	24 %	24,6 %	24,8 %	24,7 %		😊
Skillnader i utbildningsnivå mellan könen, andel personer med högre högskoleexamen eller examen på forskarnivå, kvinnor	Statistikcent-ralen	29,7 %	30,7 %	31,3 %	31,7 %		😊
Skillnader i utbildningsnivå mellan könen, skillnaden mellan män och kvinnor i andelen personer med högskoleexamen eller examen på forskarnivå	Statistikcent-ralen	5,7 %-enheter	6,1 %-enheter	6,5 %-enheter	7 %-enheter		😞
Skillnader i utbildnings-nivå mellan könen, andel kvinnor i stadsfullmäktige	Helsingfors stad	48 %, andel kvinnor	49 %, andel kvinnor	49 %, andel kvinnor	56 %, andel kvinnor	56 %, andel kvinnor	😊

SDG-mål 6 – Rent vatten och sanitet

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Reningsprocent för avloppsvatten, kväve	HRM	90 %	91 %	91 %	89 %	91 %	😐
Reningsprocent för avloppsvatten, fosfor	HRM	97 %	97 %	97 %	97 %	97 %	😐
Badvattnets kvalitet (Kvalitetsklassificering dålig – utmärkt)	Helsingfors stad	Bra	Bra	Bra	Bra	Bra	😐

SDG-mål 7 – Hållbar energi för alla

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Andel förnybar energi i energiproduktionen	Helen Ab	12 %	14 %	16 %	21 %	26 %	😊
Energiförbrukning per capita	HRM	21 242 kWh	20 510 kWh	21 077 kWh	20 651 kWh	19 628 kWh	😊

SDG-mål 8 – Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Arbetslöshet bland ungdomar	Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingssstatistik	6,6 %	13,5 %	9,1 %	8,1 %		😞
Långtidsarbetslöshet (personer)	Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingssstatistik	10 488	15 348	19 597	15 392		😞
Sysselsättningsgrad	Statistikcentralen, arbetskraftsundersökning	77 %	76,1 %	77,3 %	79,3 %	78,5 %	😊
Arbetslöshetsgrad	Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingssstatistik	9,2 %	14,6 %	11,2 %	10,4 %	11,6 %	😞

SDG-mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Nystartade företag	Statistikcent-ralen	7 567 st.	7 697 st.	7 852 st.	7 538 st.	7 811 st.	😊
Nedlagda företag	Statistikcent-ralen	3 830 st.	4 651 st.	5 093 st.	5 075 st.	5 657 st.	😞
Företagens vilja att rekommendera Hel-singfors som läge (antal rekommenderare, skalan -100–100)	Helsingfors stad, nä-ringslivsav-delningen, undersökning genom företa-gsintervjuer		9			1	😞

SDG-mål 10 – Minskad ojämlikhet

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Gini-koefficient (skalan -100–100)	Statistikcent-ralen, totals-tatistik över inkomstfö-rdelningen	33,5	33,9	36,2	35,7		☹️
NEET-andel (Not in Employment, Education or Training), 16–19-åringar	Statistikcent-ralen	6,6 %	5,6 %	4,9 %	5,6 %		😐
NEET-andel (Not in Employment, Education or Training), 20–24-åringar	Statistikcent-ralen	5,6 %	6,0 %	5,9 %	6 %		😐
NEET-andel (Not in Employment, Education or Training), 25–29-åringar	Statistikcent-ralen	5,1 %	5,8 %	5,5 %	5,6 %		😐
NEET-andel (Not in Employment, Education or Training), 16–29-åringar	Statistikcent-ralen	5,5 %	5,8 %	5,5 %	5,7 %		😐
Regional differentiering enligt etnisk bakgrund	Statistikcent-ralen och Helsingfors stad	28,6 %	29,0 %	29,2 %	29,5 %	30 %	☹️
Regional differentiering enligt utbildningsbakgrund	Statistikcent-ralen och Helsingfors stad	34,7 %	35,3 %	34,9 %	34,6 %	34,8 %	😐
Regional differentiering enligt inkomstnivå	Statistikcent-ralen och Helsingfors stad	38,1 %	36,8 %	37,8 %	37,5 %		😐

SDG-mål 11 – Hållbara städer och samhällen

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Årsmedeltal för små partiklar (PM2.5) på mätstationen i Berghäll	HRM	5,5 µg/m³	5 µg/m³	5,8 µg/m³	5,1 µg/m³	4,9 µg/m³	😊
Årsmedeltal för inandningsbara partiklar (PM10) på mätstationen i Berghäll	HRM	11,0 µg/m³	9 µg/m³	10 µg/m³	9 µg/m³	9 µg/m³	😊
Delaktighetsindex	Huvudstads-regionen, välfärdsenkät 2021			74,8			
Budget för deltagande budgetering	Helsingfors stad, stadskansliet	4,4 milj. €		8,8 milj. €		8,8 milj. €	😊
Andel hållbara färdmedel	Helsingfors stad, stads-miljösektorn (Mobilitetsvanor)	77,6 %	79,70 %	77,9 %	79 %	79 %	😐
Gång		38,7 %	51,6 %	46,4 %	47 %	44 %	😊
Cykling		9,4 %	11,3 %	8,7 %	9 %	11 %	😐
Kollektivtrafik		29,5 %	16,8 %	22,8 %	23 %	24 %	😞
Antal trafikolyckor per 100 000 invånare	Helsingfors stad, trafikolycksregistret	53 per 100 000 inv.	45 per 100 000 inv.	42 per 100 000 inv.	36 per 100 000 inv.	41 per 100 000 inv.	😊
Nöjdhet med Helsingfors som cykelstad (Kvalitetsklassificering missnöjd–nöjd (1–4))	Helsingfors stad		Tämligen nöjd		Tämligen nöjd		😐

SDG-mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Hushållsavfallets återvinningsgrad	HRM	46,4 %	45,36 %	46,72 %	47 %		😊
Det kommunala avfallets återvinningsgrad	HRM	51,98 %	49,52 %	52,9 %	49 %		😐
Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp	Sitowises och Naturresur-sinstitutets modell för beräkning av växthus-gasutsläppen från konsum-tion		9,04 t CO ₂ -ekv/ invånare		8,84 t CO ₂ -ekv/ invånare		😐

SDG-mål 13 – Klimatgärningar

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Växthusgasutsläpp	HRM	2 598 kt CO ₂ -ekv.	2 344 kt CO ₂ -ekv.	2 346 kt CO ₂ -ekv.	2 634 kt CO ₂ -ekv.	1 947 kt CO ₂ -ekv.	😊
Invånarspecifika CO ₂ -utsläpp	HRM	4,0 t CO ₂ -ekv.	3,6 t CO ₂ -ekv.	3,6 t CO ₂ -ekv.	4 t CO ₂ -ekv.	2,9 t CO ₂ -ekv.	😊
Andel områden som släpper igenom vatten av den totala markarealen	HRM		61 %		64 %		😐

SDG-mål 14 – Hav och marina resurser

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Ytvattnets ekologiska status 2019	SYKE	Nöjaktig/ försvarlig					😊
Fosforbelastningen från Viksbacka avloppsreningsverk till havet	HRM	20 ton/år	21 ton/år	18 ton/år	22 ton/år	19 ton/år	😊
Kvävebelastningen från Viksbacka avloppsreningsverk till havet	HRM	530 ton/ år	478 ton/ år	470 ton/ år	605 ton/ år	499 ton/ år	😊

SDG-mål 15 – Ekosystem och biologisk mångfald

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Andel gamla skogar av markarealen	Naturre-sur-sinstituttet, rikstäckande skogsinventering	7,86 %		11,1 %			😊
Naturskyddsområdenas andel av arealen	Helsingfors stads miljö-rapport	2,2 %	3,2 %	3,8 %	4,0 %	4,4 %	😊
Andel naturområden av markarealen	Helsingfors stad, miljö-tjänster				39 %		

SDG-mål 16 – Fred, rättvisa och god förvaltning

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Upplevd trygghet	Helsingfors stad, trygghetsundersökning			75,6 %			☹️
Valdeltagande i kommunalvalet 2012 > 2017 > 2021	Statistikcentralen	61,8 % (2017)		61,7 %			😐
Brott mot liv och hälsa, personer under 15 år (antal)	Statistikcentralen	244	170	365	464	478	☹️
Brott mot liv och hälsa, 15–17-åringar (antal)	Statistikcentralen	147	157	240	232	277	☹️
Brott mot liv och hälsa, totalt (antal)	Statistikcentralen	3 540	3 708	4 030	4 151	4 702	☹️
Våld mot kvinnor, offer (antal)	Statistikcentralen	2 249	2 321	2 574	2 580	2 784	☹️
Våld mot kvinnor i nära relationer, offer (antal)	Statistikcentralen	1 008	1 191	1 029	1 017	1 021	😐

SDG-mål 17 – Genomförande och globalt partnerskap

Mätare	Källa	2019	2020	2021	2022	2023	Utvecklings-trend 2017–2023
Beloppet av utdelade organisationsunderstöd	Helsingfors stad	37 399 200 €	42 300 200 €	44 579 200 €	48 900 200 €	46 784 200 €	😊

Genomförandet av utvärderingen

Utvärderingen för 2025 har likadan struktur som uppskattningen för 2023: I rapporten granskas hållbar utveckling ur perspektivet ekologisk, social, kulturell och ekonomisk hållbarhet. Även teman och mätare har till stora delar förblivit desamma för att jämförelsen och granskningen av utvecklingen ska kunna göras på längre sikt, men även några nya mätare har tagits med. I hållbarhetsarbetet har man lyft fram stadens åtgärder som vidtagits under utvärderingsperioden.

Utvärderingen av hållbar utveckling i Helsingfors stad samordnas av en arbetsgrupp på stadsnivå för hållbar utveckling, där representanter för stadens alla sektorer och affärsverk samt andra viktiga experter deltar. Arbetsgruppen deltog i att sammanställa, skriva, ställa in mätare och kommentera rapporten. Strategiavdelningen ledde sammanställningen av rapporten. Utöver arbetsgruppen deltog även flera andra experter inom stadsorganisationen i att skriva och kommentera rapporten.

Utvärderingens begreppsbas och teoretiska referensram grundar sig på ramen för FN:s Agenda 2030. Utvärderingarna av Helsingfors lägesbild, åtgärdsförslagen och indikatorerna grundar sig på stadens centrala temarapporter, program och lägesbildsanalyser. Indikatorerna, statistiken och nyckeltalen grundar sig bland annat på statistik och nyckeltal som produceras och upprätthålls av Helsingfors stads informationstjänster, Statistikcentralen, Helsingforsregionens miljötjänster, polisen i Helsingfors, Finlands miljöcentral och Institutet för hälsa och välfärd.

Efter rapporten om hållbar utveckling 2019 bestämde staden att Helsingfors stad ska producera en ny utvärdering av hållbar utveckling vartannat år i mitten av strategiperioden och i slutet av den. Utvärderingen för 2025 är en del av strategiperiodens slututvärdering. SDG-mätare för hållbar utveckling jämfördes och utvecklades i förhållande till stadens övriga centrala mätare för verksamhetsmiljö och utveckling under utvärderingsprocessen.

Från agenda till handling – Genomförandet av FN:s globala mål för hållbar utveckling i Helsingfors 2025

Utgivare

Helsingfors stad, stadskansliet

Layout och informationsdesign

CheckPoint Production Oy

Fotografier

Bilderna är från Helsinki-materialbanken om inget annat anges.

Pärm: Ville Lehvonen
Sida 3: Sakari Röyskö
Sida 14: Julia Kivelä
Sida 19: Ninni West
Sida 22: Svante Gullichsen
Sida 24: Maija Astikainen
Sida 25: Maija Astikainen
Sida 25: Jussi Rekiaro
Sida 26: Raisa Ranta
Sida 29: Satu Tegel
Sida 31: Veikko Somerpuro
Sida 35: Jussi Hellsten
Sida 37: Maarit Hohteri
Sida 38: Maarit Hohteri
Sida 40: Jussi Hellsten
Sida 41: Maija Astikainen
Sida 44: Jussi Hellsten
Sida 48: Jonna Pennanen
Sida 51: Raisa Ranta
Sida 55: Vesa Laitinen
Sida 56: Ville Lehvonen
Sida 59: Roni Rekoma
Sida 61: Vesa Laitinen
Sida 62: Jonna Pennanen
Sida 66: Sakari Röyskö
Sida 67: Maija Astikainen
Sida 71: Maija Astikainen
Sida 73: Svante Gullichsen
Sida 77: Maija Astikainen
Sida 78: Skyproduction
Sida 80: Roosa Minkkilä
Sida 81: Miikka Pirinen
Sida 83: Sakari Röyskö
Sida 86: Teina Rynnänen
Sida 87: Svante Gullichsen
Sida 89: Svante Gullichsen

Helsingfors stads centralförvaltnings publikationer 2025:2

ISBN 978-952-386-525-9 (PDF)

ISBN 978-952-386-526-6 (HTML)

ISSN-L 2242-4504

ISSN 2323-8135

Helsinki